

Brussell, 27 ta' Novembru 2023
(OR. en)

15808/23

**Fajl Interistituzzjonali:
2023/0053(COD)**

**TRANS 524
CODEC 2222**

RAPPORT

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Kunsill
Nru. dok. preċ.:	15402/23
Nru dok. Cion:	6795/1/23 REV1 + ADD1 REV1
Suġġett:	Proposta għal Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-liċenzji tas-sewqan, li temenda d-Direttiva (UE) 2022/2561 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, ir-Regolament (UE) 2018/1724 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u li tħassar id-Direttiva 2006/126/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 383/2012 – Approċċ ġenerali

I. INTRODUZZJONI

1. Fl-1 ta' Marzu 2023, il-Kummissjoni pprezentat lill-Kunsill il-proposta għal reviżjoni sħiħa tad-Direttiva dwar il-Liċenzji tas-Sewqan, ir-4 riforma ta' din id-Direttiva.
2. Il-proposta, li giet adottata bħala parti mill-inizjattivi REFIT tal-Kummissjoni u mill- "pakkett dwar is-sikurezza fit-toroq", hija rilevanti għal aktar minn 250 miljun sewwieq fl-UE u fiż-ŻEE. L-għan tagħha huwa li ttejjeb is-sikurezza fit-toroq u tiffacilita l-moviment liberu taċ-ċittadini fl-UE. L-elementi ewlenin il-godda huma
 - l-introduzzjoni ta' liċenzja tas-sewqan "mobbli" (jiġifieri digitali),

- pass lejn l-armonizzazzjoni tal-proċessi ta' skrinjar mediku applikati fl-Istati Membri,
- skema għal sewqan akkumpanjat b'licenzja mill-età ta' 17-il sena,
- perjodu ta' prova għal sewwieqa godda,
- aġġustamenti tekniċi ffukati biex ikomplu jitnaqqsu l-ostakli għall-aċċess għal-licenzji ta' ċittadini li jiċċaqalqu minn Stat Membru wieħed għall-ieħor, u evalwazzjoni centralizzata tal-qafas tat-trasport bit-triq ta' pajjiż terz bil-ħsieb ta' skambji ta' licenzji tas-sewqan fi Stat Membru, u
- aġġornament iffukat tar-rekwiziti tat-test biex tinkiseb licenzja tas-sewqan u tar-rekwiziti li jikkonċernaw is-saħħa fiżika u mentali tas-sewwieq.

II. HIDMA F'ISTITUZZJONIJIET OHRA

3. Il-Parlament Ewropew hatar lill-Kumitat għat-Trasport u t-Turizmu (TRAN) bhala l-kumitat responsabbli għal din il-proposta, fejn is-Sa Karima DELLI (Hodor/AHE, FR) hija r-rapporteur. Votazzjoni fil-kumitat dwar ir-rapport tagħha hija skedata tentattivament għas-7 ta' Diċembru 2023.
4. Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew adotta opinjoni fl-14 ta' Ġunju 2023. Il-Kumitat tar-Regġuni ddeċieda li ma jagħtix opinjoni. Il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data hareġ opinjoni fil-25 ta' April 2023.

III. III. HIDMA FI HDAN IL-KUNSILL U FIL-KORPI PREPARATORJI TIEGHU

5. Il-Kummissjoni pprezentat il-pakkett dwar is-sikurezza fit-toroq b'mod komprensiv fil-laqgħa tal-Grupp ta' Hidma dwar it-Trasport fuq l-Art fit-2 ta' Marzu 2023. Il-valutazzjoni tal-impatt imbagħad giet ipprezentata u skrutinizzata fit-8 ta' Marzu 2023. L-eżami artikolu b'artikolu fil-grupp ta' hidma beda fit-8 ta' Marzu 2023, li wassal għal diversi sommarji ta' "mistoqsijiet u twegibiet". Il-Presidenza Żvediza hejjiet l-ewwel proposta ta' kompromess iddedikata għall-partijiet amministrattivi tal-ħruġ tal-licenzji (l-Artikoli 8 sa 13 u l-Anness I) u għas-sewqan akkumpanjat, il-perjodu ta' prova u r-rekwiziti tal-ittestjar; il-Presidenza kompliet tiżviluppa l-kompromess sal-laqgħa tal-grupp ta' hidma fil-21 ta' Ġunju 2023.

6. Fl-1 ta' Ġunju 2023 il-Kunsill kellu dibattitu ta' orjentazzjoni. Il-ministri laqgħu l-proposta, li huma raw xierqa fl-isforzi tagħhom biex jagħmlu progress fil-pjanijiet ta' azzjoni għas-sikurezza fit-toroq. B'mod partikolari, tqieset meħtieġa enfasi fuq is-sewwieqa żgħażaġh, fir-rigward tal-imġiba, l-għarfien u l-ħiliet, u skemi unifikati ta' sewqan akkumpanjat u perjodu ta' prova kienu fil-biċċa l-kbira apprezzati fil-prinċipju. Madankollu, il-fehmiet varjaw b'mod konsiderevoli fir-rigward tad-dettalji, u l-akbar diskrepanzi kienu jikkonċernaw l-elementi tal-proposta ddedikati għall-iskrinjar mediku u l-monitoraġġ tas-saħħa fiżika u mentali tal-anzjani. L-ambizzjoni li tiġi introdotta liċenzja tas-sewqan diġitali u li maż-żmien issir il-"prodott" prestabbilit intlaqgħet b'mod ġenerali. Il-ministri indirizzaw f'dan ir-rigward il-Kartiera tal-Identità Diġitali tal-UE, il-kontenut tal-liċenzja diġitali, il-verifika offline, il-faċilità għall-utent, is-sigurtà tal-IT u l-ħin tat-traspozizzjoni.
7. Il-Presidenza Spanjola kompliet il-ħidma u inkorporat il-partijiet l-oħra kollha tal-proposta fid-diskussjoni dwar il-kompromess bejn l-10 ta' Lulju u t-13 ta' Novembru 2023.
8. Fl-aħħar laqgħa tal-Grupp ta' Hidma (13 ta' Novembru 2023), id-delegazzjonijiet laqgħu l-progress li sar u maġġoranza kbira qieset li huwa fattibbli li ssir thejjija għal approċċ ġenerali f'Diċembru. Ir-rizervi ta' skrutinju li għadhom pendenti kienu jikkonċernaw l-aktar l-għoti tas-setgħa lill-Kummissjoni biex tadotta atti delegati għall-emendar tal-Annessi II, III, IV u VI (l-Artikolu 10(8)) u l-kundizzjonijiet mediċi (l-Anness III). Id-delegazzjonijiet tennew xi ffit mit-tħassib tagħhom dwar partijiet differenti tal-proposta, pereżempju dwar il-konċessjonijiet tal-piż għal ċerti tipi ta' vetturi jew it-titjib tal-kwoti tal-kategorija (l-Artikolu 6 u l-Artikolu 9, l-Anness V), it-tul ta' validità standard tal-liċenzji tas-sewqan (l-Artikolu 10), il-verifika tal-kundizzjonijiet mediċi (l-Artikolu 10a) jew l-iskema għal sewqan akkumpanjat (l-Artikolu 14).
9. Wara aktar emendi għall-kompromess wara dik il-laqgħa, il-Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti approva t-test fit-22 ta' Novembru 2023 bi thejjija għall-Kunsill. It-test irċieva l-appoġġ ta' maġġoranza kbira tal-Istati Membri. Xi delegazzjonijiet irreferew għat-tħassib li fadal b'partijiet speċifiċi tal-proposta, pereżempju fir-rigward tal-ambizzjoni tal-iskema għal sewqan akkumpanjat (l-Artikolu 14). Ir-rappreżentant tal-Kummissjoni appoġġa l-ħidma tal-Presidenza u esprima preferenza li l-iskema tas-sewqan akkumpanjat tinzamm bħala għazla essenzjali wkoll għall-vetturi heavy-duty.

10. Il-bidliet importanti apparagun tal-proposta tal-Kummissjoni jistgħu jitqassru kif ġej:
- Tqassir volontarju tal-perjodi ta' validità għal-liċenzji tas-sewqan ta' persuni akbar fl-età (l-Artikolu 10(2)),
 - Deskrizzjoni aktar ċara tal-iskrinjar tas-saħħa fiżika u mentali għas-sewqan qabel il-ħruġ u t-tiġdid tal-liċenzji tas-sewqan, abbażi ta' sistemi differenti li żviluppaw fl-Istati Membri (l-Artikolu 10a),
 - Allinjament tal-elementi tekniċi għal-liċenzji tas-sewqan mobbli mal-adozzjoni li jmiss tar-Regolament eIDAS21 u rabta aħjar bejn l-adozzjoni ta' atti ta' implimentazzjoni u l-obbligu tal-Istati Membri dwar l-implimentazzjoni (l-Artikoli 3 u 5, l-Anness I, il-Parti C),
 - Allinjament ta' kwota tal-piż għall-karavans bil-mutur fil-kategorija B mal-kwota eżistenti għat-trejlers tal-karavans (l-Artikolu 6(1)),
 - Gwida aktar dettaljata għall-evalwazzjoni mill-Kummissjoni tal-qafas tas-sikurezza fit-toroq ta' pajjizi terzi (l-Artikolu 12),
 - L-irfinar tar-rekwiżiti għall-akkumpanjatur fl-iskema tas-sewqan akkumpanjat, skema li ser tkun obbligatorja biss għal-liċenzja tal-kategorija B (l-Artikolu 14),
 - Riformulazzjoni tal-kundizzjonijiet għall-perjodu ta' prova fid-dawl tal-kompetenzi tal-Istati Membri u l-prattiki stabbiliti (l-Artikolu 15),
 - Il-possibbiltà li ċ-ċittadin ikollu eżami teoretiku, taħt ċerti kundizzjonijiet, fl-Istat Membru ta' ċ-ċittadinanza meta dan ikun differenti mill-Istat Membru ta' residenza, iżda l-ebda għażla bħal din għat-test Prattiku (l-Artikolu 17).

¹ It-test tal-emendi wara n-negozjati jinsab fid-dokument ST 15149/23.

IV. KONKLUŻJONIJIET

11. Fid-dawl ta' dan ta' hawn fuq, il-Kunsill (Trasport, Telekomunikazzjoni u Energija) huwa mistieden jaqbel dwar approċċ ġenerali dwar it-test ta' kompromess mehmuż ma' dan ir-rapport, fil-laqgħa tiegħu tal-4 ta' Diċembru 2023.
-

Proposta għal

DIRETTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

dwar il-liċenzji tas-sewqan, li temenda d-Direttiva (UE) 2022/2561 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, ir-Regolament (UE) 2018/1724 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u li tħassar id-Direttiva 2006/126/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 383/2012 (Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 91(1) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġiżlattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew²,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni³,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġiżlattiva ordinarja,

Billi:

[NOTA: il-premessi ser jiġu aġġustati fi stadju aktar tard.]

² ĠU C , , p. .

³ ĠU C , , p. .

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

Artikolu 1

Suġġett u kamp ta' applikazzjoni

1. Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli komuni dwar:
 - (a) il-mudelli, l-istandards u l-kategoriji tal-liċenzji tas-sewqan;
 - (b) il-ħruġ, il-validità, it-tiġdid, u r-rikonoxximent reċiproku tal-liċenzji tas-sewqan;
 - (c) ċerti aspetti tal-iskambju, tas-sostituzzjoni, tal-irtirar, tar-restrizzjoni, tas-sospensjoni u tal-kanċellazzjoni tal-liċenzji tas-sewqan;
 - (d) ċerti aspetti applikabbli għas-sewwieqa ġodda.
2. Din id-Direttiva ma tapplikax għal vetturi bil-mutur li jimxu fuq ir-roti jew il-binarji, li jkollhom mill-inqas żewġ fusien, li l-funzjoni prinċipali tinsab fil-potenza ta' trazzjoni tagħhom, li jkunu ddisinjati speċifikament sabiex jiġbdu, jimbuttaw, iġorru jew joperaw ċerti għodod, magni jew trejlers użati f'konnessjoni ma' operazzjonijiet agrikoli jew tal-forestrija, u li l-użu tagħhom għat-trasport ta' persuni jew merkanzija bit-triq jew għall-ġbid, fit-triq, ta' vetturi użati għat-trasport ta' persuni jew merkanzija jkun biss funzjoni sekondarja.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-iskopijiet ta' din id-Direttiva, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "liċenzja tas-sewqan" tfisser dokument li jiċċertifika d-dritt tas-sewqan ta' vetturi bil-magna u jiddikjara l-kundizzjonijiet li taħthom id-detentur huwa awtorizzat li jsuq. Jista' jkollu format fiżiku jew diġitali, jew it-tnejn li huma;

- (2) "liċenzja tas-sewqan fiżika" tfisser liċenzja tas-sewqan fil-format fiżiku tagħha, maħruġa f'konformità mal-Artikolu 4;
- (3) "liċenzja tas-sewqan mobbli" tfisser liċenzja tas-sewqan fil-format digitali tagħha, maħruġa f'konformità mal-Artikolu 5;
- (4) "vettura bil-magna" tfisser kull vettura awtopropulsiva li timxi fit-triq bil-potenza tagħha stess, għajr vettura li timxi fuq il-binarji;
- (5) "vettura b'żewġ roti" tfisser vettura msemmija fl-Artikolu 4(2), il-punt (a), tar-Regolament (UE) Nru 168/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴;
- (6) "vettura bi tliet roti" tfisser vettura msemmija fl-Artikolu 4(2), il-punt (b), tar-Regolament (UE) Nru 168/2013;
- (7) "kwadriċiklu ħafif" tfisser vettura kif imsemmi fl-Artikolu 4(2), il-punt (f), tar-Regolament (UE) Nru 168/2013;
- (8) "mutur" tfisser vettura b'żewġ roti b'sidecar jew mingħajrha, kif imsemmi fl-Artikolu 4(2), il-punti (c) u (d) tar-Regolament (UE) Nru 168/2013;
- (9) "triċiklu motorizzat" tfisser vettura bi tliet roti rranġati b'mod simetriku, kif imsemmi fl-Artikolu 4(2), il-punt (e), tar-Regolament (UE) Nru 168/2013;
- (10) "vettura bil-mutur" tfisser kwalunkwe vettura bil-magna normalment użata għat-trasport ta' persuni jew merkanzija bit-triq jew għall-ġbid, fit-triq, ta' vetturi użati għat-trasport ta' persuni jew merkanzija. Dan it-terminu għandu jinkludi trolleybuses, jiġifieri vetturi konnessi ma' konduttur elettriku u mhux ibbażati fuq binarji.
- (11) "kwadriċiklu tqil" tfisser vetturi kif imsemmi fl-Artikolu 4(2), il-punt (g), tar-Regolament (UE) Nru 168/2013;

⁴ Ir-Regolament (UE) Nru 168/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Jannar 2013 dwar l-approvazzjoni u s-sorveljanza tas-suq ta' vetturi b'żewġ jew tliet roti u kwadriċikli (ĠU L 60, 2.3.2013, p. 52).

- (12) "skwalifika tas-sewqan" tfisser kwalunkwe deċiżjoni li tirriżulta fl-irtirar, il-kancellazzjoni, ir-restrizzjoni jew is-sospensjoni tal-liċenzja tas-sewqan jew tad-dritt għas-sewqan ta' sewwieq ta' vettura bil-magna u li saret infurzabbli. Il-miżura tista' tikkostitwixxi penali primarja, sekondarja jew supplimentari jew miżura ta' sikurezza;
- (13) "Karavan bil-mutur" tfisser vettura bi skop speċjali tal-kategorija M imsemmija fl-Artikolu 4 u l-Anness I, il-punt 5.1 tar-Regolament (UE) 2018/858 mibnija biex tinkludi akkomodazzjoni tal-għajxien li jkun fiha mill-inqas it-tagħmir li ġej:
- sedili u mejda,
 - akkomodazzjoni tal-irqad li tista' tkun ikkonvertita mis-sedili,
 - faċilitajiet tat-tisjir, u
 - faċilitajiet ta' hażna.
- Dan it-tagħmir għandu jkun imwaħħal b'mod rigidu fil-kompartiment tal-għajxien; madankollu, il-mejda tista' titfassal biex tkun tista' tinqala' faċilment;
- (14) "Ambulanza" tfisser vettura tal-kategorija M imsemmija fl-Artikolu 4 u l-Anness I, il-punt 5.3 tar-Regolament (UE) 2018/858 maħsuba għat-trasport ta' persuni morda jew midruba u li jkollha tagħmir speċjali għal dan l-għan.

Artikolu 3

Speċifikazzjonijiet standard tal-Unjoni dwar il-liċenzji tas-sewqan u r-rikonoxximent reċiproku

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-liċenzji tas-sewqan nazzjonali tagħhom jinħarġu f'konformità mad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva u jikkonformaw mal-ispeċifikazzjonijiet standard tal-Unjoni u ma' kriterji oħra skont:
 - (a) l-Artikolu 4 għal-liċenzji tas-sewqan fiżiċi;
 - (b) l-Artikolu 5 għal-liċenzji tas-sewqan mobbli.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-liċenzji tas-sewqan fiżiċi u mobbli maħruġa lill-istess persuna jkunu kompletament ekwivalenti bejniethom fir-rigward tad-drittijiet u l-kundizzjonijiet li taħthom dik il-persuna tkun awtorizzata ssuq, u fid-durata tal-validità.

3. L-Istati Membri ma għandhomx, bħala prerekwizit, jirrikjedu l-pussess ta' liċenzja tas-sewqan fizika jew mobbli mill-applikant meta joħorġu, jissostitwixxu, iġeddu, jew jiskambjaw liċenzja tas-sewqan fil-format l-ieħor. Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-immaniġġar ta' liċenzji eżistenti f'każ ta' skambju jew sostituzzjoni f'konformità mal-Artikolu 11(3) u (4).
4. Hames snin wara l-adozzjoni ta' atti ta' implimentazzjoni f'konformità mal-Artikolu 5(7), l-Istati Membri għandhom jiżguraw li jinħarġu b'mod awtomatiku biss liċenzji tas-sewqan mobbli. Sa dik id-data, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li joħorġu liċenzji tas-sewqan mobbli.
5. B'deroga mill-paragrafu 4, fuq talba tal-applikant, l-Istati Membri għandhom jipprovdu l-opportunità li tinħareġ liċenzja tas-sewqan fizika minflok liċenzja tas-sewqan mobbli, jew flimkien magħha.
6. Il-liċenzji tas-sewqan maħruġa mill-Istati Membri għandhom jingħataw rikonoxximent reċiproku. Madankollu, il-liċenzji tas-sewqan mobbli maħruġa skont l-Artikolu 5 għandhom jiġu rikonoxxuti reċiprokament wara d-data stipulata fil-paragrafu 4.

[...]

Artikolu 4

Liċenzji tas-sewqan fiżiċi

1. L-Istati Membri għandhom joħorġu liċenzji tas-sewqan fiżiċi abbażi tal-ispeċifikazzjonijiet standard tal-Unjoni stabbiliti fl-Anness I, il-Parti A1.
2. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-passi meħtieġa kollha sabiex jevitaw kwalunkwe riskju ta' falsifikazzjoni tal-liċenzji tas-sewqan, inkluż liċenzji tas-sewqan maħruġa qabel id-19 ta' Jannar 2013. Huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni.

Il-liċenzja tas-sewqan fizika għandha tiġi żgurata kontra l-falsifikazzjoni permezz tal-ispeċifikazzjonijiet standard tal-Unjoni stabbiliti fl-Anness I, il-Parti A2. L-Istati Membri jistgħu jintroduċu elementi ta' sigurtà addizzjonali.

3. Meta d-detentur ta' liċenzja tas-sewqan fiżika valida mingħajr perjodu ta' validità amministrattiva jittrażloka fi Stat Membru għajr dak li jkun harez dik il-liċenzja tas-sewqan, l-Istat Membru ospitanti jista', minn sentejn wara d-data li fiha d-detentur ikun ittrażloka fit-territorju tiegħu, japplika l-perjodi ta' validità amministrattiva stabbiliti fl-Artikolu 10(2), billi jgedded il-liċenzja tas-sewqan.
4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li sad-19 ta' Jannar 2033, il-liċenzji tas-sewqan fiżiċi kollha mahruġa jew li jkunu fiċ-ċirkolazzjoni jissodisfaw ir-rekwiziti kollha ta' din id-Direttiva.
5. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jintroduċu mezzi għall-ħażna (mikroċippa) bhala parti mil-liċenzja tas-sewqan fiżika. Meta Stat Membru jiddeċiedi li jintroduċi mikroċippa bhala parti mil-liċenzja tas-sewqan fiżika tiegħu, huwa jista', fejn il-liġijiet nazzjonali tiegħu relatati mal-liċenzji tas-sewqan jipprevedu dan, jiddeċiedi wkoll li jaħżen data addizzjonali għal dak li huwa speċifikat fl-Anness I, il-Parti D, fuq il-mikroċippa.

Meta l-Istati Membri jipprevedu l-mikroċippa bhala parti mil-liċenzja tas-sewqan fiżika, huma għandhom japplikaw rekwiziti tekniċi stabbiliti fl-Anness I, il-Parti B. L-Istati Membri jistgħu jintroduċu karatteristiċi ta' sigurtà addizzjonali

L-Istati Membri għandhom jinformaw lill-Kummissjoni fil-każ ta' deċiżjoni dwar l-inkluzjoni ta' mikroċippa fuq il-liċenzji tas-sewqan fiżiċi tagħhom, jew dwar kwalunkwe bidla li tikkonċerna din id-deċiżjoni, fi żmien 3 xhur mill-adozzjoni tagħha. L-Istati Membri li diġà introduċew mikroċippa fuq il-liċenzja tas-sewqan fiżika tagħhom għandhom jinformaw lill-Kummissjoni kif xieraq fi żmien 3 xhur mid-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

6. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jnaqqxu, fl-ispazju riżervat għall-mikroċippa fil-liċenzji tas-sewqan fiżiċi li jinħarġu minnhom, kodiċi QR minflok il-mikroċippa jew flimkien magħha. Il-kodiċi QR għandu jippermetti l-verifika tal-awtentiċità tal-informazzjoni rrapportata fuq il-liċenzja tas-sewqan fiżika.

7. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-data personali meħtieġa għall-verifika tal-informazzjoni rrapportata fuq il-liċenzja tas-sewqan fiżika ma tinzammx mill-verifikatur, dment li z-żamma tkun awtorizzata mid-dritt tal-Unjoni jew dak nazzjonali, u li l-awtorità emittenti tal-liċenzja tas-sewqan ma tiġix innotifikata dwar il-proċess ta' verifika.

Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu dispożizzjonijiet dettaljati dwar il-karatteristiċi tal-interoperabbiltà u l-miżuri ta' sigurtà li għandhom jiġu rrispettati mill-kodiċijiet QR inċiżi fuq liċenzji tas-sewqan fiżiċi. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(2).

L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni bi kwalunkwe miżura mmirata lejn l-introduzzjoni ta' kodiċi QR fuq il-liċenzji tas-sewqan tagħhom jew bi kwalunkwe bidla ta' miżura bħal din, fi żmien 3 xhur mill-adozzjoni tagħha.

8. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 21, li temenda l-Anness I, il-Partijiet A, B u D, fejn meħtieġ, sabiex jitqiesu l-iżviluppi tekniċi, operazzjonali jew xjentifiċi.

Artikolu 5

Liċenzji tas-sewqan mobbli

1. L-Istati Membri għandhom joħorġu liċenzji tas-sewqan mobbli abbażi tal-ispeċifikazzjonijiet standard tal-Unjoni stabbiliti fl-Anness I, il-Parti C.
2. Mingħajr preġudizzju għar-regoli nazzjonali li jirrikjedu hlas ta' tariffa għall-ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-irkupru elettroniku tal-liċenzji tas-sewqan mobbli jkun disponibbli għall-persuni li jkollhom liċenzja tas-sewqan mobbli maħruġa minnhom, mingħajr hlas.

Il-liċenzji tas-sewqan mobbli għandhom jinħarġu lill-Kartieri Ewropej tal-Identità Digitali bħala attestazzjonijiet elettronici ta' attributi f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 910/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵.

3. [...] L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-liċenzji tas-sewqan mobbli ma jkunx fihom aktar data minn dik imsemmija fl-Anness I, Parti D, u li l-ebda data personali għajr dik meħtieġa għall-verifika tad-drittijiet tas-sewqan tad-detentur ma tiġi pproċessata għal dan l-għan.
4. [...] L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-data personali meħtieġa għall-verifika tad-drittijiet tas-sewqan tad-detentur tal-liċenzja tas-sewqan mobbli ma tinzammx mill-verifikatur, dment li ż-żamma ma tkunx awtorizzata mid-dritt tal-Unjoni jew dak nazzjonali.
5. L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar lista ta' emittenti ta' liċenzji tas-sewqan mobbli li huma għandhom iżommu aġġornata. Il-Kummissjoni għandha tagħmel dawn il-listi disponibbli għall-pubbliku permezz ta' mezz sikur u f'forma ffirmata jew issigillata b'mod elettroniku adegwata għall-ipproċessar awtomatizzat.
6. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 21, biex temenda l-Anness I, il-Parti C, fejn meħtieġ, sabiex jitqiesu l-iżviluppi tekniċi, operazzjonali jew xjentifiċi.
7. Sa [data tad-dħul fis-seħħ + 18-il xahar], il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu dispożizzjonijiet dettaljati dwar id-dehra, l-interoperabbiltà, l-istandards ta' aġġornament tad-data u tar-rekords, is-sigurtà, u l-arranġamenti organizzattivi għall-ipproċessar u l-protezzjoni tad-data personali, l-ittestjar u l-istandards tekniċi u ta' sigurtà għall-iskambju ta' liċenzji tas-sewqan mobbli, inkluż karatteristiċi ta' verifika u l-interfaċċa mas-sistemi nazzjonali. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(2).

⁵ Ir-Regolament (UE) Nru 910/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Lulju 2014 dwar l-identifikazzjoni elettronika u s-servizzi fiduċjarji għal tranżazzjonijiet elettronici fis-suq intern (ĠU L 257, 28.8.2014, p. 73).

Artikolu 6

Kategoriji ta' liċenzji

1. Il-liċenzja tas-sewqan għandha tawtorizza s-sewqan ta' vetturi bil-magna fil-kategoriji li ġejjin:

(a) mopeds:

kategorija AM:

- vetturi b'zewġ roti jew vetturi bi tliet roti b'veloċità massima skont id-disinn ta' mhux aktar minn 45 km/h (minbarra dawk b'veloċità massima skont id-disinn ta' 25 km/h jew anqas);
- kwadriċikli ħfief;

(b) muturi u triċikli motorizzati:

(i) kategorija A1:

- muturi b'kapaċità ċilindrata li ma taqbiżx 125 ċentimetri kubi, ta' potenza li ma taqbiżx 11-il kW u bi proporzjon ta' qawwa/piż li ma jaqbiżx 0,1 kW/kg;
- triċikli bil-mutur b'potenza li ma taqbiżx 15-il kW;

(ii) kategorija A2:

muturi b'potenza li ma taqbiżx 35 kW u bi proporzjon ta' potenza/piż li ma jaqbiżx 0,2 kW/kg u li ma jkunux derivati minn vettura ta' aktar minn 70 kW;

(iii) kategorija A:

- muturi;
- triċikli bil-mutur b'potenza li taqbeż 15-il kW;

Il-vetturi bil-mutur fil-kategoriji msemmija fil-punti (a) u (b) jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler li jkollu massa massima awtorizzata li ma taqbiżx nofs il-piż tal-massa mhux mgħobbija tal-vettura tal-irmonk. L-Istati Membri jistgħu japplikaw kundizzjonijiet addizzjonali għal-liċenzji li jkunu harġu, abbażi ta' konsiderazzjonijiet ta' sikurezza fit-toroq.

(c) vetturi bil-mutur:

(i) kategorija B1:

- kwadriċikli tqal.

Il-kategorija B1 hija fakultattiva; fl-Istati Membri li ma jintroduċux din il-kategorija ta' liċenzja tas-sewqan, tkun meħtieġa liċenzja tas-sewqan għall-kategorija B sabiex jinstaqqu dawn il-vetturi. Dawk l-Istati Membri jistgħu jirrifjutaw li jiskambjaw liċenzja tas-sewqan fir-rigward tal-kategorija B1;

L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu wkoll li jintroduċu, għas-sewqan fit-territorju tagħhom, din il-kategorija esklużivament għall-vetturi msemmija fl-Artikolu 9(4), l-ewwel subparagrafu, il-punt (c), taħt il-kundizzjonijiet previsti f'dak il-paragrafu u taħt il-kundizzjonijiet ulterjuri li fil-mument tal-ħruġ tal-liċenzja tas-sewqan għal dik il-kategorija s-sewwieq ikollu inqas minn 21 sena, li l-liċenzja tas-sewqan għal din il-kategorija jkollha validità li tiskadi hekk kif id-detentur jagħlaq 21 sena, u li l-liċenzja tas-sewqan ma tiġgeddidx għal din il-kategorija. Meta Stat Membru jiddeċiedi li jagħmel dan, huwa għandu jimmarka dan il-fatt fuq il-liċenzja tas-sewqan bl-użu tal-kodiċi tal-Unjoni 60.03.

(ii) kategorija B:

- vetturi bil-mutur b'massa massima awtorizzata li ma taqbiżx 3 500 kg u ddisinjati u mibnija għat-trasport ta' mhux aktar minn tmien passiġġieri minbarra s-sewwieq.
- il-vetturi bil-mutur f'din il-kategorija jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler tal-kategorija O1 imsemmi fl-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) 2018/858.

Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet dwar l-approvazzjoni tat-tip tal-vetturi kkonċernati, il-vetturi bil-mutur f'din il-kategorija jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler tal-kategorija O2 imsemmi fl-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) 2018/858, jew jista' jkun karavan bil-mutur b'massa ta' massa massima awtorizzata li ma taqbiżx 3 500 kg, dment li l-massa massima awtorizzata tal-kombinazzjoni jew tal-karavan bil-mutur ma taqbiżx 4 250 kg. Fejn din il-kombinazzjoni jew karavan bil-mutur jaqbeż 3 500 kg, l-Istati Membri għandhom, f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Anness V, jeħtieġu li **dawn** jinstaqqu biss wara:

- li s-sewwieq ikun temm kors ta' taħriġ, jew
- li s-sewwieq ikun għadda minn test ta' ħila u ta' mġiba.

L-Istati Membri jistgħu jeħtieġu wkoll kemm kors ta' taħriġ bħal dan kif ukoll li s-sewwieq jgħaddi minn test tal-ħiliet u ta' mġiba.

Taħt l-istess kundizzjonijiet u mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli tal-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, il-vetturi bil-mutur f'din il-kategorija jistgħu jikkonsistu f'ambulanza b'massa massima awtorizzata li taqbeż 3 500 kg iżda li ma taqbiżx 4 250 kg.

L-Istati Membri għandhom jindikaw id-dritt ta' sewqan ta' kombinazzjoni bħal din, karavan bil-mutur jew ambulanza fuq il-liċenzja tas-sewqan permezz tal-kodiċi tal-Unjoni rilevanti speċifikat fl-Anness I, il-Parti E.

(iii) kategorija BE:

- mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, il-kombinazzjoni ta' vetturi li jikkonsistu minn trattur tal-kategorija B u trejler tal-kategorija O2 imsemmija fl-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) 2018/858;

(iv) kategorija C1:

- vetturi bil-mutur għajr dawk fil-kategoriji D1 jew D, li l-massa massima awtorizzata tagħhom taqbeż 3 500 kg, iżda ma taqbiżx 7 500 kg, u li jkunu ddisinjati u mibnija għat-trasport ta' mhux aktar minn tmien passiġġieri minbarra s-sewwieq.
- Il-vetturi bil-mutur f'din il-kategorija jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler tal-kategorija O1 imsemmi fl-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) 2018/858;

(v) kategorija C1E:

- mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, kombinazzjonijiet ta' vetturi fejn it-trattur ikun fil-kategorija C1 u t-trejler jew semitrejler tiegħu jkollu massa massima awtorizzata ta' aktar minn 750 kg, sakemm il-massa massima awtorizzata tal-kombinazzjoni ma taqbiżx 12 000 kg;
- mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, kombinazzjonijiet ta' vetturi fejn it-trattur ikun fil-kategorija B u t-trejler jew semitrejler tiegħu jkollu massa massima awtorizzata ta' aktar minn 3 500 kg, sakemm il-massa massima awtorizzata tal-kombinazzjoni ma taqbiżx 12 000-il kg;

- (vi) kategorija C:
- vetturi bil-mutur għajr dawk fil-kategoriji D1 jew D, li l-massa massima awtorizzata tagħhom taqbeż 3 500 kg, u li jkunu ddisinjati u mibnija għat-trasport ta' mhux aktar minn tmien passiġġieri minbarra s-sewwieq.
 - Il-vetturi bil-mutur f'din il-kategorija jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler tal-kategorija O1 imsemmi fl-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) 2018/858.
- (vii) kategorija CE:
- mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, kombinazzjonijiet ta' vetturi fejn it-trattur ikun fil-kategorija C u t-trejler jew is-semitrejler tiegħu jkollu massa massima awtorizzata li taqbeż 750 kg;
- (viii) kategorija D1:
- vetturi bil-mutur ddisinjati u mibnija għat-trasport ta' aktar minn 8 passiġġieri u mhux aktar minn 16 minbarra s-sewwieq u ta' tul massimu ta' mhux aktar minn 8 metri.
 - il-vetturi bil-mutur f'din il-kategorija jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler tal-kategorija O1 imsemmi fl-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) 2018/858;
- (ix) kategorija D1E:
- mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, kombinazzjonijiet ta' vetturi fejn it-trattur ikun fil-kategorija D1 u t-trejler tiegħu jkollu massa massima awtorizzata li taqbeż 750 kg.
- (x) kategorija D:
- vetturi bil-mutur iddisinjati u mibnija għat-trasport ta' mhux aktar minn tmien passiġġieri minbarra s-sewwieq; il-vetturi bil-mutur li jistgħu jinstaqqu b'licenzja tal-kategorija D jistgħu jiġu kkombinati ma' trejler tal-kategorija O1 imsemmi fl-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) 2018/858;
- (xi) kategorija DE:
- mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tar-regoli dwar l-approvazzjoni tat-tip għall-vetturi kkonċernati, kombinazzjonijiet ta' vetturi fejn it-trattur ikun fil-kategorija D u li t-trejler tiegħu jkollu massa massima awtorizzata li taqbeż 750 kg.

2. Bil-qbil minn qabel tal-Kummissjoni, li għandha tivvaluta l-impatt tal-miżura proposta fuq is-sikurezza fit-toroq, l-Istati Membri jistgħu jeskludu mill-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu ċerti tipi speċifiċi ta' vetturi bil-magna, inkluzi vetturi speċjali għal persuni b'dizabilitajiet.

L-Istati Membri jistgħu jeskludu mill-applikazzjoni ta' din id-Direttiva tipi ta' vetturi użati mill-forzi armati u mis-servizzi ta' difiża ċivili, jew li huma taħt il-kontroll tagħhom. Huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni.

Artikolu 7

Età minima

1. L-età minima għall-ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan għandha tkun din li ġejja:

(a) 16-il sena għall-kategoriji AM, A1 u B1;

(b) 18-il sena għall-kategoriji A2, B, BE, C1 u C1E;

(c) Fir-rigward tal-kategorija A:

(i) 20 sena għall-muturi. Madankollu, l-aċċess għas-sewqan ta' muturi ta' din il-kategorija għandu jkun soġġett għal minimu ta' sentejn esperjenza fuq muturi b'liċenzja tal-kategorija A2. Ir-rekwizit ta' esperjenza ta' sentejn jista' jiġi rrinunzjat jekk il-kandidat ikollu mill-inqas 24 sena;

(ii) 21 sena għal triċikli motorizzati ta' aktar minn 15-il kW;

(d) 21 sena għall-kategoriji C, CE, D1 u D1E;

(e) 24 sena għall-kategoriji D u DE.

2. L-Istati Membri jistgħu jgħollu jew ibaxxu l-età minima għall-ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan:

(a) għall-kategorija AM jistgħu jbaxxuha sa 14-il sena jew jgħolluha sa 18-il sena;

- (b) għall-kategorija B1, jistgħu jgħolluha sa 18-il sena;
 - (c) għall-kategorija A1, jistgħu jgħolluha sa 18-il sena, dment li jiġu ssodisfati ż-żewġ kundizzjonijiet li ġejjin:
 - (i) ikun hemm differenza ta' sentejn bejn l-età minima għall-kategorija A1 u l-età minima għall-kategorija A2;
 - (ii) ikun japplika rekwiżit ta' minimu ta' sentejn esperjenza fuq muturi tal-kategorija A2 qabel ikun jista' jingħata aċċess għas-sewqan ta' muturi għall-kategorija A, kif imsemmi fil-paragrafu 1, il-punt (c)(i);
 - (d) għall-kategoriji B u BE, jistgħu jbaxxu sa 17-il sena.
3. L-Istati Membri jistgħu jbaxxu l-età minima għall-kategorija C sa 18-il sena u għall-kategorija D sa 21 sena fir-rigward ta':
- (a) vetturi użati mis-servizzi tat-tifi tan-nar u vetturi użati għaž-żamma tal-ordni pubbliku;
 - (b) vetturi li jkunu qed jagħmlu testijiet fuq it-triq għal skopijiet ta' tiswija jew ta' manutenzjoni.
4. Il-liċenzji tas-sewqan maħruġa f'konformità mal-paragrafi 2 u 3 għandhom ikunu validi biss fit-territorju tal-Istat Membru emittenti sakemm id-detentur tal-liċenzja jkun laħaq il-limitu minimu ta' età stabbilit fil-paragrafu 1.
- L-Istati Membri jistgħu jirrikonoxxu l-validità fit-territorju tagħhom ta' liċenzji tas-sewqan maħruġa lil sewwieqa taħt l-età minima stabbilita fil-paragrafu 1.
5. B'deroga mill-paragrafu 1, il-punti (d) u (e), ta' dan l-Artikolu, meta l-kandidat ikollu ċertifikat ta' kompetenza professjonali msemmi fl-Artikolu 6 tad-Direttiva (UE) 2022/2561, l-età minima għall-hruġ ta' liċenzja tas-sewqan għandha tkun kif ġej:
- (a) għall-kategoriji C u CE, l-etajiet minimi previsti fl-Artikolu 5(2), il-punt (a)(i) tad-Direttiva (UE) 2022/2561;

- (b) għall-kategoriji D1 u D1E, l-età minima prevista fl-Artikolu 5(3), il-punt (a)(i), it-tieni subparagrafu, ta' dik id-Direttiva;
- (c) għall-kategoriji D u DE, l-etajiet minimi previsti fl-Artikolu 5(3), il-punt (a) (i), l-ewwel subparagrafu, il-punt (a) (ii), l-ewwel subparagrafu, u l-punt (b) ta' dik id-Direttiva.

Fejn, f'konformità mal-Artikolu 5(3), il-punt (a)(i), it-tieni subparagrafu, jew l-Artikolu 5(3), il-punt (a)(ii), it-tieni subparagrafu tad-Direttiva (UE) 2022/2561, Stat Membru jawtorizza s-sewqan fit-territorju tiegħu minn età aktar baxxa, il-validità tal-liċenzja tas-sewqan għandha tkun limitata għat-territorju tal-Istat Membru emittenti sakemm id-detentur tal-liċenzja jkun laħaq l-età minima rilevanti msemmija fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu u jkollu ċertifikat ta' kompetenza professjonali.

Artikolu 8

Kundizzjonijiet u restrizzjonijiet

1. L-Istati Membri għandhom jimmarkaw il-liċenzji tas-sewqan maħruġa lil persuna soġġetta għal kundizzjoni waħda jew aktar li taħthom hija tkun awtorizzata ssuq. Għal dak il-għan, l-Istati Membri għandhom jużaw il-kodiċijiet korrispondenti tal-Unjoni previsti fl-Anness I, il-Parti E. Huma jistgħu jużaw ukoll il-kodiċijiet nazzjonali għall-kundizzjonijiet mhux koperti mill-Anness I, il-Parti E.

Jekk, minhabba inkapaċità fiżika, is-sewqan ikun awtorizzat biss għal ċerti tipi ta' vetturi jew għal vetturi adattati sabiex jikkumpensaw għal dawn l-inkapaċitajiet, għandu jsir it-test tal-ħiliet u l-imġiba previst fl-Artikolu 10(1) f'din il-vettura.

2. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 21, biex temenda l-Anness I, il-Parti E, fejn meħtieġ sabiex jitqiesu l-iżviluppi tekniċi, operazzjonali jew xjentifiċi.

Artikolu 9

Stadji u ekwivalenzi bejn il-kategoriji

1. Il-liċenzji tas-sewqan għall-kategoriji BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D u DE għandhom jinħarġu biss lis-sewwieqa li digà jkunu intitolati li jsuqu vetturi fil-kategorija B.
2. Il-validità tal-liċenzji tas-sewqan għandha tiġi ddeterminata kif ġej:
 - (a) il-liċenzji maħruġa għall-kategoriji C1E, CE, D1E u DE għandhom ikunu validi wkoll għall-kombinazzjonijiet ta' vetturi fil-kategorija BE;
 - (b) il-liċenzji maħruġa għall-kategorija CE għandhom ikunu validi għall-kategorija DE sakemm id-detenturi tagħhom ikunu intitolati li jsuqu vetturi fil-kategorija D;
 - (c) il-liċenzji maħruġa għall-kategorija C1E jew CE għandhom ikunu validi għall-kategorija D1E sakemm id-detenturi tagħhom ikunu intitolati li jsuqu vetturi fil-kategorija D1;
 - (c1) il-liċenzji maħruġa għall-kategoriji CE u DE għandhom ikunu validi għall-kategoriji C u C1, u D u D1, rispettivament;
 - (d) il-liċenzji maħruġa għall-kategoriji CE u DE għandhom ikunu validi għall-kombinazzjonijiet ta' vetturi fil-kategoriji C1E u D1E rispettivament;
 - (d1) il-liċenzji maħruġa għall-kategoriji C1E u D1E għandhom ikunu validi għall-kategoriji C1 u D1, rispettivament;
 - (e) il-liċenzji maħruġa għal kwalunkwe kategorija għandhom ikunu validi għall-vetturi fil-kategorija AM. Madankollu, fir-rigward ta' liċenzji tas-sewqan maħruġa fit-territorju tiegħu, Stat Membru jista' jillimita l-ekwivalenzi għall-kategorija AM sal-kategoriji A1, A2 u A, jekk dak l-Istat Membru jimponi test prattiku bhala kundizzjoni sabiex tingħata liċenzja tal-kategorija AM;
 - (f) il-liċenzji maħruġa għall-kategorija A2 għandhom ikunu validi wkoll għall-kategorija A1;

- (g) il-liċenzji maħruġa għall-kategoriji A, B, C jew D għandhom ikunu validi għall-kategoriji A1 u A2; B1; C1; D1, rispettivament;
- (h) sentejn wara li liċenzja tas-sewqan, mogħtija għall-kategorija B, tkun inħarget għall-ewwel darba, din għandha tkun valida għas-sewqan tal-vetturi li jaħdmu bi fjuwil alternattiv imsemmija fl-Artikolu 2 tad-Direttiva tal-Kunsill 96/53/KE⁶ b'massa massima awtorizzata ta' aktar minn 3 500 kg iżda li ma taqbiżx 4 250 kg mingħajr trejler.

3. Għas-sewqan fit-territorju tagħhom, l-Istati Membri jistgħu jagħtu l-ekwivalenzi li ġejjin:

- (a) triċikli bil-mutur b'liċenzja għall-kategorija B, għal triċikli bil-mutur ta' potenza li taqbez 15-il kW sakemm id-detentur tal-liċenzja għall-kategorija B ikollu mil-inqas 21 sena;
- (b) muturi tal-kategorija A1 b'liċenzja għall-kategorija B.

L-ekwivalenzi previsti fl-ewwel subparagrafu għandhom jiġu rikonoxxuti b'mod reċiproku mill-Istati Membri li jkunu tawhom.

L-Istati Membri ma għandhomx jindikaw fuq il-liċenzja tas-sewqan li detentur ikun intitolat li jsuq il-vetturi msemmija fl-ewwel subparagrafu, hlief permezz tal-kodiċijiet rilevanti tal-Unjoni speċifikati fl-Anness I, il-Parti E.

L-Istati Membri għandhom jinformat lill-Kummissjoni mingħajr dewmien dwar l-ekwivalenzi msemmija fl-ewwel subparagrafu li jingħataw fit-territorju tagħhom, inklużi l-kodiċijiet nazzjonali li setgħu ntużaw qabel id-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva. Il-Kummissjoni għandha tagħmel din l-informazzjoni disponibbli għall-Istati Membri għall-fini li tiffaċilita l-applikazzjoni ta' dan il-paragrafu.

⁶ Id-Direttiva tal-Kunsill 96/53/KE tal-25 ta' Lulju 1996 li tistabbilixxi għal ċerti vetturi tat-triq li jiċċirkolaw fi hdan il-Komunità d-dimensjonijiet massimi awtorizzati fit-traffiku nazzjonali u internazzjonali u l-piżijiet massimi awtorizzati fit-traffiku internazzjonali (ĠU L 235, 17.9.1996, p. 59).

4. L-Istati Membri jistgħu jawtorizzaw is-sewqan fit-territorju tagħhom tal-kategoriji ta' vetturi li ġejjin:
- (a) vetturi tal-kategorija D1 b'massa massima awtorizzata ta' 3 500 kg, minbarra kwalunkwe tagħmir speċjalizzat maħsub għall-ġarr ta' passiġġieri b'dizabilitajiet, minn sewwieqa ta' aktar minn 21 sena li jkollhom liċenzja tas-sewqan mogħtija għall-kategorija B, mill-inqas sentejn wara li tkun inħarġet din il-liċenzja tas-sewqan għall-ewwel darba, u sakemm il-vetturi jkunu qed jintużaw minn korpi mhux kummerċjali għal skopijiet soċjali u li s-sewwieq jipprovdi s-servizzi tiegħu fuq bażi volontarja;
 - (b) vetturi b'massa massima awtorizzata li taqbeż 3 500 kg minn sewwieqa ta' aktar minn 21 sena li jkollhom liċenzja tas-sewqan mogħtija għall-kategorija B, mill-inqas sentejn wara li tkun inħarġet din il-liċenzja tas-sewqan għall-ewwel darba, sakemm jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:
 - (i) daww il-vetturi jkunu maħsuba biex jintużaw, meta jkunu stazzjonarji, bħala żona ta' taġlim jew ta' rikreazzjoni biss;
 - (ii) li jintużaw minn korpi mhux kummerċjali għal skopijiet soċjali;
 - (iii) ikunu ġew immodifikati sabiex la jkunu jistgħu jintużaw għat-trasport ta' aktar minn disa' persuni u lanqas għat-trasport ta' kwalunkwe merkanzija għajr dik strettament meħtieġa għall-finijiet tagħhom;
 - (c) vetturi tal-kategorija B b'massa massima awtorizzata li ma taqbiżx 2 500 kg u b'veloċità massima teknikament limitata għal 45 km/h minn sewwieqa li għandhom liċenzja tas-sewqan mogħtija għall-kategorija B1, li tkun inħarġet soġġetta għall-kundizzjonijiet stipulati fit-tieni subparagrafu tal-Artikolu 6(1), il-punt (c)(i).

L-Istati Membri ma għandhomx jindikaw fuq il-liċenzja tas-sewqan li detentur huwa intitolat li jsuq il-vetturi msemmija fl-ewwel subparagrafu, il-punti (a) u (b), ħlief permezz ta' kodicijiet nazzjonali rilevanti.

L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar kwalunkwe awtorizzazzjoni mogħtija f'konformità ma' dan il-paragrafu.

Artikolu 10

Frug, validità u tiġdid

1. Il-liċenzji tas-sewqan għandhom jinħarġu biss lil applikanti li jissodisfaw il-kundizzjonijiet li ġejjin:

- (a) ikunu għaddew minn test tal-ħiliet u tal-imġiba u minn test teoretiku u li jissodisfaw l-istandards minimi tas-saħħa fiżika u mentali għas-sewqan, f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Annessi II u III;
- (b) fir-rigward tal-kategorija AM ikunu għaddew minn test tat-teorija biss; l-Istati Membri jistgħu jehtieġu li l-applikanti jgħaddu minn test tal-ħiliet u tal-imġiba u japplikaw id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 10a għal din il-kategorija.

Għal vetturi bi tliet roti u kwadriċikli f'din il-kategorija, l-Istati Membri jistgħu jimponu test distintiv tal-ħiliet u tal-imġiba. Għad-differenzjazzjoni ta' vetturi fil-kategorija AM, jista' jiddaħħal kodiċi nazzjonali fuq il-liċenzja tas-sewqan;

- (c) fir-rigward tal-kategorija A2 jew tal-kategorija A, u bil-kundizzjoni li jkunu kisbu esperjenza minima ta' sentejn fuq mutur fil-kategorija A1 jew fil-kategorija A2 rispettivament, jew:
 - (i) ikunu għaddew minn test tal-ħiliet u tal-imġiba biss, jew
 - (ii) ikunu lestew taħriġ skont l-Anness VI;
- (d) ikunu lestew taħriġ jew għaddew minn test tal-ħiliet u tal-imġiba, jew ikunu lestew taħriġ jew għaddew minn test tal-ħiliet u tal-imġiba skont l-Anness V fir-rigward tal-kategorija B għas-sewqan ta' kombinazzjoni ta' vetturi, karavan bil-mutur jew ambulanza msemmija fl-Artikolu 6(1), il-punt (c)(ii), it-tielet u l-ħames paragrafu;
- (e) ikollhom ir-residenza normali tagħhom fit-territorju tal-Istat Membru li joħroġ il-liċenzja, jew li jkunu jistgħu jipproduċu prova li, fil-ħin li jipprezentaw l-applikazzjoni tagħhom, kienu ilhom jistudjaw hemmhekk għal mill-inqas matul is-sitt xhur ta' qabel.

2. Id-durata tal-validità amministrattiva tal-liċenzji tas-sewqan maħruġa mill-Istati Membri għandha tkun kif ġej:

- (a) 15-il sena għall-kategoriji AM, A1, A2, A, B, B1 u BE. L-Istati Membri jistgħu jnaqqsu dak it-tul ta' żmien għal 10 snin f'każ li l-legiżlazzjoni nazzjonali tagħhom tippermetti li l-liċenzja tas-sewqan tintuża wkoll bħala dokument ta' identifikazzjoni personali;
- (b) 5 snin għall-kategoriji C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 u D1E.

It-tiġdid ta' liċenzja tas-sewqan jista' jinvolvi perjodu ġdid ta' validità amministrattiva għal kategorija jew kategoriji oħra li d-detentur ikollu d-dritt isuq, sakemm dan ikun jikkonforma mal-kundizzjonijiet stabbiliti f'din id-Direttiva.

Il-preżenza ta' mikroċippa jew kodiċi QR skont l-Artikolu 4(5) u l-Artikolu 4(6) rispettivament ma għandhiex tkun prerekwizit għall-validità ta' liċenzja tas-sewqan. It-telf jew l-indeċifrabilità tal-mikroċippa jew tal-kodiċi QR, jew kwalunkwe ħsara oħra fih, ma għandhiex taffettwa l-validità tal-liċenzja tas-sewqan.

L-Istati Membri jistgħu jillimitaw il-perjodu ta' validità amministrattiva tal-liċenzji tas-sewqan maħruġa lil sewwieqa godda għal kwalunkwe kategorija sabiex japplikaw miżuri speċifiċi għal dawn is-sewwieqa, għall-fini tat-titjib tas-sikurezza fit-toroq tagħhom.

L-Istati Membri jistgħu jillimitaw il-perjodu ta' validità amministrattiva skont it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 6(1)(c)(i).

L-Istati Membri jistgħu jillimitaw il-perjodu ta' validità amministrattiva ta' liċenzji individwali tas-sewqan fir-rigward ta' kwalunkwe kategorija fil-każ li tinħass il-ħtieġa li tiġi applikata frekwenza miżjuda ta' eżamijiet mediċi jew li jiġu applikati miżuri speċifiċi, inklużi restrizzjonijiet għall-awturi tar-reati tat-traffiku.

L-Istati Membri għandhom inaqqsu l-perjodi ta' validità amministrattiva stabbiliti fl-ewwel subparagrafu, il-punti (a) u (b), għal 5 snin jew inqas għal-liċenzji tas-sewqan ta' detenturi li jirrisjedu fit-territorju tagħhom li jkunu laħqu l-età ta' 65 sena, sabiex tiġi applikata frekwenza akbar ta' kontrolli mediċi, ta' awtovalutazzjonijiet mediċi jew miżuri speċifiċi

ohra, inkluz korsijiet ta' aġġornament. Dan il-perjodu mnaqqas ta' validità amministrattiva għandu jiġi applikat biss mat-tiġdid tal-liċenzja tas-sewqan.

L-Istati Membri jistgħu jnaqqsu l-perjodu ta' validità amministrattiva stabbilit f'dan il-paragrafu tal-liċenzji tas-sewqan ta' persuni li jkunu nġhataw permess ta' residenza temporanju jew li jgawdu minn protezzjoni temporanja jew protezzjoni adegwata skont il-liġi nazzjonali fit-territorju tagħhom. [...]

3. It-tiġdid tal-liċenzji tas-sewqan meta tiskadi l-validità amministrattiva tagħhom għandu jkun soġġett għaż-żewġ kundizzjonijiet li ġejjin:

(a) it-komplija tal-konformità mal-istandards minimi ta' saħħa fiżika u mentali għas-sewqan stabbiliti fl-Anness III;

(b) residenza normali fit-territorju tal-Istat Membru li joħroġ il-liċenzja, jew evidenza li l-applikant ikun ilu jistudja hemmhekk għal mill-inqas l-aħħar sitt xhur preċedenti, fil-mument li jippreżenta l-applikazzjoni tiegħu.

4. [...]

5. Mingħajr preġudizzju għal-liġijiet kriminali u tal-pulizija nazzjonali, l-Istati Membri jistgħu japplikaw għall-hruġ ta' liċenzji tas-sewqan dispożizzjonijiet nazzjonali relatati ma' kundizzjonijiet għajr dawk imsemmija f'din id-Direttiva. Huma għandhom jinfirmaw b'dan lill-Kummissjoni.

6. [...]

7. L-ebda persuna ma jista' jkollha aktar minn liċenzja tas-sewqan waħda. Liċenzja tas-sewqan mobbli tista' tintwera fuq diversi apparati mobbli. [...]

Stat Membru għandu jirrifjuta li joħroġ liċenzja tas-sewqan fejn jiġi stabbilit li l-applikant diġà jkollu liċenzja tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru ieħor.

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa għall-fini tal-applikazzjoni tas-subparagrafu preċedenti. Il-miżuri meħtieġa fir-rigward tal-hruġ, is-sostituzzjoni, it-tiġdid jew l-iskambju ta' liċenzja tas-sewqan għandhom ikunu li jiġi vverifikat ma' Stati Membri ohra fejn ikun hemm motivi raġonevoli ta' suspett li l-applikant ikun diġà detentur ta'

liċenzja tas-sewqan oħra. Għal dak il-għan, l-Istati Membri għandhom jużaw in-network tal-liċenzji tas-sewqan tal-UE msemmi fl-Artikolu 19.

Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 3(6), Stat Membru li joħroġ liċenzja tas-sewqan għandu japplika d-diligenza dovuta sabiex jiżgura li l-persuna tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, u għandu japplika d-dispożizzjonijiet nazzjonali tiegħu dwar il-kancellament jew l-irtirar tal-liċenzja tas-sewqan jew tad-dritt tas-sewqan jekk jiġi stabbilit li liċenzja giet maħruġa mingħajr ma ġew sodisfatti dawk ir-rekwiżiti.

8. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 21, biex temenda l-Annessi II, III, V u VI, fejn meħtieġ, sabiex jitqiesu l-iżviluppi tekniċi, operazzjonali jew xjentifiċi.

Artikolu 10a

Konformità mal-istandards minimi ta' saħħa fiżika u mentali

1. Qabel ma liċenzja tas-sewqan tinħarġilhom għall-ewwel darba, l-applikanti għal kwalunkwe liċenzja tas-sewqan għandhom jagħmlu eżami mediku li japplika l-istandards minimi ta' saħħa fiżika u mentali li jkopri l-kundizzjonijiet mediċi kollha msemmija fl-Anness III. Dan japplika għall-hruġ ta' liċenzji tas-sewqan fil-kategorija AM biss jekk ikun meħtieġ mill-Istati Membri f'konformità mal-Artikolu 10(1), il-punt (b). Eżami mediku huwa meħtieġ meta ssir applikazzjoni għal liċenzja tas-sewqan għall-kategoriji C, CE, C1, C1E, D, D1, DE jew D1E, irrispettivament minn jekk sarx eżami mediku għal kategorija oħra.
2. Qabel ma tiġġeddidilhom liċenzja tas-sewqan, id-detenturi għandhom jgħaddu minn eżami mediku li jkopri l-kundizzjonijiet mediċi kollha msemmija fl-Anness III. Dan japplika għat-tiġdid ta' liċenzji tas-sewqan fil-kategorija AM biss jekk ikun meħtieġ mill-Istati Membri f'konformità mal-Artikolu 10(1), il-punt (b).
3. B'deroga mill-paragrafi 1 u 2, u sa fejn ma jkunx previst mod ieħor mill-Anness III, l-Istati Membri jistgħu, għall-kategoriji AM, A, A1, A2, B, B1 u BE, minflok ma jirrikjedu eżami mediku:
 - a) jesigū li l-applikant jew id-detentur jimla formola ta' awtovalutazzjoni li tkopri l-kundizzjonijiet mediċi kollha msemmija fl-Anness III meta tinħareġ jew tiġġedded liċenzja tas-sewqan; jew

b) jistabbilixxu mekkaniżmu nazzjonali biex jiżgura li jkun hemm reazzjoni għal bidliet sinifikanti fis-saħħa fizika jew mentali sabiex ikun hemm konformità mal-istandards minimi ta' saħħa fizika u mentali stabbiliti fl-Anness III, wara li l-liċenzja tkun inħarget lill-applikant wara eżami mediku jew awtovalutazzjoni.

Stat Membru jista' japplika waħda minn dawk il-miżuri alternattivi jew it-tnejn li huma.

4. L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu l-konsegwenzi għan-nuqqas ta' konformità marrekwiżit li timtela awtovalutazzjoni jew għall-għoti ta' informazzjoni konxjament fl-awtovalutazzjoni li tkun skorretta jew mhux kompluta.
5. L-Istati Membri jistgħu jorganizzaw il-miżura alternattiva skont il-paragrafu 3, il-punt (b), b'tali mod li tippermetti monitoraġġ tal-idoneità għas-sewqan matul il-perjodi ta' tiġdid.
6. Jekk abbazi tal-informazzjoni miksuba skont il-miżuri alternattivi differenti stabbiliti fil-paragrafu 3 isir evidenti li l-applikant jew id-detentur x'aktarx ikollu waħda jew aktar mill-kundizzjonijiet mediċi msemmija fl-Anness III, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-applikant jew id-detentur jagħmel eżami mediku qabel ma jikseb jew iġedded liċenzja tas-sewqan.

Artikolu 10b

Estensjoni tal-validità f'każ ta' krizi

1. F'każ ta' krizi, l-Istati Membri jistgħu jestendu l-perjodu ta' validità amministrattiva tal-liċenzji tas-sewqan li kieku kienu jiskadu, għal perjodu massimu ta' 6 xhur. L-estensjoni tista' tiġġedded meta l-krizi tippersisti.
2. Kwalunkwe estensjoni bħal din għandha tkun debitament motivata u nnotifikata immedjatament lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tippubblika minnufih din l-informazzjoni f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*. L-Istati Membri għandhom jirrikonoxxu l-validità tal-liċenzji tas-sewqan li l-perjodu ta' validità amministrattiva tagħhom ikun ġie estiż skont dan l-Artikolu.

3. Meta krizi taffettwa diversi Stati Membri, il-Kummissjoni tista' tadotta atti ta' implimentazzjoni sabiex testendi l-perjodu ta' validità amministrattiva tal-liċenzji tas-sewqan kollha jew ta' ċerti kategoriji tagħhom li kieku kienu jiskadu. Dik l-estensjoni ma tistax taqbeż is-6 xhur u tista' tiġġedded meta l-krizi tippersisti. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(3).
4. Meta Stat Membru ma jkunx, u x'aktarx li ma jsirx, affettwat minn diffikultajiet li wasslu biex it-tiġdid tal-liċenzji tas-sewqan isir imprattikabbli bħala konsegwenza tal-krizi msemmija fit-tielet paragrafu, jew ikun ha miżuri nazzjonali xierqa biex jiġi mmitigat l-impatt tal-krizijiet, dak l-Istat Membru jista' jiddeċiedi li ma japplikax l-estensjoni introdotta mill-att ta' implimentazzjoni msemmija fit-tielet paragrafu, wara li l-ewwel ikun informa lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri l-oħrajn dwar dan u għandha tippubblika avviż f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.
5. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, krizi tfisser avveniment eċċezzjonali, mhux mistenni u f'daqqa, naturali jew magħmul mill-bniedem, ta' natura u skala straordinarja li jsehh għewwa jew barra l-Unjoni, b'impatti diretti jew indiretti sinifikanti fuq il-qasam tat-trasport bit-triq u li jipprevjeni wkoll jew li jfixkel b'mod sinifikanti l-possibbiltà għad-detenturi ta' liċenzji tas-sewqan jew għall-awtoritajiet nazzjonali rilevanti milli jwettqu l-proċeduri meħtieġa għat-tiġdid tagħhom.

Artikolu 11

L-iskambju u s-sostituzzjoni tal-liċenzji tas-sewqan mahruġa mill-Istati Membri

1. Fejn id-detentur ta' liċenzja valida tas-sewqan mahruġa minn Stat Membru jkun ittrażloka fi Stat Membru ieħor, huwa jista' jitlob li l-liċenzja tas-sewqan tiegħu tiġi sostitwita b'liċenzja ekwivalenti. L-Istat Membru li jwettaq l-iskambju għandu jivverifika għal liema kategorija l-liċenzja preżentata tkun fil-fatt għadha valida.

2. Soġġett għall-osservanza tal-prinċipju tat-territorjalità tal-ligijiet kriminali u tal-pulizija, l-Istat Membru tar-residenza normali jista' japplika d-dispożizzjonijiet nazzjonali tiegħu dwar ir-restrizzjoni, is-sospensjoni, l-irtirar jew il-kancellament tad-dritt tas-sewqan lid-detentur ta' liċenzja tas-sewqan mahruġa minn Stat Membru ieħor u, jekk meħtieġ, jissostitwixxi l-liċenzja għal dak il-għan.
3. L-Istat Membru li jwettaq is-sostituzzjoni ta' liċenzja tas-sewqan fiżika għandu jagħti lura l-liċenzja l-qadima lill-awtoritajiet tal-Istat Membru li jkun harigħa u għandu jagħti r-raġunijiet tiegħu għaliex għamel dan.

L-Istat Membru li jwettaq is-sostituzzjoni ta' liċenzji tas-sewqan mobbli għandu jinforma lill-awtoritajiet tal-Istat Membru li jkun harigħa u għandu jagħti r-raġunijiet tiegħu għaliex għamel dan; dan tal-aħħar għandu jiżgura li l-liċenzja mobbli preċedenti ma tkunx tista' tintwera aktar permezz tal-apparat mobbli użat għal dan l-għan mid-detentur. L-Istati Membri għandhom jużaw in-network tal-liċenzji tas-sewqan tal-UE msemmi fl-Artikolu 19(1), il-paragrafu 1, għall-finijiet ta' komunikazzjoni.
4. Is-sostituzzjoni ta' liċenzja tas-sewqan fiżika li tkun ġarrbet hsara, intilfet jew insterqet, u sostituzzjoni ta' liċenzji tas-sewqan mobbli li minnhom ikun sar użu frawdolenti, tista' tinkiseb biss mingħand l-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru li fih id-detentur ikollu r-residenza normali tiegħu. Dawk l-awtoritajiet għandhom jipprovdu s-sostituzzjoni fuq il-bażi tal-informazzjoni fil-pussess tagħhom jew, fejn xieraq, fuq il-prova mill-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru li jkun hareġ il-liċenzja oriġinali. F'każ li liċenzja tas-sewqan tkun giet sostitwita minn Stat Membru differenti minn dak li jkun harigħa u l-liċenzja tas-sewqan sostitwita tkun għadha fil-pussess tad-detentur, jew tkun tista' tintwera minnu, għandhom japplikaw il-proċeduri stabbiliti fil-paragrafu 3.

Artikolu 12

L-iskambju ta' liċenzji tas-sewqan mahruġa minn pajjiżi terzi

1. Meta Stat Membru jipprevedi l-iskambju ta' liċenzja tas-sewqan mahruġa minn pajjiż terz lil detentur li jkun stabbilixxa r-residenza normali fit-territorju tiegħu, dak l-Istat Membru għandu jiskambja l-liċenzja tas-sewqan f'konformità mad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu.

2. Meta Stat Membru jiskambja liċenzja tas-sewqan maħruġa minn pajjiż terz li ma kienx is-sugġett ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 7, dan l-iskambju għandu jiġi rreġistrat fuq il-liċenzja tas-sewqan maħruġa minn dak l-Istat membru permezz tal-immarrkar tal-kodiċi rilevanti mill-Anness I, il-Parti E, kif għandu jiġi rreġistrat kwalunkwe tiġdid jew sostituzzjoni sussegwenti. Jekk id-detentur ta' dik il-liċenzja jittrasferixxi r-residenza normali tiegħu għal Stat Membru ieħor, dan tal-aħhar ma għandux għalfejn japplika l-prinċipju ta' rikonossiment reċiproku previst fl-Artikolu 3(6).

L-Istati Membri għandhom japplikaw, għal skambji bħal dawn, id-dispożizzjonijiet tal-leġiżlazzjoni nazzjonali tagħhom, f'konformità mal-kundizzjonijiet previsti f'dan il-paragrafu.

3. Meta l-liċenzja tas-sewqan tinhareġ f'kategorija u minn pajjiż terz li kien l-oġġett ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 7, tali skambju għandu jiġi rreġistrat fuq il-liċenzja tas-sewqan maħruġa mill-Istat Membru kkonċernat bl-użu tal-kodiċi rilevanti mill-Anness I, il-Parti E. F'dawk il-każijiet, l-Istati Membri għandhom jiskambjaw il-liċenzja tas-sewqan f'konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti fid-deċiżjoni ta' implimentazzjoni rilevanti.
4. Meta liċenzja tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru tkun giet skambjata għal liċenzja tas-sewqan maħruġa minn pajjiż terz, l-Istati Membri ma għandhomx jirrikjedu l-issodisfar ta' kwalunkwe kundizzjoni addizzjonali għajr dawk stabbiliti fl-Artikolu 10(3), il-punt (a), jew jirreġistraw kwalunkwe informazzjoni addizzjonali għall-iskambju ta' dik il-liċenzja tas-sewqan għal liċenzja tas-sewqan maħruġa minnhom, fir-rigward tal-kategoriji tal-liċenzja tas-sewqan inizjali.

Fis-sitwazzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu, fejn applikant jitlob li tiġi skambjata liċenzja tas-sewqan li tkun valida wkoll għal kategoriji li dwarhom ikun kiseb id-dritt ta' sewqan f'pajjiż terz, għandhom japplikaw ir-regoli li ġejjin:

- (a) jekk il-liċenzja tas-sewqan tkun inħarġet f'kategorija u minn pajjiż terz li jkun is-sugġett ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 7, għandu japplika l-paragrafu 3;
- (b) fin-nuqqas ta' din id-deċiżjoni ta' implimentazzjoni, għandu japplika l-paragrafu 2.

5. L-iskambji msemmija fil-paragrafi 2, 3 u 4 għandhom iseħhu biss jekk il-liċenzja tas-sewqan maħruġa mill-pajjiż terz tkun giet ċeduta lill-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru li jagħmel l-iskambju.
6. Il-Kummissjoni tista' tidentifika li pajjiż terz għandu qafas tat-trasport bit-triq li jggarantixxi, kompletament jew parzjalment, livell ta' sikurezza fit-toroq li jkun komparabbli ma' dak tal-Unjoni, li jippermetti li l-liċenzji tas-sewqan maħruġa minn dan il-pajjiż terz jiġu skambjati f'konformità mal-paragrafu 3, jekk ikun meħtieġ wara l-konformità ma' ċerti kundizzjonijiet definiti minn qabel.

Meta l-Kummissjoni tidentifika pajjiż terz bħal dan, hija tista' tivvaluta l-qafas tat-trasport bit-triq tal-pajjiż terz f'kooperazzjoni mal-Istati Membri. L-Istati Membri għandhom jingħataw mill-Kummissjoni mill-inqas sitt xhur biex jipprovdur l-opinjoni tagħhom dwar il-qafas tat-trasport fit-triq fis-seħħ fil-pajjiż terz identifikat. Il-Kummissjoni għandha tipproċedi bil-valutazzjoni ladarba tkun irċeviet opinjoni mill-Istati Membri kollha jew ladarba l-limitu ta' żmien biex jintbagħtu l-opinjoni jkun għadda, skont liema jseħħ l-ewwel.

Meta tivvaluta l-qafas tat-trasport bit-triq fis-seħħ f'pajjiż terz, il-Kummissjoni għandha tqis tal-anqas l-elementi li ġejjin:

- (a) ir-rekwiżiti tal-liċenzjar tas-sewwieqa fis-seħħ, bħall-klassifikazzjoni tal-kategoriji tal-liċenzji tas-sewqan, ir-rekwiżiti tal-età minima, ir-rekwiżiti u l-kundizzjonijiet tat-taħriġ u tat-testijiet tas-sewqan, u l-istandards mediċi għall-ħruġ tal-liċenzja;
- (b) jekk il-pajjiż terz joħroġ liċenzji tas-sewqan mobbli u, jekk iva, id-dettalji tekniċi u strutturali applikabbli għall-operat tas-sistema;
- (c) il-punt sa fejn ikun hemm liċenzji tas-sewqan falsifikati fiċ-ċirkolazzjoni u x'miżuri jittieħdu biex tiġi evitata l-falsifikazzjoni tal-liċenzji tas-sewqan, u l-korruzzjoni marbuta magħha;
- (d) il-perjodu ta' validità amministrattiva tal-liċenzji tas-sewqan maħruġa mill-pajjiż terz;
- (e) il-kundizzjonijiet tat-traffiku fil-pajjiż terz u jekk humiex komparabbli mal-kundizzjonijiet tat-traffiku fin-networks tat-toroq fl-Unjoni;

- (f) il-prestazzjoni tas-sikurezza fit-toroq tal-pajjiż terz;
- (g) il-prattika tal-pajjiż terz li jiskambja l-liċenzji tas-sewqan tal-UE.

7. Il-Kummissjoni tista', wara li twettaq il-valutazzjoni msemmija fil-paragrafu 6 u permezz ta' deċiżjonijiet ta' implimentazzjoni, tiddeċiedi li pajjiż terz għandu qafas tat-trasport bit-triq fis-seħħ li jiggarrantixxi bis-sħiħ jew parzjalment, livell ta' sikurezza fit-toroq li huwa komparabbli ma' dak tal-Unjoni sabiex il-liċenzji tas-sewqan maħruġa minn dak il-pajjiż terz jiġu skambjati f'konformità mal-paragrafu 3.

Id-deċiżjoni ta' implimentazzjoni għandu jkun fiha mill-inqas:

- (a) il-kategoriji tal-liċenzji tas-sewqan imsemmija fl-Artikolu 6, li fir-rigward tagħhom jista' jsir skambju f'konformità mal-paragrafu 3;
- (b) id-dati tal-ħruġ tal-liċenzji tas-sewqan tal-pajjiż terz li minnhom jista' jsir skambju f'konformità mal-paragrafu 3;
- (c) kwalunkwe kundizzjoni ġenerali li għandha tiġi rrispettata għall-fini tal-verifika tal-awtenticità tad-dokument uffiċjali li għandu jiġi skambjat;
- (d) kwalunkwe kundizzjoni ġenerali li l-applikant għandu jikkonforma magħha biex juri l-konformità mal-istandards mediċi stabbiliti fl-Anness III, qabel l-iskambju.

Meta l-liċenzja tas-sewqan tal-applikant ma tippermettix konformità mat-tieni subparagrafu, il-punti (a) jew (b), ta' dan il-paragrafu, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jiskambjaw il-liċenzja tas-sewqan f'konformità mal-paragrafu 2. Meta l-applikant ma jkunx jista' jikkonforma mat-tieni subparagrafu, il-punti (c) jew (d) ta' dan il-paragrafu, l-Istati Membri għandhom jirrifjutaw li jiskambjaw il-liċenzja tas-sewqan. Kwalunkwe kundizzjoni addizzjonali li d-deċiżjoni ta' implimentazzjoni jista' jkun fiha għandha tipprevedi jew l-applikabbiltà tad-dispożizzjonijiet nazzjonali tal-Istat Membru f'konformità mal-paragrafu 2, jew ir-rifjut tal-iskambju tal-liċenzja tas-sewqan, fejn dawn il-kundizzjonijiet ma jiġux issodisfati mill-applikant.

Id-deċiżjonijiet ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(2).

8. Id-deċiżjoni ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 7 għandha tipprevedi rieżami perjodiku, mill-Kummissjoni f'kooperazzjoni mal-Istati Membri, tal-anqas kull erba' snin, tas-sitwazzjoni tas-sikurezza u ta' elementi oħra msemmija fil-paragrafu 6, fit-toroq fil-pajjiż terz ikkonċernat. Skont il-konklużjonijiet tar-rieżami, il-Kummissjoni għandha żżomm, temenda jew tissospendi, sa fejn ikun meħtiegħ, jew tirrevoka d-deċiżjoni ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 7.
9. Il-Kummissjoni għandha tippubblika f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* u fuq is-sit web tagħha lista tal-pajjiżi terzi li kienu s-suġġett ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni f'konformità mal-paragrafu 7, u għandha tippubblika wkoll kif xieraq kwalunkwe tibdil rilevanti li jsir f'konformità mal-paragrafu 8.
10. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi network ta' għarfien biex tiġbor, tipproċessa u xxerred l-għarfien u l-informazzjoni dwar l-aħjar prattiki għall-integrazzjoni ta' sewwieqa professjonali barranin fis-suq intern. In-network għandu jinkludi l-awtoritajiet rilevanti tal-Istati Membri, iċ-ċentri ta' eċċellenza, l-universitajiet u r-riċerkaturi, is-sħab soċjali u atturi rilevanti oħra tas-settur tat-trasport bit-triq.

Artikolu 13

L-effetti ta' restrizzjoni, sospensjoni, irtirar jew kancellazzjoni tad-dritt għas-sewqan jew tal-liċenzja tas-sewqan⁷

1. Stat Membru għandu jirrifjuta li joħroġ liċenzja tas-sewqan lil applikant li jkollu l-liċenzja tas-sewqan tiegħu ristretta, sospiża, irtirata jew ikkancellata fi Stat Membru ieħor.
2. Stat Membru għandu jirrifjuta li jirrikonoxxi l-validità ta' kwalunkwe liċenzja tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru ieħor lil persuna li l-liċenzja tas-sewqan tagħha tkun ristretta, sospiża, irtirata jew ikkancellata fit-territorju tal-Istat Membru preċedenti.

⁷ **NOTA:** Dan l-artikolu ser ikollu bżonn valutazzjoni mill-ġdid ladarba l-hidma fuq il-proposta dwar l-iskwalifika tas-sewwieqa tавvanza.

3. Liċenzja tas-sewqan jew id-dritt għas-sewqan għandhom jitqiesu bħala ristretti, sospizi, irtirati, jew ikkanċellati għall-finijiet ta' dan l-Artikolu sakemm il-persuna kkonċernata tkun għadha trid tissodisfa kwalunkwe kundizzjoni, imposta minn Stat Membru, li magħha jkun jeħtiġilha tikkonforma sabiex tkun tista' tirkupra d-dritt tagħha li ssuq jew li tkun tista' ssuq jew li tkun tista' tapplika għal liċenzja ġdida.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li kwalunkwe kundizzjoni li jimponu sabiex id-detentur ikun jista' jirkupra d-dritt tiegħu għas-sewqan jew għal-liċenzja tas-sewqan jew biex ikun jista' japplika għal waħda ġdida tkun proporzjonata, nondiskriminatorja għad-detenturi tal-liċenzji tas-sewqan maħruġa minn kwalunkwe Stat Membru ieħor u li huma ma jwasslux, waħedhom, għal rifjut indefinit li tinħareġ liċenzja tas-sewqan jew li tigi rikonoxxuta liċenzja tas-sewqan maħruġa minn Stat Membru ieħor.

4. Meta dan ikun iġġustifikat abbażi tal-kondotta jew tas-saħħa fiżika jew mentali ta' persuna, l-Istati Membri jistgħu jipprojbixxu lil dik il-persuna milli ssuq fit-territorju tagħhom b'mod indefinit mingħajr ma jipprovdulha l-possibbiltà li tirkupra d-dritt tagħha li ssuq jew liċenzja tas-sewqan jew li tapplika għal waħda ġdida.

B'deroga mill-paragrafu 1, Stati Membri oħra jistgħu, wara li jikkonsultaw mal-Istat Membru li jimponi l-projbizzjoni tas-sewqan indefinita msemmija f'dan il-paragrafu, joħorġu liċenzja tas-sewqan lil din il-persuna. Madankollu, l-Istat Membru tal-aħħar jista' jirrifjuta li jirrikonoxxi l-validità ta' kull liċenzja tas-sewqan, maħruġa minn Stat Membru ieħor, fit-territorju rispettiv tiegħu b'mod indefinit.

Artikolu 14

Skema ta' sewqan akkumpanjat

1. B'deroga mill-Artikolu 7(1), il-punt (b), l-Istati Membri għandhom joħorġu liċenzji tas-sewqan, f'konformità mal-Artikolu 10(1), għall-kategorija B immarkati bil-kodiċi tal-Unjoni 98.02 speċifikat fil-Parti E tal-Anness I lill-applikanti li jkunu laħqu l-età ta' 17-il sena.

1a. B'deroga mill-Artikolu 7(1), il-punti (b) u (d), rispettivament, l-Istati Membri jistgħu, biex wiehed isuq fit-territorju tagħhom, joħorġu liċenzji tas-sewqan għall-kategorija C1 jew C f'konformità mal-Artikolu 10(1), dment li s-sewwieq ikollu Ċertifikat ta' Kompetenza Professjonali mogħti f'konformità mal-Artikolu 6 tad-Direttiva (UE) 2022/2561, immarkat bil-kodiċi tal-Unjoni 98.02 speċifikat fl-Anness I, Parti E, lill-applikanti li għalqu s-17-il sena.

Il-liċenzji mahruġa f'konformità mal-ewwel subparagrafu għandhom jiġu rikonoxxuti b'mod reċiproku mill-Istati Membri li joħorġu tali liċenzji.

2. Id-detenturi ta' liċenzja tas-sewqan immarkata bil-kodiċi tal-Unjoni 98.02 li ma jkunux laħqu l-età ta' 18-il sena għandhom isuqu biss meta jkunu akkumpanjati minn persuna, fis-sit tal-passiġġier ta' quddiem, li hija kapaċi tipprovdi gwida matul is-sewqan. Il-persuna li takkumpanja għandha tikkonforma mar-regoli dwar is-sewqan taħt l-influenza tal-alkoħol jew tad-drogi. Il-persuna li takkumpanja għandha tissodisfa l-kundizzjonijiet li ġejjin:

(a) ikollha età minima ta' 24 sena;

(b) ikollha liċenzja tas-sewqan tal-kategorija rilevanti mahruġa aktar minn 5 snin ilu;

(c) ma kinitx soġġetta għal skwalifika tas-sewqan matul l-aħħar 5 snin fl-Istat Membru tal-hruġ.⁸ [...]

3. L-Istati Membri jistgħu jeħtieġu l-identifikazzjoni tal-persuni li jakkumpanjawhom imsemmija fil-paragrafu 2 sabiex jiżguraw il-konformità ma' dan l-Artikolu. L-Istati Membri jistgħu jillimitaw l-għadd ta' persuni ta' akkumpanjament possibbli.

L-Istati Membri jistgħu japplikaw kundizzjonijiet addizzjonali fit-territorju tagħhom li għandhom jiġu ssodisfati mill-persuna li takkumpanja lid-detentur ta' liċenzja tas-sewqan mahruġa minnhom. Huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tagħmel din l-informazzjoni disponibbli għall-pubbliku.

⁸ **NOTA:** Fil-punt (c), skwalifika tas-sewqan imwettqa minn Stat Membru ieħor tista' tizdied mal-kundizzjoni wara qbil rigward id-Direttiva dwar l-effett fl-Unjoni kollha ta' ċerti skwalifiki tas-sewqan.

4. L-Istati Membri jistgħu japplikaw kundizzjonijiet addizzjonali għall-ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan immarkata bil-kodiċi tal-Unjoni 98.02 għal applikanti li ma jkunux laħqu l-età ta' 18-il sena. Huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tagħmel din l-informazzjoni disponibbli għall-pubbliku.

Bidliet għall-premessa 28:

"(28) Jenhtieg li tiġi introdotta skema tas-sewqan akkumpanjat madwar l-Unjoni għal ċerti kategoriji ta' liċenzji tas-sewqan, sabiex tittejjeb is-sikurezza fit-toroq. Ir-regoli ta' sistema bħal din jenhtieg li jipprovdu l-possibbiltà li l-applikanti jiksbu liċenzji tas-sewqan fil-kategoriji rilevanti qabel ma jintlaħaq il-limitu minimu ta' età mehtieg. Madankollu, l-użu ta' dawk il-liċenzji tas-sewqan jenhtieg li jkun soġġett għall-fatt li dawn is-sewwieqa jkunu akkumpanjati minn sewwieq bl-esperjenza, pereżempju membru tal-familja. F'sitwazzjonijiet bħal dawn, l-Istati Membri jenhtieg li jithallew, għal raġunijiet ta' sikurezza fit-toroq, jiddefinixxu kundizzjonijiet u regoli aktar stretti fit-territorju tagħhom dwar il-liċenzji tas-sewqan li jkunu ħarġu."

Premessa Ġdida:

"(29a) L-iskema tas-sewqan akkumpanjat ma tillimitax l-għażliet eżistenti tal-Istati Membri biex ibaxxu l-età minima għall-kategorija B u biex japplikaw kundizzjonijiet relatati fuq livell nazzjonali."

Artikolu 15

Perjodu ta' prova

1. Liċenzja tas-sewqan maħruġa wara li wiehed ikun għadda minn test tas-sewqan mehtieg skont l-Artikolu 10(1), il-punt (a), għandha tkun soġġetta għal perjodu ta' prova. Jekk id-detentur ta' liċenzja tas-sewqan diġà għandu liċenzja tas-sewqan valida għal kategorija oħra, il-perjodu ta' prova għandu jinkludi biss dak li jista' jibqa' mill-perjodu ta' prova għal-liċenzja tas-sewqan eżistenti, sakemm il-liċenzja tas-sewqan eżistenti ma tinħariġx għall-kategorija AM biss.

It-tul tal-perjodu ta' prova għandu jiġi determinat mill-Istat Membru li johroġ il-liċenzja tas-sewqan u ma għandux ikun inqas minn sentejn.

2. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu regoli jew sanzjonijiet, jew it-tnejn, aktar stretti għas-sewqan taht l-influwenza tal-alkoħol għas-sewwieqa godda aktar milli għas-sewwieqa b'esperjenza u għandhom jieħdu l-mizuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li dawn jiġu implimentati.

L-Istati Membri għandhom jieħdu mizuri bl-għan li jnaqqsu s-sewqan taht l-influwenza tad-drogi fost is-sewwieqa godda.

Bidliet għall-Premessa 30:

"(30) Jenħtieġ li jiġi żgurat li s-sewwieqa li jkunu kisbu liċenzja tas-sewqan għall-ewwel darba ma jipperikolawx is-sikurezza fit-toroq. Għal dawk is-sewwieqa godda jenħtieġ li jiġi stabbilit perjodu ta' prova għal minimu ta' sentejn, li matulu jenħtieġ li japplikaw regoli jew sanzjonijiet aktar stretti għas-sewqan taht l-influwenza tal-alkoħol, mingħajr preġudizzju għall-kompetenza tal-Istati Membri li jirregolaw l-imġiba tas-sewwieqa. Tali regoli aktar stretti jistgħu jinkludu jew jikkonsistu f'taħriġ speċifiku għal sewwieqa godda li fih jirċievu struzzjoni ulterjuri rigward l-għarfien dwar ir-riskji u jistgħu jirriflettu dwar l-imġiba tagħhom. Jenħtieġ li jiġu stabbiliti wkoll mizuri speċjali biex jiġi żgurat it-tnaqqis tas-sewqan taht l-influwenza tad-drogi fost is-sewwieqa godda. Tali mizuri jistgħu jinkludu regoli jew sanzjonijiet aktar stretti, taħriġ speċifiku għal sewwieqa godda fl-għarfien dwar ir-riskji, sforzi ta' infurzar u ta' sensibilizzazzjoni mmirati b'mod speċifiku. Jenħtieġ li l-Istati Membri jithallew jimplementaw liberament regoli addizzjonali fit-territorju tagħhom għal sewwieqa godda biex itejbu s-sikurezza fit-toroq."

3. L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu regoli addizzjonali applikabbli fit-territorju tagħhom għal sewwieqa godda biex itejbu s-sikurezza fit-toroq, li jistgħu jinkludu l-impozizzjoni tat-tieni perjodu ta' prova għal kategorija differenti. Huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni.
- 3a. Jekk awtorità kompetenti tal-Istat Membru ta' residenza normali tiddeċiedi li testendi perjodu ta' prova minhabba kwalunkwe mġiba illegali, hija għandha tiżgura li l-perjodu l-gdid jiġi rreġistrat fuq il-liċenzja tas-sewqan.
4. L-Istati Membri għandhom jimmarkaw il-liċenzji tas-sewqan mahruġa matul perjodu ta' prova bil-kodiċi tal-Unjoni 98.01 speċifikat fl-Anness I, il-Parti E.

[...]

Artikolu 16

Eżaminaturi

1. L-eżaminaturi tas-sewqan għandhom jissodisfaw l-istandards minimi stabbiliti fl-Anness IV.

L-eżaminaturi tas-sewqan li diġà kienu jaħdmu f'dik il-kapaċità qabel id-19 ta' Jannar 2013 għandhom ikunu soġġetti biss għar-rekwiziti dwar l-assigurazzjoni tal-kwalità u miżuri regolari ta' taħriġ perjodiku.

2. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 21, biex temenda l-Anness IV, fejn meħtieġ sabiex jitqiesu l-iżviluppi tekniċi, operazzjonali jew xjentifiċi.

Artikolu 17

Residenza normali

1. Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, residenza normali għandha tkun il-post fejn persuna tgħix normalment, jiġifieri għall-inqas għal 185 jum fl-aħħar 365 jum, minhabba rabtiet personali u ta' xogħol, jew, fil-każ ta' persuna li ma jkollhiex rabtiet ta' xogħol, minhabba rabtiet personali li juru rabtiet mill-qrib bejn dik il-persuna u l-post fejn tgħix.

Madankollu, ir-residenza normali ta' persuna li l-irbit tax-xogħol tagħha huwa f'post differenti mill-irbit personali tagħha, u li b'konsegwenza tgħix daqqa f'post u daqqa f'iehor differenti li jinsabu f'zewġ Stati Membri jew iktar għandha titqies il-post fejn għandha l-post tal-irbit personali tagħha, dment li din il-persuna tirritorna hemm regolarment. Din l-aħħar kundizzjoni ma teħtieġx li tkun issodisfata meta l-persuna tkun tgħix fi Stat Membru sabiex tagħmel xogħol ta' tul definit. Attendenza f'università jew skola ma' timplikax trasferiment ta' residenza normali.

2. Għall-finijiet tal-Artikolu 10(3), il-punt (b) u l-Artikolu 11(4), ir-residenza normali tal-persunal tas-servizzi diplomatiċi tal-Unjoni jew tal-Istati Membri tagħha, jew tal-membri tal-familji tagħhom li jiffurmaw parti mill-unitajiet domestiċi tagħhom, akkreditata lil pajjiżi terzi għandha titqies li hija fit-territorju tal-Istati Membri li haġġu l-licenzji tas-sewqan li qed jiġu mġedda jew sostitwiti.

Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, "servizzi diplomatiċi tal-Unjoni" għandha tinkludi uffiċjali mid-dipartimenti rilevanti tas-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill u tal-Kummissjoni, kif ukoll persunal sekondat minn servizzi diplomatiċi nazzjonali tal-Istati Membri u kwalunkwe impjegat jew kuntrattur ieħor li jaħdem għall-istituzzjonijiet, il-korpi u l-organi tal-Unjoni fil-qasam tar-rappreżentanza esterna u li, sabiex ikunu jistgħu jwettqu d-dmirijiet kuntrattwali tagħhom, iridu jkunu għexu mill-inqas 181 jum fl-aħħar 365 jum barra mill-UE.

3. F'każijiet eċċezzjonali, meta d-detentur ta' liċenzja tas-sewqan ma jkunx jista' juri l-istabiliment tar-residenza normali tiegħu fi Stat Membru partikolari skont il-paragrafu 1, id-detentur jista' jkollu l-liċenzja tas-sewqan tiegħu mġedda jew sostitwita fl-Istat Membru li jkun ħariġha originarjament.
4. B'deroga mill-Artikolu 10(1), il-punt (e), u għall-iskop speċifiku tal-ewwel ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan tal-kategorija B, applikant li l-Istat Membru ta' residenza normali tiegħu jkun differenti mill-Istat Membru taċ-ċittadinanza tiegħu jista' jagħmel it-test tat-teorija f'dan tal-aħħar, fejn l-Istat Membru ta' residenza normali ma jipprevedix il-possibbiltà li jgħaddi t-testijiet teoretici f'waħda mil-lingwi uffiċjali tal-Istat Membru taċ-ċittadinanza jew b'interpretu. Fuq talba tal-awtoritajiet tal-liċenzzi tas-sewqan tal-Istat Membru tar-residenza normali, l-Istat Membru taċ-ċittadinanza fejn l-applikant ikun għamel it-test tat-teorija għandu jinforma lil tal-ewwel dwar it-test li jkun sar u li jkun għadda minnu bl-użu tan-network tal-liċenzzi tas-sewqan tal-UE msemmi fl-Artikolu 19(1). L-Istat Membru riċevitur ma għandux jeħtieġ aktar ittestjar tal-għarfien teoretiku tal-applikant.

Artikolu 18

L-ekwivalenzi bejn il-mudelli tal-liċenzji standard mhux tal-Unjoni

1. L-Istati Membri għandhom japplikaw l-ekwivalenzi stabbiliti bid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/1945⁹ bejn l-intitolamenti miksuba qabel id-19 ta' Jannar 2013 u l-kategoriji stabbiliti fl-Artikolu 6 ta' din id-Direttiva.
2. Kwalunkwe dritt ta' sewqan mogħti qabel id-19 ta' Jannar 2013 ma għandux jitneħħa jew bi kwalunkwe mod jiġi kwalifikat bid-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva.

Artikolu 19

Assistenza reċiproka

1. L-Istati Membri għandhom jassistu lil xulxin fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva. Huma għandhom jiskambjaw informazzjoni dwar il-liċenzji li jkunu ħargu, skambjaw, issostitwew, ġeddew, irrestringew, issospendew, irtiraw, hassru jew irrevokaw, fuq l-iskwalifiki tas-sewqan li jkunu imponew [jew li jkunu qed jippjanaw li jippromulgaw]¹⁰ u għandhom jikkonsultaw lil xulxin meta jkun hemm raġunijiet raġonevoli biex wiehed jissuspetta li applikant għal liċenzja tas-sewqan ikun soġġett għal skwalifika tas-sewqan fi Stat Membru ieħor. Huma għandhom jużaw in-network tal-liċenzji tas-sewqan tal-UE stabbilit għal dawk il-finijiet.
2. L-Istati Membri jistgħu jużaw ukoll in-network tal-liċenzji tas-sewqan tal-UE għall-iskambju ta' informazzjoni għall-finijiet li ġejjin:
 - (a) biex jippermettu lill-awtoritajiet tagħhom jivverifikaw il-validità u l-awtenticità ta' liċenzja tas-sewqan matul il-kontrolli fuq il-ġenb tat-triq, l-investigazzjonijiet jew bħala parti minn mizuri kontra l-falsifikazzjoni;

⁹ Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/1945 tal-14 ta' Ottubru 2016 dwar l-ekwivalenzi bejn kategoriji ta' liċenzji tas-sewqan (ĠU L 302, 9.11.2016, p. 62).

¹⁰ **NOTA:** Test fil-parentesi jista' jizjed aktar tard, skont il-progress fuq proposta dwar l-iskwalifiki tas-sewwieqa.

- (b) biex jiffaċilitaw investigazzjonijiet f'konformità mad-Direttiva (UE) 2015/413 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹¹;
- (c) biex jipprevjenu, jidentifikaw u jinvestigaw reati kriminali għall-finijiet stabbiliti fl-Artikolu 2 ta' [REFERENZA GĦAL PRÜM II];
- (d) biex jinfurzaw id-Direttiva (UE) 2022/2561 u biex jivverifikaw il-validità u l-awtentività ta' liċenzja tas-sewqan meta jiġu infurzati r-Regolament (KE) Nru 561/2006 u r-Regolament (UE) Nru 165/2014;
- [(e) biex tiġi implimentata u infurzata [ID-DIRETTIVA ĠDIDA DWAR L-EFFETT MADWAR L-UNJONI TA' ĊERTI SKWALIFIKI TAS-SEWQAN]]¹⁰.

3. L-aċċess għan-network għandu jkun sikur. In-network għandu jipprovdi kemm għal skambju sinkroniku (f'hin reali), kif ukoll għal dak mhux sinkroniku, ta' informazzjoni, u biex jintbagħtu u jiġu riċevuti messagġi, notifiki u hemżiet sikuri.

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-passi kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-informazzjoni skambjata permezz tan-network tkun aġġornata.

L-Istati Membri jistgħu jagħtu aċċess għan-network lill-awtoritajiet kompetenti biss għall-finijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2.

4. L-Istati Membri għandhom jassistu wkoll lil xulxin fl-implimentazzjoni tal-liċenzja tas-sewqan mobbli, b'mod partikolari biex jiggarrantixxu l-interoperabbiltà bla xkiel bejn l-applikazzjonijiet u l-karatteristiċi ta' verifika msemmija fil-Parti C tal-Anness I.

¹¹ Id-Direttiva (UE) 2015/413 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2015 li tiffaċilita l-iskambju transkonfinali ta' informazzjoni dwar reati tat-traffiku relatati mas-sikurezza fit-toroq (ĠU L 68, 13.3.2015, p. 9).

5. Sabiex tiġi żgurata l-interoperabbiltà bejn is-sistemi nazzjonali konnessi man-network tal-liċenzja tas-sewqan tal-UE u l-protezzjoni tad-data personali skambjata f'dan il-kuntest, il-Kummissjoni għandha tadotta, sas-6 ta' Ġunju 2026, atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu r-rekwiżiti operazzjonali, tal-interfaċċa u tekniċi dettaljati tan-network tal-liċenzji tas-sewqan tal-UE. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(2).
6. L-Istati Membri jistgħu jikkooperaw fl-infurzar ta' kwalunkwe restrizzjoni, sospensjoni, irtirar jew kancellazzjoni parzjali tad-dritt għas-sewqan jew tal-liċenzja tas-sewqan, b'mod partikolari meta l-miżuri rispettivi jkunu limitati għal ċerti kategoriji ta' liċenzji tas-sewqan jew għat-territorji ta' ċerti Stati Membri, b'mod partikolari permezz ta' approvazzjonijiet fuq il-liċenzji tas-sewqan li jkunu haġġu.

Artikolu 20

Rieżami

L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni fuq bażi annwali dwar l-għadd ta' liċenzji tas-sewqan maħruġa, imġedda, sostitwiti, irtirati u skambjati, għal kull kategorija. Id-data għandha tiġi pprovduta separatament għal-liċenzji tas-sewqan mobbli u għal-liċenzji tas-sewqan fiżiċi.

Sa [data tad-dhul fis-seħħ + 5 snin], u kull 5 snin wara dan, il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, inkluż l-impatt tagħha fuq is-sikurezza fit-toroq.

Artikolu 21

Eżerċizzju tad-delega

1. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati hija mogħtija lill-Kummissjoni sugġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemija fl-Artikolu 4(8), fl-Artikolu 5(6), fl-Artikolu 8(2), fl-Artikolu 10(8) u fl-Artikolu 16(2) għandha tingħata lill-Kummissjoni għal perjodu ta' hames snin minn [*data tad-dħul fis-seħħ tad-Direttiva*]. Il-Kummissjoni għandha tfassal rapport rigward id-delega tas-setgħa sa mhux aktar tard minn 9 xhur qabel ma jintemm il-perjodu ta' 5 snin. Id-delega tas-setgħa għandha tiġi estiza awtomatikament għal perjodi ta' zmien identiċi, hlief jekk il-Parlament Ewropew jew il-Kunsill joġġezzjonaw għal din l-estensjoni mhux iktar tard minn tliet xhur qabel it-tmiem ta' kull perjodu.
3. Id-delega tas-setgħa msemija fl-Artikolu 4(8), fl-Artikolu 5(6), fl-Artikolu 8(2), fl-Artikolu 10(8) u fl-Artikolu 16(2) tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Id-deċiżjoni li tirrevoka għandha ttemm id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Din għandha ssir effettiva l-għada tal-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea jew f'data aktar tard speċifikata fih. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe att delegat li jkun diġà fis-seħħ.
4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta l-esperti maħtura minn kull Stat Membru f'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet.
5. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.

6. Att delegat adottat skont l-Artikolu 4(8), l-Artikolu 5(6), l-Artikolu 8(2), l-Artikolu 10(8) u l-Artikolu 16(2) għandu jidhol fis-seħħ biss jekk ma tiġix espressa oġġezzjoni mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill fi żmien xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn infurmaw lill-Kummissjoni li mhumiex se jrinjogġezzjonaw. Dak il-perjodu għandu jiġi estiż b'xahrejn fuq inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 22

Proċedura ta' Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita mill-kumitat dwar il-liċenzji tas-sewqan. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Fejn ikun meħtieġ li l-opinjoni tal-kumitat tinkiseb permezz ta' proċedura bil-miktub, dik il-proċedura għandha tintemm mingħajr riżultat meta, qabel l-iskadenza għall-ħruġ tal-opinjoni, dan jiġi deċiż mill-president tal-kumitat jew jintalab minn maġġoranza sempliċi tal-membri tal-kumitat.

Fejn il-kumitat ma jagħti l-ebda opinjoni, il-Kummissjoni ma għandhiex tadotta l-att ta' implimentazzjoni, u għandu japplika l-Artikolu 5(4), it-tielet subparagrafu, tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

3. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 8 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Artikolu 23

Emendi għad-Direttiva (UE) 2022/2561

Fl-Artikolu 5(2) tad-Direttiva (UE) 2022/2561, għandu jiżdied il-punt (c) li ġej:

"(c) mill-età ta' 17-il sena, vettura fil-kategorija tal-liċenzja C1 jew C, dment li jkollha CPC kif imsemmi fl-Artikolu 6(1), u biss skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 14(1a) u (2) tad-Direttiva [REFERENZA GĦAL DIN ID-DIRETTIVA];";

Artikolu 24

Emendi għar-Regolament (UE) 2018/1724

Fl-Anness II għar-Regolament (UE) 2018/1724, huwa emendat kif ġej:

- (a) fit-tieni kolonna, li tappartjeni għar-ringiela "Moviment", tiżdied il-kaxxa li ġejja:
"L-akkwist u t-tigdid ta' liċenzja tas-sewqan";
- (b) fit-tielet kolonna, li tappartjeni għar-ringiela "Moviment", tiżdied il-kaxxa li ġejja:
"Hruġ, skambju u sostituzzjoni ta' liċenzji tas-sewqan tal-UE".

Artikolu 25

Traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom jadottaw u jippubblikaw, sa [data tad-dhul fis-seħħ + 3 snin] l-aktar tard, il-liġijiet, regolamenti u dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa għal konformità ma' din id-Direttiva. Huma għandhom jikkomunikaw minnufih it-test ta' dawk id-dispożizzjonijiet lill-Kummissjoni.

Għandhom japplikaw dawk id-dispożizzjonijiet minn [data tad-dhul fis-seħħ + 4 snin].

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk id-dispożizzjonijiet, fihom għandu jkun hemm referenza għal din id-Direttiva jew għandhom ikunu akkumpanjati minn dik ir-referenza meta ssir il-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Huma l-Istati Membri li għandhom jiddeċiedu kif issir dik ir-referenza.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-dispożizzjonijiet principali tad-dritt nazzjonali li jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

Artikolu 26

Thassir

1. Id-Direttiva 2006/126/KE tithassar b'effett minn [data tad-dhul fis-seħħ + 4 snin].

Referenzi magħmula għad-Direttiva 2006/126/KE għandhom jinftiehm bħala referenzi għal din id-Direttiva u jinqraw f'konformità mat-tabella ta' korrelazzjoni fl-Anness VII.

2. Ir-Regolament (UE) Nru 383/2012 jithassar b'effett minn [data tad-dhul fis-seħħ + 4 snin].
3. Ir-referenzi magħmula għar-Regolament (UE) Nru 383/2012 għandhom jiġu interpretati bħala referenzi għall-Parti B tal-Anness I għal din id-Direttiva, u għandhom jinqraw f'konformità mat-tabella ta' korrelazzjoni fl-Anness VII.

Artikolu 27

Dhul fis-sehh

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħħ fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 28

Destinatarji

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

ANNEX I

DISPOŻIZZJONIJIET DWAR IL-LIĊENZJI TAS-SEWQAN MAHRUĠIN MILL-ISTATI MEMBRI

PARTI A1: SPEĊIFIKAZZJONIJIET ĠENERALI GĦAL-LIĊENZJA TAS-SEWQAN FIŻIKA

- (1) Il-karatteristiċi fiżiċi tal-karta tal-mudell tal-Unjoni tal-liċenzja tas-sewqan għandhom ikunu konformi mal-ISO 7810 u l-ISO 7816-1.

Il-karta għandha tkun magħmula minn polikarbonat.

Il-metodi għall-ittestjar tal-karatteristiċi tal-liċenzji tas-sewqan bil-għan li tkun ikkonfermata l-konformità tagħhom mal-istandards internazzjonali għandhom ikunu f'konformità mal-ISO 10373.

- (2) Il-liċenzja għandu jkollha żewġ naħat u għandha tikkonforma mal-mudell fl-illustrazzjoni 1.

Naħa 1 Naħa 2

1. Name 2. First name 3. Date and place of birth 4a. Date of issue 4b. Date of expiry 4c. Issued by 5. Licence number 10. Valid from 11. Valid to 12. Codes

Illustrazzjoni 1: Mudell tal-liċenzja tas-sewqan tal-UE

- (3) Il-liċenzja għandu jkun fiha l-informazzjoni speċifikata fil-Parti D kif ġej:

In-Naha 1 għandu jkun fiha:

- il-kliem "Liċenzja tas-sewqan" stampati b'tipa kbira bil-lingwa jew bil-lingwi tal-Istat Membru li johroġ il-liċenzja.;
- l-isem tal-Istat Membru li johroġ il-liċenzja (fakultattiv);
- il-marka distintiva tal-Istat Membru li johroġ il-liċenzja, stampata fin-negattiv f'rettangolu blu u mdawwar b'ċirku ta' 12-il stilla safra, kif stabbilit fil-punt 1 tal-Parti D;
- informazzjoni speċifika għal-liċenzja mahruġa (oqsma 1 sa 9), kif stabbilit fil-punt 3 tal-Parti D;

- (e) il-kliem "Mudell tal-Unjoni Ewropea" fil-lingwa/i tal-Istat Membru li joħroġ il-liċenzja u l-kliem "Liċenzja tas-Sewqan" fil-lingwi l-oħrajn tal-Unjoni Ewropea, stampati bir-roża biex jiffurmaw l-isfond tal-liċenzja, kif stabbilit fil-punt 2 tal-Parti D.

In-Naha 2 għandu jkun fiha:

- (f) informazzjoni speċifika għall-kategoriji tal-liċenzja maħruġa (oqsma 9 sa 12), kif stabbilit fil-punt 4 tal-Parti D;
- (g) informazzjoni speċifika għall-amministrazzjoni tal-liċenzja (oqsma 13 u 14), kif stabbilit fil-punt 5 tal-Parti D;
- (h) spjegazzjoni tal-oqsma numerati li ġejjin li jidhru fuq in-naħat 1 u 2 tal-liċenzja: 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5, 10, 11 u 12.

Jekk xi Stat Membru jixtieq jagħmel l-iskrizzjonijiet f'xi lingwa nazzjonali għajr waħda mil-lingwi li ġejjin: il-Bulgaru, iċ-Ċek, id-Daniż, l-Estonjan, il-Finlandiż, il-Franċiż, il-Ġermaniż, il-Grieg, l-Ingliż, l-Irlandiż, il-Kroat, il-Latvjan, il-Litwan, il-Malti, in-Netherlandiż, il-Pollakk, il-Portugiż, ir-Rumen, is-Slovakk, is-Sloven, l-Ispanjol, it-Taljan, l-Ungeriz jew l-Iżvediz, dan għandu jifformola verżjoni tal-liċenzja b'żewġ lingwi u għandu juża waħda mil-lingwi msemmija hawn fuq, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet l-oħra ta' dan l-Anness;

Għandu jiġi rizervat spazju fuq il-mudell tal-Unjoni tal-liċenzja tas-sewqan sabiex fih ikunu jistgħu jiddaħhlu xi mikroċipep jew apparat simili tal-kompjuter, jew għall-istampar possibbli ta' kodiċi QR.

Ir-referenzi tal-kulur għandhom ikunu kif ġej:

- blu: Blu Pantone Reflex;
- isfar: Isfar Pantone.

(4) Dispożizzjonijiet speċjali

- (a) Fil-każ li detentur ta' liċenzja tas-sewqan, maħruġa minn Stat Membru f'konformità ma' dan l-Anness, ikollu r-residenza normali tiegħu fi Stat Membru ieħor, dak l-Istat Membru jista' jdaħħal fil-liċenzja tali informazzjoni li hija essenzjali għall-amministrazzjoni tagħha, diment li jdaħħal ukoll din it-tip ta' informazzjoni fil-liċenzja li huwa joħroġ u diment li jibqa' biżżejjed spazju għal dan il-għan.

- (b) L-Istati Membri jistgħu jżidu kuluri jew markaturi bħal barcodes u simboli nazzjonali, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet l-oħrajn f'dan l-Anness. L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni bihom.

Fil-kuntest tar-rikonoxximent reċiproku ta' liċenzji tas-sewqan, il-barcode ma għandux jinkludi informazzjoni għajr dik li diġa' tista' tinqara fuq liċenzja tas-sewqan jew li tkun essenzjali għall-proċess ta' hrug tal-liċenzja.

- (c) L-informazzjoni miġbura fuq in-naħa ta' quddiem u fuq in-naħa ta' wara tal-karta għandha tkun tinqara sew bl-għajnejn, u għall-kampijiet 9 sa 12 fuq in-Naħa 2 għandu jintuża karattru li jkollu għoli minimu ta' 5 punti.

PARTI A2: SPEĊIFIKAZZJONIJIET KONTRA L-FALSIFIKAZZJONI GĦAL-LIĊENZJA TAS-SEWQAN FIŻIKA

- (1) Is-sigurtà fiżika tal-liċenzji tas-sewqan hija mhedda minn:
- (a) produzzjoni ta' cards foloz: li tohloq oġġett ġdid li jgħorr xebh kbir għad-dokument, jew billi jsir mil-bidu nett jew billi jiġi kupjat minn dokument oriġinali;
 - (b) tibdil materjali: it-tibdil ta' xi komponent ta' dokument oriġinali, pereżempju tibdil f'xi data stampata fuq id-dokument.
- (2) Is-sigurtà ġenerali għandha tkun fis-sistema fit-total tagħha, li tikkonsisti mill-proċess tal-applikazzjoni, mit-trażmissjoni tad-data, mill-materjal użat għall-karta, mit-teknika tal-istampar, mis-sett minimu ta' elementi tas-sigurtà differenti u mill-proċess ta' personalizzazzjoni.
- (3) Il-materjal użat għal-liċenzji tas-sewqan għandu jiġi protett kontra l-falsifikazzjoni billi jintużaw it-tekniki li ġejjin (elementi tas-sigurtà obbligatorji):
- (a) il-materjal tal-karta għandu jkun mingħajr illuminant ottiku;
 - (b) disinn ta' sigurtà fl-isfond iddisinjat sabiex ikun protett kontra l-falsifikazzjoni permezz ta' skennjar, stampar jew ikkopjar, permezz ta' stampar qawsalla bl-użu ta' inka ta' sigurtà li jkollha aktar minn kulur wieħed u stampar b'guilloche pożittiv u negattiv. Id-disinn ma għandux ikun kompost minn kuluri primarji (CMYK), għandu jkollu disinji bi struttura kumplessa f'mill-anqas żewġ kuluri speċjali u għandu jinkludi ittri stampati b'mod mikro;
 - (c) elementi varjabbli ottiċi li jipprovdu l-protezzjoni meħtieġa kontra l-ikkopjar u tbaġħbis tar-ritratt;
 - (d) incizjoni bil-laser;
 - (e) fiż-zona tar-ritratt, l-isfond tad-disinn ta' sigurtà u r-ritratt għandhom jirkbu fuq xulxin mill-anqas fix-xifer tar-ritratt (disinn li jiġi attenwat gradwalment).

- (4) Barra minn hekk, il-materjal li jintuza għal-liċenzji tas-sewqan għandu jkun protett ukoll kontra l-falsifikazzjoni permezz ta' mhux anqas minn tlieta mit-tekniki li ġejjin (elementi ta' sigurtà addizzjonali):
- (a) inka ta' kuluri varjabbli*;
 - (b) inka termokromika*;
 - (c) ologrammi magħmulin skont ir-rieda tal-klijent*;
 - (d) immaġni varjabbli prodotti bil-laser*;
 - (e) inka ultra vjola fluworexxenti, viżibbli u trasparenti;
 - (f) stampar irridixxenti;
 - (g) marka tal-ilma diġitali fl-isfond;
 - (h) pigmenti infraħomor jew fosforixxenti;
 - (i) karattri, simboli jew disinji li jinhassu*.
- (5) L-Istati Membri jistgħu jintroduċu elementi ta' sigurtà addizzjonali. Bħala bażi, it-tekniki indikati b'asterisk għandhom jiġu preferuti għaliex jippermettu lill-uffiċjali tal-infurzar tal-liġi jiċċekkjaw il-validità tal-karta mingħajr ebda mezz speċjali.

PARTI B: SPEĊIFIKAZZJONIJIET GĦALL-MIKROĊIPPA INSERITA BĦALA PARTI MIL-LIĊENZJA TAS-SEWQAN FIZIKA

- (1) Il-mikroċippa u d-data li tinsab fil-mikroċippa, inkluza informazzjoni addizzjonali prevista mil-liġijiet nazzjonali relatata mal-liċenzji tas-sewqan, għandhom jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tal-Parti B1.
- (2) Il-lista ta' standards applikabbli għal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa hija stabbilita fil-Parti B2.
- (3) Liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa għandhom jiġu soġġetti għal proċedura ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE f'konformità mad-dispożizzjonijiet stabbiliti fil-Parti B3.
- (4) Meta d-dispożizzjonijiet rilevanti kollha tal-approvazzjoni tat-tip tal-UE jkunu ġew issodisfati fir-rigward ta' liċenzja tas-sewqan li tinkludi mikroċippa f'konformità mal-paragrafi 1 sa 3, l-Istati Membri għandhom joħroġu ċertifikat ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE għall-manifattur jew għar-rappreżentant tiegħu.
- (5) Fejn dan ikun neċessarju, b'mod partikolari sabiex tkun żgurata l-konformità mad-dispożizzjonijiet ta' din il-Parti, Stat Membru jista' jirtira approvazzjoni tat-tip tal-UE li jkun hareġ.

- (6) Iċ-ċertifikati ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE u n-notifika tal-irtirar tagħhom għandhom jikkonformaw mal-mudell stabbilit fil-parti B4.
- (7) Il-Kummissjoni għandha tiġi informata biċ-ċertifikati kollha ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE mahruġin jew irtirati. F'każ ta' rtirar għandha tinghata raġuni dettaljata.

Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri bi kwalunkwe rtirar ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE.

- (8) Ċertifikati ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE mahruġin mill-Istati Membri għandhom jiġu rikonoxxuti b'mod reċiproku.
- (9) Meta Stat Membru jaċċerta li għadd sinifikanti ta' liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa jinstabu ripetutamente li ma jkunux konformi ma' din il-parti tal-Anness I, dak l-Istat Membru għandu jikkomunika dan lill-Kummissjoni. Għandu jiġi indikat kemm l-għadd rilevanti ta' ċertifikati ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE relatat ma' dawn il-liċenzji tas-sewqan kif ukoll għandha tiġi indikata deskrizzjoni tan-nonkonformità. Il-Kummissjoni għandha, mingħajr dewmien żejjed, tinforma lill-Istati Membri l-oħrajn kollha dwar il-fatti kkomunikati lilha skont dan il-paragrafu.
- (10) L-Istat Membru li hareġ daww il-liċenzji tas-sewqan għandu jinvestiga l-problema minnufih u għandu jiehu l-azzjoni korrettiva xierqa, inkluż l-irtirar ta' ċertifikat ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE, fejn dan ikun neċessarju.

PARTI B1: Rekwiżiti ġenerali għal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa

Ir-rekwiżiti ġenerali għal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa deskritti f'dan l-Anness huma bbażati fuq standards internazzjonali, b'mod partikolari fuq l-standards tas-serje ISO/IEC 18013. Dawn ikopru:

- (a) l-ispeċifikazzjonijiet għall-mikroċippa u l-istruttura tad-data loġika fuq il-mikroċippa;
- (b) l-ispeċifikazzjonijiet għal data armonizzata u addizzjonali li trid tinħazen;
- (c) l-ispeċifikazzjonijiet relatati mal-mekkanizmi ta' protezzjoni tad-data għal data maħzuna b'mod diġitali fuq il-mikroċippa.

1. ABBREVJAZZJONIJIET

Abbrevjazzjoni	Tifsira
AID	Identifikatur tal-Applikazzjoni
BAP	Protezzjoni tal-Aċċess Bażiku
DG	Grupp ta' Data
EAL 4+	Livell 4 tal-Garanzija tal-Evalwazzjoni 4 Miżjud

EF	Fajl Elementari
EFID	Identifikatur tal-Fajls Elementari
eMRTD	Dokumenti tal-Ivvjaġġar li Jinqraw minn Magna
QKI	Kard ta' Ċirkwit Integrat
ISO	Organizzazzjoni tal-Istandards Internazzjonali
LDS	Struttura tad-Data Logika
PICC	Karta taċ-Ċirkwit Integrat tal-Prossimità
PIX	Estensjoni tal-Identifikatur tal-Applikazzjoni Proprjetarja
RID	Identifikatur ta' Applikazzjoni Reġistrata
SOD	Ogġett tas-Sigurtà tad-Dokumenti

2. DATA MAĦZUNA FUQ IL-MIKROĊIPPA

(1) Data obligatorja u fakultattiva armonizzata tal-liċenzja tas-sewqan

Il-mikroċippa għandha taħzen id-data armonizzata tal-liċenzja tas-sewqan speċifikata fil-parti D. Jekk Stat Membru jiddeċiedi li jinkludi fil-liċenzja tas-sewqan elementi tad-data mmarkati bħala fakultattivi fil-parti D, dawk l-elementi għandhom jinħażnu fil-mikroċippa.

(2) Data addizzjonali

L-Istati Membri jistgħu jaħżnu data addizzjonali fuq il-mikroċippa li huma previsti fil-liġijiet nazzjonali tagħhom relatati mal-liċenzji tas-sewqan. Huma għandhom jinfurmaw b'dan lill-Kummissjoni.

3. MIKROĊIPPA

(1) Tip ta' medjum ta' memorja

Il-medjum ta' memorja għad-data tal-liċenzja tas-sewqan għandu jkun mikroċippa b'interfaċċa b'kuntatt, mingħajr kuntatt, jew inkella b'kuntatt kombinat u mingħajr kuntatt (modalità doppja), kif speċifikat fil-punt 1 tal-parti B2.

(2) Applikazzjonijiet

Id-data kollha fuq il-mikroċippa għandha tinhażen f'applikazzjonijiet elettronici. L-applikazzjonijiet kollha fuq il-mikroċippa għandhom jiġu identifikati b'kodiċi uniku msejjah Identifikatur tal-Applikazzjoni (AID) kif speċifikat fil-punt 2 tal-parti B2.

(a) Applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE

Id-data obbligatorja u fakultattiva tal-liċenzja tas-sewqan, kif imsemmi fil-parti D tal-Anness I, għandha tinhażen fl-applikazzjoni ddedikata tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE. L-AID għall-applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE għandu jkun:

"A0 00 00 04 56 45 44 4C 2D 30 31",

li jikkonsisti minn dawn iż-żewġ affarijiet li ġejjin:

- l-Identifikatur tal-Applikazzjonijiet Registrati (RID) għall-Kummissjoni Ewropea: "A0 00 00 04 56";
- l-Estensjoni tal-Identifikatur tal-Applikazzjoni Proprjetarja (PIX) għall-applikazzjoni tal-liċenzja tas-sewqan tal-UE: "45 44 4C 2D 30 31" (EDL-01).

Id-data għandha tiġi ragruppata fi Gruppi ta' Data (DGs) bhala parti minn Struttura tad-Data Logika (LDS).

Id-DGs għandhom jinhażnu bhala Fajls Elementari (EFs) fl-applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE, u għandhom ikunu protetti f'konformità mal-punt 3 tal-parti B2.

(b) Applikazzjonijiet Ohra

Data addizzjonali ohra għandha tinhażen f'applikazzjoni ddedikata waħda jew aktar minn waħda, apparti fl-Applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE. Kull applikazzjoni bhal din għandha tiġi identifikata b'AID uniku.

4. **STRUTTURA TAD-DATA LOĠIKA TAL-APPLIKAZZJONI TAL-LIĊENZJA TAS-SEWQAN TAL-UE**

(1) **Struttura tad-Data Loġika**

Id-Data tal-Liċenzja tas-Sewqan għandha tinħażen fuq il-mikroċippa fi Struttura tad-Data Loġika (LDS) speċifikata fil-punt 4 tal-parti B2. Dan il-punt jispeċifika rekwiżiti addizzjonali għad-DGs obligatorji u addizzjonali.

Kull DG għandu jinħażen f'EF wiehed. L-EFs li għandhom jintużaw għall-Applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE għandhom jiġu identifikati bl-Identifikaturi tal-Fajls Elementari (EFIDs) u b'identifikaturi tal-EFs Qosra kif speċifikat fil-punt 5 tal-parti B2.

(2) **Gruppi ta' Data Obligatorja**

L-elementi ta' data obligatorja u fakultattiva għandhom jinħażnu fid-DG li ġejjin:

- (a) DG 1: l-elementi ta' data obligatorja u fakultattiva kollha kif stampati fuq id-dokument, għajr l-immaġni tal-wiċċ u l-immaġni tal-firma;
- (b) DG 5: stampa tal-firma tad-detentur tal-liċenzja;
- (c) DG 6: stampa ta' wiċċ id-detentur tal-liċenzja.

Id-data tad-DG 1 għandha tkun strutturata kif speċifikat fil-punt 6 u kif speċifikat fil-Parti B2, l-entrata 6. Id-data li tinsab fid-DG 5 u fid-DG 6 għandha tinħażen f'konformità mal-ispeċifikazzjonijiet tal-parti B2, l-entrata 7.

(3) **Gruppi ta' Data Addizzjonali**

L-elementi addizzjonali tad-data, fejn previsti mil-legiżlazzjoni nazzjonali tal-Istati Membri dwar il-liċenzji tas-sewqan, għandhom jinħażnu fid-DGs li ġejjin:

- (a) DG 2: dettalji dwar id-detentur tal-liċenzja, minbarra d-data bijometrika;
- (b) DG 3: dettalji dwar l-awtorità emittenti;
- (c) DG 4: immaġni tar-ritratt;
- (d) DG 7: data bijometrika rigward il-marki tas-swaba' tad-detentur tal-liċenzja;
- (e) DG 8: data bijometrika rigward l-iris tad-detentur tal-liċenzja;
- (f) DG 11: dettalji ohrajn, bħall-isem shiħ tad-detentur bil-karattri nazzjonali.

Id-data li tinstab f'dawn id-DGs għandha tinħażen f'konformità mal-ispeċifikazzjonijiet tal-parti B2, l-entrata 8.

5. MEKKANIŻMI TAS-SIGURTA' TAD-DATA

Għandhom jintużaw mekkaniżmi xierqa għall-validazzjoni tal-awtenticià u tal-integrità tal-mikroċippa u tad-data li jkun fiha u għar-restrizzjoni tal-aċċess għad-data tal-liċenzja tas-sewqan.

Id-data fuq il-mikroċippa għandha tiġi protetta skont l-ispeċifikazzjonijiet stabbiliti fil-punt 3 tal-parti B2. Din it-taqsimha tispeċifika rekwiżiti addizzjonali li għandhom jiġu mħarsa.

(1) Verifika tal-Awtenticià

(a) Awtentikazzjoni Passiva Obbligatorja

Id-DGs kollha maħzuna fl-applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE għandhom jiġu protetti b'awtentikazzjoni passiva.

Data relatata ma' awtentikazzjoni passiva għandha tikkonforma mar-rekwiżiti speċifikati fil-parti B2, l-entrata 9.

(b) Awtentikazzjoni Attiva Fakultattiva

Il-mekkanizmi ta' Awtentikazzjoni Attiva Fakultattiva għandhom jiġu applikati sabiex ikun żgurat li l-mikroċippa oriġinali ma tkunx giet sostitwita.

(2) Restrizzjoni għall-Aċċess

(a) Protezzjoni Obbligatorja tal-Aċċess Bażiku

Il-mekkanizmu ta' Protezzjoni tal-Aċċess Bażiku (BAP) għandu jiġi applikat għad-data kollha fl-applikazzjoni tal-Liċenzja tas-Sewqan tal-UE. Fl-interess tal-interoperabilità ma' sistemi eżistenti bħal dik li tuża Dokumenti tal-Ivvjaġġar li Jinqraw Minn Magna (eMRTD), l-użu tal-Parti li Tinqara minn Magna b'linja waħda (MRZ — "Machine Readable Zone") huwa obbligatorju, kif speċifikat fil-parti B2, l-entrata 10.

Il-kjavi tad-dokument Kdoc użata sabiex ikun jista' jsir aċċess għaċ-ċippa tiġi ġenerata mill-MRZ b'linja waħda, li tista' tiddaħhal jew b'mod manwali jew inkella billi jintuża apparat b'funzjoni ta' Rikonossiment Ottiku tal-Karattri (OCR reader — "Optical Character

Recognition"). Għandha tigi applikata l-konfigurazzjoni tal-BAP 1 definita għal MRZ b'linja waħda kif speċifikat fil-parti B2, l-entrata 10.

(b) Kontroll tal-Aċċess Estiż Kundizzjonali

Meta d-data personali kif imsemmija fl-Artikolu 9(1) tar-Regolament (UE) 2016/679 tinhażen fuq il-mikroċippa, l-aċċess għal din id-data għandu jkun protett b'miżuri addizzjonali.

Il-mekkanizmi ta' Kontroll tal-Aċċess Estiż għandhom jikkonformaw mal-ispeċifikazzjonijiet tal-parti B2, l-entrata 11.

(c) Infrastruttura tal-Kjavi Pubblika (PKI – "Public Key Infrastructure") għal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu l-arrangamenti nazzjonali neċessarji għall-ġestjoni tal-Kjavi Pubblika, skont l-Anness A tal-istandard 18013_3 tal-ISO.

6. PREŻENTAZZJONI TAD-DATA

(1) Ifformattjar tad-data f'DG 1

Tifsira	L	Valur			Kodifikazzjoni	M/O		
61	V	Elementi tad-data tad-DG1 (inkapsulati)						
		Tifsira	L	Valur				
		5F 01	V	Numru tal-approvazzjoni tat-tip	ans	M		
		5F 02	V	Ogġett tad-data mibni ta' elementi tad-data demografika		M		
				Tifsira	L	Valur		
				5F 03	3	Stat Membru emittenti	a3	M
				5F 04	V	Kunjom(ijiet) tad-detentur	as	M
				5F 05	V	Isem iehor/ismijiet oħrajn tad-detentur	as	M
				5F 06	4	Data tat-twelid (jjxxssss)	n8	M
				5F 07	V	Post tat-twelid	ans	M
				5F 08	3	Ċittadinanza	a3	O
				5F 09	1	Ġeneru	M/F/U	O
				5F 0A	4	Data tal-ħruġ tal-liċenzja (jjxxssss)	n8	M
				5F 0B	4	Data ta' skadenza tal-liċenzja (jjxxssss)	n8	M
				5F 0C	V	Awtorità tal-ħruġ	ans	M
				5F 0D	V	Numru amministrattiv (minbarra n-numru tad-dokument)	ans	O
				5F 0E	V	Numru tad-dokument	an	M
				5F 0F	V	Post ta' residenza, jew indirizz postali permanenti	ans	O
		7F 63	V	Ogġett tad-data mibni ta' kategoriji ta' vetturi/restrizzjonijiet/kundizzjonijiet				M
				Tifsira	L	Valur (kodifikat kif definit hawn taħt)		

			02	1	Numru ta' kategoriji/restrizzjonijiet/kundizzjonijiet	N	M
			87	V	Kategorija/restrizzjoni/kundizzjoni	ans	M
			87	V	Kategorija/restrizzjoni/kundizzjoni	ans	O
		
			87	V	Kategorija/restrizzjoni/kundizzjoni	ans	O

(2) Format tar-rekord loġiku

Il-kategoriji rigward vetturi, restrizzjonijiet jew kundizzjonijiet għandhom jiġu kkompilati f'oġġett tad-data li jsegwi l-istruttura speċifikata fit-tabella li ġejja:

Kodiċi tal-kategorija tal-vettura	Data tal-ħruġ	Id-data ta' skadenza	Kodiċi	Sinjal	Valur
-----------------------------------	---------------	----------------------	--------	--------	-------

fejn:

- il-kodiċijiet tal-kategorija tal-vettura għandhom jiġu pprezentati kif definit fl-Artikolu 6 (bħal AM, A1, A2, A, B1, B, eċċ.);
- id-data tal-ħruġ għandha tiġi pprezentata fil-format JJXXSSSS (il-jum f'żewġ ċifri segwit mix-xahar b'żewġ ċifri segwit mis-sena b'erba' ċifri) għall-kategorija tal-vettura;
- id-data ta' skadenza għandha tiġi pprezentata fil-format JJXXSSSS (il-jum f'żewġ ċifri segwit mix-xahar b'żewġ ċifri segwit mis-sena b'erba' ċifri) għall-kategorija tal-vettura;
- il-kodiċi, is-sinjal u l-valur jirreferu għal informazzjoni addizzjonali jew għal restrizzjonijiet relatati mal-kategorija tal-vettura jew mas-sewwieq.

PARTI B2: Lista ta' standards applikabbli għal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu medjum ta' memorja

Punt	Suġġett	Rekwizit	Applikabbli għal
1	Interfaċċa, organizzazzjoni u kmandi tal-medjum ta' memorja	Serje ISO/IEC 7816 (kuntatt), serje ISO/IEC 14443 (minghajr kuntatt) kif imsemmi fl-ISO/IEC 18013-2:2008, Anness C	Parti B1, punt 3.(1)
2	Identifikatur tal-applikazzjoni	ISO/IEC 7816-5:2004	Parti B1, punt 3.(2)
3	Mekkanizmi tas-sigurtà tad-data	ISO/IEC 18013-3:2009	Parti B1, punt 3.(2) punt (a) Parti B1, punt 5
4	Struttura tad-data loġika	ISO/IEC 18013-2:2008	Parti B1, punt 4.(1)
5	Identifikaturi ta' fajls elementari	ISO/IEC 18013-2:2008 Tabella C.2	Parti B1, punt 4.(1)
6	Prezentazzjoni tad-data għad-DG 1	ISO 18013-2:2008, Anness C.3.8	Parti B1, punt 4.(2) Parti B1, punt 6.(1)
7	Prezentazzjoni tad-data obbligatorja għad-DG 5 u d-DG 6	ISO/IEC 18013-2:2008, Anness C.6.6 u Anness C.6.7, l-immagni tal-wiċċ u l-immagni tal-firma li għandhom jinħażnu fil-format JPEG jew JPEG2000	Parti B1, punt 4.(2)
8	Prezentazzjoni tad-data fakultattiva u addizzjonali	ISO/IEC 18013-2:2008, Anness C	Parti B1, punt 4.(3)
9	Awtentikazzjoni passiva	ISO/IEC 18013-3:2009, paragrafu 8.1, id-data trid tinħażen fl-EF.L-SOd ("Document Security Object" — Ogġett tas-Sigurtà tad-Dokumenti) fl-LDS	Parti B1, punt 5.(1) punt (a)

10	Restrizzjoni tal-aċċess bażiku	ISO/IEC 18013-3:2009 u l- Emenda 1 tiegħu	Parti B1, punt 5.(2) punt (a)
	Konfigurazzjoni tar-restrizzjoni tal-aċċess bażiku	ISO/IEC 18013-3:2009, Anness B.8	
11	Restrizzjoni tal-aċċess estiż	Linja Gwida Teknika TR-03110, Mekkaniżmi Avanzati ta' Sigurtà għal Dokumenti tal-Ivvjaġġar li Jinqraw minn Magna – Kontroll tal-Aċċess Estiż (EAC – "Extended Access Control"), Verżjoni 1.11	Parti B1, punt 5.(2) punt (b)
12	Metodi ta' ttestjar	ISO 18013-4:2011	Parti B3, punt 1.
13	Ċertifikat tas-sigurtà	Livell tal-Garanzija tal- Evalwazzjoni 4 Miżjud (EAL 4+) jew ekwivalenti	Parti B3, punt 2.
14	Ċertifikat funzjonali	Ittestjar tal-kard b'ċirkwit integrat skont is-serje ISO 10373	Parti B3, punt 3.

PARTI B3: Proċedura għall-approvazzjoni tat-tip tal-UE għal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa

1. DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Il-manifatturi li japplikaw għal approvazzjoni tat-tip tal-UE tal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa għandhom jipprezentaw ċertifikat tas-sigurtà u ċertifikat funzjonali.

Kull modifika maħsuba għall-proċess ta' produzzjoni, inkluż fis-software, għandha tkun soġġetta għal notifika minn qabel lill-awtorità li tkun approvat l-approvazzjoni tat-tip. L-awtorità tista' tehtieg informazzjoni u testijiet ulterjuri qabel ma taċċetta l-modifika.

It-testijiet għandhom isegwu l-metodi stabbiliti fil-punt 12 tal-parti B2.

2. ĊERTIFIKAT TAS-SIGURTÀ

Għall-evalwazzjoni tas-sigurtà, il-mikroċipep tal-liċenzja tas-sewqan għandhom jiġu evalwati f'konformità mal-kriterji speċifikati fil-punt 13 tal-parti B2.

Ċertifikat tas-sigurtà għandu jingħata biss wara evalwazzjoni li tagħti prova tal-abbiltà tal-mikroċippa li tflah għal tentattivi ta' tbaġhis jew ta' modifikazzjoni tad-data.

3. ĊERTIFIKAT FUNZJONALI

L-evalwazzjoni funzjonali tal-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa għandha tiġi ttestjata fil-laboratorju f'konformità mal-kriterji speċifikati fil-punt 14 tal-parti B2.

L-Istati Membri li jimplementaw mikroċippa fuq il-liċenzji tas-sewqan għandhom jiżguraw li jkun hemm konformità mal-istandards funzjonali rilevanti u mar-rekwiziti tal-parti B1.

Ċertifikat funzjonali għandu jintbagħat lill-manifattur meta jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:

- ikun hemm ċertifikat validu tas-sigurtà għall-mikroċippa;
- tkun intweriet konformità mar-rekwiziti tal-parti B2;
- tgħaddi b'suċċess mit-testijiet funzjonali.

L-awtorità rilevanti tal-Istat Membru għandha tkun responsabbli għall-ħruġ taċ-ċertifikat funzjonali. Iċ-ċertifikat funzjonali għandu jindika l-identità tal-awtorità emittenti, l-identità tal-applikant, l-identifikazzjoni tal-mikroċippa u lista dettaljata tat-testijiet u tar-riżultati tagħhom.

4. ĊERTIFIKAT TAL-APPROVAZZJONI TAT-TIP TAL-UE

(1) Ċertifikat mudell

L-Istati Membri għandhom jagħtu ċ-ċertifikat ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE mal-prezentazzjoni taċ-ċertifikat tas-sigurtà u ċ-ċertifikat funzjonali kif previsti f'dan l-Anness. Iċ-ċertifikati ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE għandhom jikkonformaw mal-mudell fil-parti B4.

(2) Sistema ta' numerazzjoni

Is-sistema ta' numerazzjoni tal-approvazzjoni tat-tip tal-UE għandha tkun magħmula minn:

(a) l-ittra "e" segwita minn numru li jiddistingwi l-Istat Membru li jkun ta l-approvazzjoni tat-tip tal-UE:

- 1 għall-Ġermanja;
- 2 għal Franza;
- 3 għall-Italja;
- 4 għan-Netherlands;
- 5 għall-Iżvezja;
- 6 għall-Belġju;
- 7 għall-Ungerija;
- 8 għar-Repubblika Ċeka;
- 9 għal Spanja;
- 12 għall-Awstrija;
- 13 għal-Lussemburgu;
- 17 għall-Finlandja;
- 18 għad-Danimarka;
- 19 għar-Rumanija;
- 20 għall-Polonja;
- 21 għall-Portugall;
- 23 għall-Greċja;
- 24 għall-Irlanda;

25 għall-Kroazja;

26 għas-Slovenja;

27 għas-Slovakkja;

29 għall-Estonja;

32 għal-Latvja;

34 għall-Bulgarija;

36 għal-Litwanja;

49 għal Ċipru;

50 għal Malta;

- (b) l-ittri DL preċeduti minn sing u segwiti miż-żewġ ċifri li jindikaw in-numru tas-sekwenza assenjat lil dan l-Anness jew lill-aħħar emenda teknika kbira għal dan l-Anness. In-numru ta' sekwenza għal dan l-Anness huwa 00;
- (c) numru ta' identifikazzjoni uniku għall-approvazzjoni tat-tip tal-UE attribwit mill-Istat Membru emittenti.

Eżempju tas-sistema ta' enumerazzjoni ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE: e50-DL00 12345

In-numru tal-approvazzjoni għandu jinħażen fuq il-mikroċippa fid-DG 1 għal kull liċenzja tas-sewqan li jkun fiha mikroċippa bħal din.

PARTI B4: Mudell għaċ-ċertifikat ta' approvazzjoni tat-tip tal-UE li jikkonċerna l-liċenzji tas-sewqan li jinkludu mikroċippa

L-isem tal-awtorità kompetenti: ...

Notifika li tikkonċerna (*):

— approvazzjoni

— irtirar ta' approvazzjoni

ta' Liċenzja tas-Sewqan tal-UE li tinkludi mikroċippa

Nru tal-Approvazzjoni: ...

1. Ditta tal-manifattura jew trademark: ...

2. Isem tal-mudell: ...

3. Isem tal-manifattur jew tar-rappreżentant tiegħu, fejn applikabbi: ...

...

4. Indirizz tal-manifattur jew tar-rappreżentant tiegħu, fejn applikabbi: ...

...

5. Rapporti tat-testijiet fil-laboratorju:

5.1 Nru taċ-Ċertifikat tas-Sigurtà: ... Data: ...

Maħruġ minn: ...

5.2 Nru taċ-Ċertifikat Funzjonali: ... Data: ...

Maħruġ minn: ...

6. Data tal-approvazzjoni: ...

7. Data tal-irtirar tal-approvazzjoni: ...

8. Post: ...

9. Data: ...

10. Dokumenti deskrittivi fl-Anness: ...

11. Firma: ...

(*). Immarka l-kaxxa rilevanti.

PARTI C: SPEĊIFIKAZZJONIJIET GĦAL-LIĊENZJA TAS-SEWQAN MOBBLI

- (1) F'konformità mar-Regolament (UE) Nru 910/2014, il-Kartieri Ewropej tal-Identità Digitali għandhom jipprovdu lill-persuni awtorizzati mill-inqas il-karatteristiċi li ġejjin:
 - (a) l-irkupru u l-ħzin tad-data li tagħti prova tad-drittijiet tas-sewqan ta' persuna;
 - (b) il-wiri u t-trasferiment ta' din id-data.
- (2) Il-liċenzji tas-sewqan mobbli u sistemi rilevanti oħra għandhom jikkonformaw mal-istandard tal-ISO/IEC 18013-5 dwar il-liċenzji tas-sewqan mobbli u mar-Regolament (UE) 910/2014.
- (3) Għall-finijiet ta' dan l-Anness, id-detentur ta' liċenzja tas-sewqan mobbli maħruġa f'konformità ma' din id-Direttiva għandu jitqies biss bħala l-utent awtorizzat tagħha meta jiġi identifikat bħala tali. [...]
- (4) [...]
- (5) L-Istati Membri għandhom jippermettu lid-detentur tal-liċenzja tas-sewqan iquegħed liċenzja tas-sewqan mobbli fil-Kartiera Ewropea tal-Identità Digitali tiegħu. [...]

Il-Kartiera Ewropea tal-Identità Digitali li jkun fiha l-liċenzja tas-sewqan mobbli għandha tippermetti awtomatikament jew fuq talba l-aġġornament jew il-ħruġ mill-ġdid tal-liċenzja tas-sewqan mobbli.

Il-Kartiera Ewropea tal-Identità Digitali għandha tippermetti lid-detentur tal-liċenzja tas-sewqan juri jew jittrażmetti lil parti terza d-data kollha li tinsab fil-liċenzja tas-sewqan mobbli jew parti minnha. L-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri għandhom ikunu awtorizzati jitolbu mill-Kartieri Ewropej tal-Identità Digitali d-data li tinsab fil-liċenzji tas-sewqan mobbli sabiex ikunu jistgħu jaċċertaw id-drittijiet tas-sewqan tad-detentur tal-liċenzja tas-sewqan (verifika).

[...]

L-informazzjoni trażmessa direttament mill-attestazzjoni elettronika tal-liċenzja tas-sewqan mobbli maħzuna fil-Kartiera Ewropea tal-Identità Digitali għandha tippermetti lill-awtoritajiet kompetenti jiddeterminaw id-drittijiet tas-sewqan tad-detentur tal-liċenzja tas-sewqan mobbli (verifika), inkluż kwalunkwe restrizzjoni applikabbli fl-Unjoni jew fit-territorju ta' Stat Membru. L-Istati Membri ma għandhomx iqisu liċenzja tas-sewqan mobbli bħala valida meta tkun skadiet jew meta tkun ġiet revokata. Meta Stat Membru jiddeċiedi li jirrevoka liċenzja tas-sewqan mobbli, huwa għandu jdahhal informazzjoni dwar din id-deċiżjoni f'lista ta' revoka ġestita minn dak l-Istat Membru, jew jagħmilha aċċessibbli għal Stati Membri oħra għall-fini ta' verifika b'mod differenti, mingħajr hlas u b'mod interoperabbli. Stat Membru, għajr dak li johroġ liċenzja tas-sewqan, li jimponi skwalifika mis-sewqan għandu immedjatament jinnotifika lill-Istat Membru li jkun hareġ il-liċenzja tas-sewqan.

- (6) [...]
- (7) [...]
- (8) [...]

**PARTI D: DATA LI GĦANDHA TIĠI INTRODOTTA FIL-LIĊENZJA TAS-SEWQAN
TAL-UE**

(1) Is-simboli ta' distinzjoni tal-Istati Membri li joħorgu l-liċenzja għandhom ikunu kif ġej:

B: Il-Belġju

BG: Il-Bulgarija

CZ: Ir-Repubblika Ċeka

DK: Id-Danimarka

D: Il-Ġermanja

EST: L-Estonja

GR: Il-Greċja

E: Spanja

F: Franza

HR: Il-Kroazja

IRL: L-Irlanda

I: L-Italja

CY: Ċipru

LV: Il-Latvja

LT: Il-Litwanja

L: Il-Lussemburgu

H: L-Ungerija

M: Malta

NL: In-Netherlands

A: L-Awstrija

PL: Il-Polonja

P: Il-Portugall

RO: Ir-Rumanija

SLO: Is-Slovenja

SK: Is-Slovakkja

FIN: Il-Finlandja

S: L-Iżvezja

- (2) Il-kliem "liċenzja tas-sewqan" li għandhom jiġu stampati fuq il-liċenzji tas-sewqan bil-lingwa/i tal-Istati Membri għandhom ikunu dawn li ġejjin:

Свидетелство за управление на МПС

Permiso de Conducción

Řidičský průkaz

Kørekort

Führerschein

Juhiluba

Άδεια Οδήγησης

Driving Licence

Permis de conduire

Ceadúas Tiomána

Vozačka dozvola

Patente di guida

Vadītāja apliecība

Vairuotojo pažymėjimas

Vezetői engedély

Ličenzja tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Permis de conduire

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

(3) Informazzjoni speċifika għal-liċenzja maħruġa għandha tkun kif ġej:

Qasam	Informazzjoni
1	il-kunjom tad-detentur
2	isem ieħor/ismijiet oħrajn tad-detentur
3	id-data u l-post tat-twelid
4a	id-data tal-ħruġ tal-liċenzja
4b	id-data tal-iskadenza tal-liċenzja [...]
4c	l-isem tal-awtorità emittenti
4d	numru differenti minn dak taħt il-qasam 5, għal skopijiet amministrattivi (fakultattiv)
5	in-numru tal-liċenzja
6	ir-ritratt tad-detentur
7	il-firma tad-detentur
8	il-post tar-residenza permanenti, jew l-indirizz postali (fakultattiv)
9	il-kategorija/i tal-vettura/i li d-detentur huwa intitolat li jsuq (il-kategoriji nazzjonali għandhom jiġu stampati b'tipa differenti mill-kategoriji armonizzati)

(4) L-informazzjoni speċifika għall-kategoriji tal-liċenzja maħruġa għandha tkun kif ġej:

Qasam	Informazzjoni
9	il-kategorija tal-vettura/i li d-detentur huwa intitolat isuq (il-kategoriji nazzjonali għandhom ikunu stampati (jew, fil-każ ta' liċenzji tas-sewqan mobbli, murija) b'tipa differenti mill-kategoriji armonizzati)

10	id-data tal-ewwel ħruġ għal kull kategorija meta disponibbli (din id-data trid tiġi ripetuta fuq il-liċenzja l-għdida f'każ ta' bdil jew skambju sussegwenti); kull qasam tad-data għandu jinkiteb b'żewġ ċifri u fis-sekwenza li ġejja: jum.xahar.sena (JJ.XX.SS)
11	id-data ta' skadenza għal kull kategorija; kull qasam tad-data għandu jinkiteb b'żewġ ċifri u fis-sekwenza li ġejja: jum.xahar.sena (JJ.XX.SS)
12	informazzjoni/restrizzjoni(jiet) addizzjonali, f'forma ta' kodiċi, indirizzati għall-kategorija affettwata, kif speċifikat fil-Parti E

Fejn xi kodiċi speċifikat fil-Parti E japplika għall-kategoriji kollha li għalihom tkun inħarġet il-liċenzja, dan jista' jiġi stampat taħt l-oqsma 9, 10 u 11.

(5) Informazzjoni speċifika għall-amministrazzjoni tal-liċenzja maħruġa għandha tkun kif ġej:

Qasam	Informazzjoni
13	entrata possibbli mill-Istat Membru ospitanti ta' informazzjoni essenzjali għall-amministrazzjoni tal-liċenzja meta jiġi implimentat il-paragrafu (4)(a) tal-parti A1;
14	<p>entrata possibbli mill-Istat Membru li joħroġ il-liċenzja ta' informazzjoni essenzjali għall-amministrazzjoni tal-liċenzja jew relatata mas-sikurezza fit-toroq (fakultattiva); din l-informazzjoni tista' b'mod partikolari tinkludi kwalunkwe restrizzjoni parzjali, sospensjoni, irtirar jew kancellazzjoni tad-dritt tas-sewqan jew tal-liċenzja tas-sewqan, pereżempju waħda limitata għal ċerti kategoriji jew għat-territorju ta' ċerti Stati Membri.</p> <p>Jekk l-informazzjoni tkun relatata ma' xi waħda mill-intestaturi definiti f'dan l-Anness, din għandha tkun preċeduta min-numru tal-qasam inkwistjoni.</p> <p>Bil-ftehim speċifiku bil-miktub tad-detentur, informazzjoni li ma tkunx relatata mal-amministrazzjoni tal-liċenzja tas-sewqan jew mas-sikurezza fit-toroq tista' tiġi miżjuda wkoll f'dan il-qasam; zieda bħal din ma għandhiex tbiddel b'xi mod l-użu tal-mudell bħala liċenzja tas-sewqan.</p>

PARTI E: KODIĊIJET TAL-UNJONI U DAWK NAZZJONALI

Il-Kodiċijiet minn 01 sa 99 għandhom ikunu kodiċijiet armonizzati tal-Unjoni Ewropea

SEWWIEQ (raġunijiet mediċi)

01	.	Korrezzjoni u/jew protezzjoni tal-vista
	01.01.	Nuċċali
	01.02.	Lenti(jiet) tal-kuntatt
	01.05.	Għata tal-ghajnejn
	01.06.	Nuċċali jew lentijiet tal-kuntatt
	01.07.	Għajnuna ottika speċifika
02		Għajnuna tas-smiġħ/tal-komunikazzjoni
03		Prosteżi/ortozi tar-riglejn u d-dirghajn
	03.01.	Prosteżi/ortozi tad-dirghajn
	03.02.	Prosteżi/ortozi tar-riglejn

MODIFIKI FIL-VETTURA

10		Tražmissjoni modifikata
	10.02.	Għażla awtomatika tal-proporzjon tal-gerijiet
	10.04.	Apparat għall-kontroll ta' trażmissjoni adattat
15		Klaċċ modifikat
	15.01.	Pedala tal-klaċċ aġġustata

	15.02.	Klaċċ imħaddem bl-idejn
	15.03.	Klaċċ awtomatiku
	15.04.	Miżura għall-prevenzjoni ta' ostruzzjoni jew l-attwazzjoni tal-pedala tal-klaċċ
20		Sistemi tal-brejkijiet modifikati
	20.01.	Pedala tal-brejk adattata
	20.03.	Pedala tal-brejk adattata sabiex tintuża bis-sieq ix-xellugija
	20.04.	Pedala tal-brejk li tiżzerżaq
	20.05.	Pedala tal-brejk inklinata
	20.06.	Brejk imħaddem bl-idejn
	20.07.	Thaddim tal-brejk b'forza massima ta' ... N ¹² (pereżempju: "20.07(300N)")
	20.09.	Brejk tal-parking adattat
	20.12.	Miżura li tevita l-ostruzzjoni jew l-attwazzjoni tal-pedala tal-brejk
	20.13.	Brejk imħaddem bl-irkoppa
	20.14.	Sistema tat-thaddim tal-brejkijiet appoggata minn forza esterna
25		Sistema tal-aċċellerazzjoni modifikata
	25.01.	Pedala tal-aċċellerazzjoni adattata
	25.03.	Pedala tal-aċċellerazzjoni inklinata

¹² Din il-forza tindika l-kapaċità tas-sewwieq li jhaddem is-sistema.

	25.04.	Aċċelleratur imħaddem bl-idejn
	25.05.	Aċċelleratur imħaddem bl-irkoppa
	25.06.	Sistema tat-tħaddim tal-aċċellerazzjoni appoggata minn forza esterna
	25.08.	Il-pedala tal-aċċelleratur fuq ix-xellug
	25.09.	Miżura li tevita l-ostruzzjoni jew l-attwazzjoni tal-pedala tal-aċċelarazzjoni
31		Adattamenti tal-pedali u salvagwardji tal-pedali
	31.01.	Sett addizzjonali ta' pedali paralleli
	31.02.	Pedali fl-istess livell (jew kważi)
	31.03.	Miżura li tevita l-ostruzzjoni jew l-attwazzjoni tal-pedali tal-aċċellerazzjoni u tal-brejk meta dawn il-pedali ma jithaddmox bis-saqajn
	31.04.	Qiegħ elevat
32		Sistemi kombinati tal-aċċelleratur u tal-brejk ta' servizz
	32.01.	Aċċelleratur u brejk ta' servizz bħala sistema kombinata li tithaddem b'id waħda

	32.02.	Aċċelleratur u brejk ta' servizz bħala sistema kombinata li tithaddem b'forza esterna
33		Sistemi kombinati tal-istering, l-aċċelleratur u l-brejk ta' servizz
	33.01.	Thaddim tal-istering, tal-aċċelleratur u tal-brejk ta' servizz bħala operazzjoni ta' sistema kombinata b'forza esterna permezz ta' id waħda
	33.02.	Thaddim tal-istering, tal-aċċelleratur u tal-brejk ta' servizz bħala operazzjoni ta' sistema kombinata b'forza esterna permezz taż-żewġ idejn
35		Formati tal-kontroll modifikati (is-swiċċijiet tad-dawl, il-wajper u l-isprej għal fuq il-windscreen, il-horn, l-indikaturi tad-direzzjoni, eċċ.)
	35.02.	Apparati tal-kontroll operabbli mingħajr ma persuna titlaq minn idejha l-apparat tal-istering
	35.03.	Apparati tal-kontroll operabbli bl-id ix-xellugija mingħajr ma persuna titlaq minn idejha l-apparat tal-istering
	35.04.	Apparati tal-kontroll operabbli bl-id il-leminija mingħajr ma persuna titlaq minn idejha l-apparat tal-istering
	35.05.	Apparati tal-kontroll operabbli mingħajr ma persuna titlaq minn idejha l-apparat tal-istering u l-mekkaniżmi tal-aċċellerazzjoni u l-ibbrejkjar
40		Stering modifikat
	40.01.	Stering b'forza massima tat-thaddim ta' ... N ¹³ (pereżempju "40.01(140N)")
	40.05.	Rota tal-istering adattata (rota tal-istering akbar/ehxen, rota tal-istering b'dijametru mnaqqas, eċċ.)
	40.06.	Pozizzjoni tar-rota tal-istering adattata

¹³ Din il-forza tindika l-kapaċità tas-sewwieq li jhaddem is-sistema.

	40.09.	Stering imhaddem bis-saqajn
	40.11.	Apparat ta' assistenza tar-rota tal-istering
	40.14.	Sistema tal-istering adattata alternattiva mhaddma b'id jew bi driegh wiehed
	40.15.	Sistema tal-istering adattata alternattiva mhaddma biz-żewġ idejn jew dirghajn
42		Apparat modifikat għall-viżjoni ta' wara/tal-ġenb
	42.01.	Apparat adattat għal viżjoni ta' wara
	42.03.	Apparat addizzjonali ta' ġewwa li jippermetti viżjoni tal-ġenb
	42.05.	Apparat viżiv għall-punti mhux viżibbli
43		Pozizzjoni ta' bilqieghda tas-sewwieq
	43.01.	Sit tas-sewwieq f'għoli biżżejjed u b'distanza normali mir-rota tal-istering u mill-pedali
	43.02.	Sit tas-sewwieq adattat għall-forma tal-ġisem
	43.03.	Sit tas-sewwieq b'appoġġ laterali għall-istabbiltà
	43.04.	Sit tas-sewwieq bis-serhan għad-driegh
	43.06.	Adattament taċ-ċinturin tas-sikurezza
	43.07.	Tip ta' ċinturin tas-sikurezza b'appoġġ għal stabbiltà tajba
44		Modifiki tal-muturi (l-użu tas-subkodiċi huwa obligatorju)
	44.01.	Brejk operat singolarment
	44.02.	Brejk tar-rota ta' quddiem adattat
	44.03.	Brejk tar-rota ta' wara adattat
	44.04.	Aċċelleratur adattat

	44.08.	Għoli tas-sit li jippermetti lis-sewwieq, meta jkun bilqiegħda, li jkollu saqajh it-tnejn imissu mas-superfiċje fl-istess hin u li jibbilanċja l-mutur meta jieqaf u meta jitwaqqaf.
	44.09.	Forza massima tat-thaddim ta' brejk tar-rota ta' quddiem ... N ¹⁴ (pereżempju "44.09(140N)")
	44.10.	Forza massima tat-thaddim ta' brejk tar-rota ta' wara ... N ¹⁵ (pereżempju "44.10(240N)")
	44.11.	Serrieħa tas-sieq adattata
	44.12.	Gripp tal-idejn adattat
45		Mutur b'sidecar biss
46		Triċikli biss
47		Ristretta għal vetturi ta' aktar minn żewġ roti li ma jeħtiġux il-bilanċ mis-sewwieq għall-istartjar, għall-waqfien u għat-twaqqif

¹⁴ Din il-forza tindika l-kapaċità tas-sewwieq li jhaddem is-sistema.

¹⁵ Din il-forza tindika l-kapaċità tas-sewwieq li jhaddem is-sistema.

50		Ristretta għal numru speċifiku ta' vettura/xażi (in-numru tal-identifikazzjoni tal-vettura, VIN)
Ittri użati flimkien ma' kodiċijiet minn 01 sa 44 għal aktar speċifikazzjoni:		
a	xellug	
b	lemin	
c	id	
d	sieq	
e	fin-nofs	
f	driegħ	
g	behem	

KODIĊIJET GĦAL UŻU LIMITAT

60		Ekwivalenzi fakultattivi (l-użu tas-subkodiċi huwa obligatorju)
	60.01.	Id-detentur ta' liċenzja B ta' mill-inqas 21 sena jista' jsuq triċikli motorizzati li jaqbzu l-15 kW
	60.02.	Id-detentur ta' liċenzja B jista' jsuq muturi tal-kategorija A1
	60.03.	Id-detentur ta' liċenzja B1 jista' jsuq biss vetturi b'massa massima li ma taqbiżx l-2 500 kg u b'veloċità massima teknikament limitata għal 45 km/h
61		Limitazzjoni għal vjaġġi matul il-jum (pereżempju: siegħa wara tluġ ix-xemx u siegħa qabel inżul ix-xemx)
62		Limitazzjoni għal vjaġġi b'raġġ ta' ... km mill-post tar-residenza tad-detentur jew biss ġewwa l-belt/ir-regjun

63		Is-sewqan mingħajr passigġieri
64		Limitazzjoni għal vjaġġi b'veloċità ta' mhux aktar minn ... km/h
65		Is-sewqan huwa awtorizzat biss fil-kumpanija ta' detentur ta' liċenzja tas-sewqan ta' mill-anqas kategorija ekwivalenti, għajr jekk il-kundizzjoni tkun koperta mill-kodiċi 98.02
66		Mingħajr trejler
67		Sewqan fuq l-awtostradi ma huwiex permess
68		Ebda alkoħol
69		Ristretta għal vetturi mghammra b'taġħmir li jidentifika l-użu tal-alkoħol f'konformità ma' EN 50436. L-indikazzjoni ta' data ta' skadenza hija fakultattiva (pereżempju "69" jew "69(01.01.2016)")

KWISTJONIJIET AMMINISTRATIVI

70		Skambju tal-liċenzja Nru ... maħruġa minn ... (il-marka distintiva tal-UE/NU fil-każ ta' pajjiż terz; pereżempju "70.0123456789.NL")
71		Duplikat tal-liċenzja Nru ... (il-marka distintiva tal-UE/NU fil-każ ta' pajjiż terz; pereżempju "71.987654321.HR")
72		Skambju tal-liċenzja Nru ... maħruġa minn ... (il-marka distintiva tan-NU tal-pajjiż terz soġġett għal deċiżjoni ta' implimentazzjoni skont l-Artikolu 12(7); pereżempju "72.0123456789.USA")
73		Ristretta għall-vetturi tal-kategorija B tat-tip kwadriċiklu bil-mutur (B1)
78		Ristretta għall-vetturi bi trażmissjoni awtomatika

79		Ristretta għall-vetturi speċifikati fl-Artikolu 18 ta' din id-Direttiva (l-użu tas-subkodiċi huwa obligatorju)
	79.01.	Ristretta għall-vetturi b'żewġ roti b'sidecar jew mingħajrha
	79.02.	Ristretta għall-kategorija ta' vetturi AM bi tliet roti jew tat-tip kwadriċiklu ħafif
	79.03.	Ristretta għat-triċikli
	79.04.	Ristretta għat-triċikli kkombinati ma' trejler b'massa awtorizzata massima li ma taqbiżx 750 kg
	79.05.	Mutur tal-kategorija A1 bi proporzjon potenza/piż ta' aktar minn 0,1 kW/kg
	79.06.	Vettura tal-kategorija BE fejn il-massa awtorizzata massima tat-trejler taqbeż it-3 500 kg
80		Ristretta għad-detenturi ta' liċenzja tas-sewqan ta' vettura tal-kategorija A tat-tip triċiklu bil-mutur li għandhom inqas minn 24 sena
81		Ristretta għad-detenturi ta' liċenzja tas-sewqan ta' vettura tal-kategorija A tat-tip mutur b'żewġ roti li għandhom inqas minn 21 sena
95		Sewwieq li huwa d-detentur ta' CPC li jissodisfa l-obbligu ta' kompetenza professjonali msemmi fid-Direttiva (UE) 2022/2561 sa ... (pereżempju: "95(01.01.2028)")
96		Vetturi tal-kategorija B ikkombinati ma' trejler b'massa massima awtorizzata li taqbeż 750 kg, fejn il-massa massima awtorizzata ta' tali kombinazzjoni taqbeż 3 500 kg iżda ma taqbiżx 4 250 kg
97		Mhux awtorizzat isuq vettura tal-kategorija C1 li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament (UE) Nru 165/2014 tal-

		Parlament Ewropew u tal-Kunsill ¹⁶ .
98		Kodiċijiet użati għall-finijiet tal-Artikoli 14 u 15 (l-użu tas-subkodiċi huwa obligatorju)
	98.01	Is-sewwieq jitqies bħala sewwieq ġdid u huwa soġġett għall-kundizzjonijiet għall-perjodu ta' prova. F'każ li l-liċenzja tiġi skambjata, imġedda jew sostitwita, il-kodiċi għandu jiġi kkomplementat bid-data tat-tmiem tal-perjodu ta' prova li kienet irreġistrata inizjalment (pereżempju 98.01.13.04.2028)
	98.02	Id-detentur għandu jikkonforma mal-kundizzjonijiet għall-iskema tas-sewqan akkumpanjat sakemm jilhaq l-età ta' 18-il sena
99		Kodiċi użat għas-sewqan ta' karavan bil-mutur jew ambulanza tqila b'liċenzja tal-kategorija B fejn il-massa awtorizzata massima taqbez it-3 500 kg iżda ma taqbiżx l-4 250 kg

Kodiċijiet minn 100 'l fuq għandhom ikunu kodiċijiet nazzjonali validi biss għas-sewqan fit-territorju tal-Istat Membru li hareġ il-liċenzja tas-sewqan.

¹⁶ Ir-Regolament (UE) Nru 165/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Frar 2014 dwar takografi fit-trasport bit-triq, li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3821/85 dwar apparat ta' reġistrazzjoni għat-trasport bit-triq u li jemenda r-Regolament (KE) Nru 561/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerta leġislazzjoni soċjali li għandha x'taqsam mat-trasport bit-triq (ĠU L 060, 28.2.2014, p. 1).

ANNEX II

REKWIŻITI MINIMI GĦAT-TESTIJET TAS-SEWQAN U L-GĦARFIEN, IL-ĦILA U L-IMĠIBA GĦAS-SEWQAN TA' VETTURA BIL-MAGNA

I. REKWIŻITI MINIMI GĦAT-TESTIJET TAS-SEWQAN

L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji sabiex jiżguraw li l-applikanti għal-liċenzji tas-sewqan ikollhom il-kompetenza u l-ħiliet u juru l-imġiba meħtieġa sabiex isuqu vettura bil-magna. It-testijiet introdotti għal dan l-effett iridu jikkonsistu minn:

- test tat-teorija;
- wara partecipazzjoni b'suċċess fit-test tat-teorija, test tal-ħiliet u tal-imġiba.

Il-kundizzjonijiet li taħthom għandhom isiru dawn it-testijiet huma stabbiliti hawn taħt.

A. TEST TAT-TEORIJA

1. Forma

Il-forma magħżula għandha tkun tali li tiżgura li l-applikant ikollu t-tagħrif meħtieġ dwar is-suġġetti elenkati fil-punti 2, 3 u 4.

Kull applikant għal liċenzja f'kategorija waħda li jkun għadda mit-test tat-teorija għal liċenzja f'kategorija differenti jista' jiġi eżentat mid-dispożizzjonijiet komuni tal-punti 2, 3 u 4.

2. Kontenut tat-test tat-teorija għall-kategoriji tal-vetturi kollha

Għandhom isiru mistoqsijiet dwar kull suġġett elenkat fil-punti li ġejjin, filwaqt li l-kontenut u l-forma tal-mistoqsijiet għandhom jibqgħu għad-diskrezzjoni ta' kull Stat Membru:

- (a) ir-regolamenti tat-traffiku fit-toroq:
 - partikolarment rigward is-senjaletika tat-toroq, il-marki u s-sinjali, id-dritta u l-limiti tal-velocità;
- (b) is-sewwieq:
 - l-importanza tal-vigilanza u tal-attitudni lejn utenti oħra tat-triq, inklużi utenti tal-mikromobilità;
 - il-perċezzjoni generali, inklużi l-perċezzjoni tal-periklu, il-ġudizzju u t-teħid tad-deċiżjonijiet, speċjalment il-ħin tar-reazzjoni, kif ukoll it-tibdil tal-imġiba fis-sewqan

minhabba l-influenza ta' alkoħol, ta' drogi u ta' prodotti mediċinali, l-istat mentali u l-għeja;

(c) it-triq:

- l-aktar prinċipji importanti rigward l-osservanza tad-distanza sikura bejn il-vetturi, id-distanzi għall-ibbrejkar u r-road-holding taht diversi kundizzjonijiet tat-temp u tat-toroq;
- il-fatturi tar-riskju fis-sewqan relatati ma' diversi kundizzjonijiet tat-toroq inklużi l-perċezzjoni u l-antiċipazzjoni tal-perikli, b'mod partikolari hekk kif jinbidlu skont it-temp u l-hin tal-gurnata jew tal-lejl;
- il-karatteristiċi ta' diversi tipi ta' toroq u r-rekwiziti statutorji relatati magħhom;
- is-sewqan sikur f'mini stradali;

(d) l-utenti l-oħra tat-triq:

- fatturi ta' riskju speċifiċi relatati man-nuqqas ta' esperjenza ta' utenti oħra tat-triq, speċjalment utenti vulnerabbli tat-triq li jgawdu minn grad inqas ta' protezzjoni fit-traffiku meta mqabbla ma' utenti ta' vetturi bil-mutur bħal karozzi, karozzi tal-linja u trakkijiet u li huma esposti direttament għall-forzi ta' kollizzjonijiet. Din il-kategorija tinkludi persuni bil-mixi, ċiklisti, utenti ta' vetturi motorizzati b'żewġ roti, utenti ta' apparat ta' mobilità personali u persuni b'diżabilità jew b'mobilità u b'orjentazzjoni mnaqqsa.
- ir-riskji involuti fil-moviment u fis-sewqan ta' diversi tipi ta' vetturi u tal-oqsma differenti ta' vizjoni tas-sewwieqa tagħhom, inkluż vetturi b'sistemi avvanzati ta' assistenza għas-sewwieq u sistemi oħra awtomatizzati;

(e) regoli u regolamenti ġenerali kif ukoll kwistjonijiet oħrajn:

- regoli li jirrigwardaw id-dokumenti amministrattivi meħtieġa għall-użu tal-vetturi;
- regoli ġenerali li jispeċifikaw kif sewwieq għandu jaġixxi fil-każ ta' aċċident (jattiva apparati ta' twissija u jqanqal l-allarm) u l-miżuri li jista' jieħu sabiex jgħin lill-vittmi ta' aċċident tat-traffiku fejn ikun meħtieġ;
- il-fatturi ta' sigurtà relatati mal-vettura, mal-piż u mal-persuni li jkunu qed jingarru;
- l-aspetti tal-għarfien tas-sikurezza relatati ma' vetturi li jaħdmu bi fjuwil alternattiv;

(f) il-prekawzjonijiet neċessarji waqt l-inżul mill-vettura;

- (g) l-aspetti mekkaniċi li jkollhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq; l-applikanti għandhom ikunu kapaci jagħrfu d-difetti l-aktar komuni, b'mod partikolari fl-istering, fis-sistemi tas-sospensjoni u tal-ibbrejkar, fit-tajers, fid-dwal u fl-indikaturi tad-direzzjoni, fir-rifletturi, fil-mirja retrovizuri, fil-windscreen u fil-wajpers, fis-sistema tal-egżost, fiċ-ċinturin tas-sigurtà u fl-apparat ta' twissija li jinstema';

- (h) it-tagħmir tas-sigurtà tal-vettura u partikolarment, l-użu taċ-ċinturin tas-sigurtà, il-kuxxinett tar-ras, it-tagħmir tas-sigurtà għat-tfal;
- (ha) l-iċċargjar ta' vetturi elettriċi;
- (i) ir-regoli u l-aspetti dwar l-użu tal-vetturi fir-rigward tal-ambjent, inkluż fir-rigward tal-vetturi elettriċi: l-użu xieraq ta' apparat ta' twissija li jinstema', il-konsum moderat ta' fjuwil/enerġija, il-limitazzjoni tal-emissjonijiet (emissjonijiet tal-gassijiet serra, sustanzi li jniġġsu l-arja, storbju u mikroplastiki mill-użu tat-tajers u tat-toroq eċċ.);
- (j) il-vantaġġi, il-limitazzjonijiet u r-riskji assoċjati ma' sistemi avvanzati ta' assistenza għas-sewwieqa u sistemi ta' sewqan awtomatizzati. L-importanza tad-differenzi u l-użu sikur tagħhom, kif ukoll l-interazzjoni tas-sewwieqa, l-obbligi tas-sewwieqa u kif is-sistemi jista' jkollhom impatt fuq l-attenzjoni u l-imġiba tas-sewwieq. Dan jinkludi l-qasam tal-użu tas-sistemi, l-eżistenza ta' talbiet ta' teħid ta' kontroll iġġenerati mis-sistemi, u l-obbligi li jifdal tas-sewwieq matul l-attivazzjoni tas-sistemi.

Premessa ġdida 18a:

"(18a) Fid-dawl tad-disponibbiltà u l-użu dejjem jizdiedu ta' sistemi avvanzati ta' assistenza għas-sewwieqa u sistemi ta' sewqan awtomatizzati, jeħtieġ li fit-testijiet tat-teorija jiġu inklużi rekwiżiti relatati ma' dawn is-sistemi sabiex jiġi żgurat l-għarfien generali tas-sewwieqa dwar il-vantaġġi, il-limitazzjonijiet u r-riskji assoċjati mas-sistemi awtomatizzati. Dak ir-rekwiżit ta' għarfien ikopri, b'mod partikolari, il-qasam tal-użu tas-sistemi ta' sewqan awtomatizzati, l-eżistenza ta' talbiet ta' teħid ta' kontroll mis-sistemi ta' sewqan awtomatizzati u l-obbligi li jifdal tas-sewwieq matul l-attivazzjoni tas-sistemi ta' sewqan awtomatizzati".

3. Dispożizzjonijiet speċifiċi għall-kategoriji A1, A2 u A

Kontroll obligatorju tal-għarfien generali dwar:

- (a) l-użu ta' lbies protettiv bħal ingwanti, żraben, ilbies u l-elmu protettiv;
- (b) il-vizibbiltà tal-motoċiklisti għal utenti oħra tat-triq;
- (c) il-fatturi tar-riskju relatati ma' diversi kundizzjonijiet tat-toroq kif stabbiliti hawn fuq b'attenzjoni speċjali għall-partijiet li jkunu jizolqu bħalma huma l-għotjien tas-sistemi tad-drenaġġ, is-sinjali tat-toroq bħalma huma l-linji u l-vleġeġ, il-linji tat-tram;
- (d) l-aspetti mekkaniċi li għandhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq kif stabbiliti hawn fuq b'attenzjoni speċjali għas-swiċċ tal-waqfien ta' emergenza, il-livelli taż-żejt u l-katina.

4. **Dispożizzjonijiet speċifiċi għall-kategoriji C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 u D1E**

(1) Kontroll obbligatorju tal-għarfien generali dwar:

- (a) ir-regoli dwar is-siġhat tas-sewqan u l-perjodi ta' mistrieħ kif definiti mir-Regolament (KE) Nru 561/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁷; l-użu tat-takografu kif definit mir-Regolament (UE) 165/2014;
- (b) ir-regoli rigward it-tip ta' trasport ikkonċernat: merkanzija jew passiġġieri;
- (c) id-dokumenti tal-vettura u tat-trasport meħtieġa għat-trasport nazzjonali u internazzjonali ta' merkanzija u passiġġieri;
- (d) kif għandhom iġibu ruħhom fil-każ ta' inċident; it-tagħrif dwar il-miżuri li għandhom jittieħdu wara aċċident jew avveniment simili, inkluż azzjoni tal-emergenza bħall-evakwazzjoni tal-passiġġieri u t-tagħrif baziku dwar l-ewwel għajnuna;
- (e) il-prekawzzjonijiet li għandhom jieħdu matul it-tneħħija u l-bdil tar-rotti;
- (f) ir-regoli dwar il-piż u l-qisien tal-vetturi; ir-regoli dwar il-limitaturi tal-veloċità;
- (g) l-ostruzzjoni tal-angolu tal-vista kkawżata mill-karatteristiċi tal-vetturi tagħhom;
- (h) il-qari tal-mappa tat-triq, l-ippjanar tar-rotta, inkluż l-użu tas-sistemi elettronici tan-navigazzjoni (fakultattiv);
- (i) il-fatturi tas-sigurtà relatati mat-tagħbija tal-vettura: il-kontroll tat-tagħbija (l-istivar u l-irbit), id-diffikultajiet rigward id-diversi tipi ta' tagħbijiet (pereżempju l-likwidi, it-tagħbijiet sospiżi), it-tagħbija u l-ħatt tal-merkanzija u l-użu ta' l-apparat tat-tagħbija (il-kategoriji C, CE, C1, C1E biss);
- (j) ir-responsabbiltà tas-sewwieq rigward il-garr tal-passiġġieri; il-kumdità u s-sigurtà tal-passiġġieri; il-garr tat-tfal; il-verifiki meħtieġa qabel is-sewqan; it-tipi kollha ta' karozzi tal-linja għandhom ikunu parti mit-test tat-teorija (karozzi tal-linja u coaches tas-servizz pubbliku, karozzi tal-linja b'dimensjonijiet speċjali, ...) (il-kategoriji D, DE, D1, D1E biss).
- (k) L-Istati Membri jistgħu jeżentaw lil applikanti għal licenzja għal vettura tal-kategorija C1 jew C1E barra mill-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament (UE) Nru 165/2014 milli juru l-għarfien tagħhom dwar is-suġġetti elenkati fil-punti 4.(1), punt (a) sa 4.(1), punt (c).

¹⁷ Ir-Regolament (KE) Nru 561/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Marzu 2006 dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerta leġislazzjoni soċjali li għandha x'taqsam mat-trasport bit-triq u li jemenda r-Regolamenti tal-Kunsill (KEE) Nru 3821/85 u (KE) Nru 2135/98 u li jħassar ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3820/85 (ĠU L 102, 11.4.2006, p. 1).

- (2) Kontroll obbligatorju tal-għarfien ġenerali dwar id-dispozizzjonijiet addizzjonali li ġejjin li jikkoncernaw il-kategoriji C, CE, D u DE:
- (a) il-prinċipji tal-kostruzzjoni u l-funzjonament ta': il-magni b'kombustjoni [...] interna, il-fluwidi (pereżempju ż-żejt tal-magna, ir-refrigerant, il-washer fluid), is-sistema tal-fjuwil, is-sistema elettriċa, is-sistema tal-ignition, is-sistema tat-trażmissjoni (il-klaċċ, il-gearbox, eċċ.);
 - (b) il-lubrikazzjoni u l-protezzjoni kontra l-iffriżar;
 - (c) il-prinċipji tal-kostruzzjoni, il-fitting, l-użu korrett u l-kura tat-tajers;
 - (d) il-prinċipji dwar it-tipi, l-operat, il-partijiet prinċipali, il-konnessjoni, l-użu u l-manutenzjoni jum b'jum tal-fittings tal-brejkijiet u tat-trażzin tal-veloċità, u l-użu tal-brejkijiet anti-lock;
 - (e) il-prinċipji dwar it-tipi, it-tħaddim, il-partijiet prinċipali, il-konnessjoni, l-użu u l-manutenzjoni jum b'jum tas-sistemi ta' akkoppjar (il-kategoriji CE, DE biss);
 - (f) il-metodi kif wiehed isib il-kawżi tal-ħsarat li jikkaġunaw il-waqfien;
 - (g) il-manutenzjoni preventiva tal-vetturi u t-tiswijiet neċessarji għall-funzjonament;
 - (h) ir-responsabilità tas-sewwieq fir-rigward tal-aċċettazzjoni, il-ġarr u t-twassil tal-merkanzija skont il-kundizzjonijiet miftiehma (il-kategoriji C, CE biss).

B. TEST TAL-ĦILJET U TAL-IMGIBA

5. Il-vettura u t-tagħmir tagħha

(1) It-trażmissjoni tal-vettura

- (a) Is-sewqan ta' vettura bi trażmissjoni manwali għandu jkun soġġett li wiehed jgħaddi minn test tal-ħiljet u tal-imgiba li jsir fuq vettura bi trażmissjoni manwali.

"Vettura bi trażmissjoni manwali" tfisser vettura li fiha pedala tal-klaċċ (jew lieva operata manwalment għall-kategoriji A, A2 u A1) u li trid tiġi operata mis-sewwieq meta l-vettura tiġi startjata jew imwaqqfa, u meta jinbidlu l-gerijiet.

- (b) Vetturi li ma jissodisfawx il-kriterji stabbiliti fil-punt 5(1), il-punt (a) għandhom jitqiesu li għandhom trażmissjoni awtomatika.

Mingħajr preġudizzju għall-punt 5.(1)(c), jekk applikant jagħmel it-test tal-ħiljet u tal-imgiba fuq vettura bi trażmissjoni awtomatika, dan għandu jiġi rreġistrat fuq kwalunkwe liċenzja maħruġa abbażi ta' test bħal dan bil-kodiċi rilevanti tal-Unjoni previst fl-Anness I, il-Parti E. Liċenzji b'din l-indikazzjoni għandhom jintużaw biss għas-sewqan ta' vetturi bi trażmissjoni awtomatika.

Il-kodiċi tal-Unjoni deskritt fl-ewwel paragrafu ma għandux jiġi rreġistrat fuq liċenzja tal-kategoriji A1, A2, A, B1, jew B, jew sussegwentement għandu jitneħħa minnha, jekk l-applikant jew id-detentur jgħaddi minn test iddedikat tal-ħiliet u tal-imġiba jew ilesti taħriġ iddedikat, li jista' jseħh qabel jew wara t-test tal-ħiliet u tal-imġiba fuq vettura bi trażmissjoni awtomatika.

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-mizuri meħtieġa sabiex:

(i) japprovaw u jissorveljaw it-taħriġ iddedikat; jew,

(ii) jorganizzaw it-test iddedikat tal-ħiliet u tal-imġiba.

Il-vetturi użati għat-taħriġ jew għat-test kopert minn dan il-punt għandhom ikunu bi trażmissjoni manwali u għandhom jaqgħu fil-kategorija tal-liċenzja tas-sewqan li għaliha jkunu applikaw il-parteċipanti.

It-tul tat-test tal-ħiliet u tal-imġiba u d-distanza vvjaġġata għandhom ikunu biżżejjed biex jiġu vvalutati l-ħiliet u l-imġiba stabbiliti fil-punt 6 jew 7 ta' dan l-Anness b'attenzjoni partikolari mogħtija għat-thaddim tat-trażmissjoni tal-vettura.

It-taħriġ għandu jkun fih l-aspetti kollha koperti fil-punt 6 jew 7 ta' dan l-Anness b'attenzjoni partikolari mogħtija għat-thaddim tat-trażmissjoni tal-vettura. Kull parteċipant għandu jwettaq il-komponenti prattiċi tat-taħriġ u għandu juri l-ħiliet u l-imġiba tiegħu fit-toroq pubbliċi. It-tul tat-taħriġ għandu jkun mill-inqas 7 sigħat.

(c) Dispożizzjonijiet speċifiċi għall-vetturi tal-kategoriji BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 u D1E

L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma tiġi rreġistrata l-ebda restrizzjoni fuq vetturi bi trażmissjoni awtomatika fuq il-liċenzja tas-sewqan għal vetturi tal-kategoriji BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 jew D1E msemmija fil-punt 5.(1)(b), meta l-applikant ikun diġà detentur ta' liċenzja tas-sewqan mingħajr ir-restrizzjoni prevista fil-punt (b) f'mill-inqas waħda mill-kategoriji li ġejjin: B, BE, C, CE, C1, C1E, D, D1 jew D1E, u jkun wettaq l-azzjonijiet deskritti fil-punt 8.(4) matul it-test tal-ħiliet u tal-imġiba.

(2) Il-vetturi użati f'testijiet tal-ħiliet u l-imġiba għandhom jikkonformaw mal-kriterji minimi mogħtija hawn taħt. L-Istati Membri jistgħu jagħmlu dispożizzjonijiet għal kriterji aktar stretti jew iżidu oħrajn. Għall-użu fit-test tal-ħiliet u tal-imġiba għall-vetturi tal-kategorija A1, A2 u A, l-Istati Membri jistgħu japplikaw tolleranza ta' 5 cm³ taħt iċ-ċilindrata minima meħtieġa.

(a) Kategorija A1:

Mutur tal-kategorija A1 mingħajr sidecar, b'potenza attribwita li ma taqbiżx 11 kW u bi proporzjon ta' potenza/piż li ma jaqbiżx 0,1 kW/kg, u li kapaċi jtella' veloċità ta' mill-inqas 80 km/h.

Jekk il-mutur jaħdem b'magna ta' kombustjoni interna, iċ-ċilindrata tal-magna għandha tkun ta' mill-inqas 120 cm³.

Jekk il-mutur jaħdem bl-elettriku, il-proporzjon ta' potenza/piż tal-vettura għandu jkun ta' mill-inqas 0,08 kW/kg;

(b) Kategorija A2:

Mutur mingħajr sidecar, b'potenza attribwita ta' mill-inqas 20 kW iżda li ma taqbiżx 35 kW u bi proporzjon ta' potenza/piż li ma jaqbiżx 0,2 kW/kg.

Jekk il-mutur jaħdem b'magna ta' kombustjoni interna, il-kapaċità kubika tal-magna għandha tkun mill-inqas 250 cm³.

Jekk il-mutur jaħdem bl-elettriku, il-proporzjon ta' potenza/piż tal-vettura għandu jkun ta' mill-inqas 0,15 kW/kg;

(c) Kategorija A:

Mutur mingħajr sidecar, li l-massa mhux mogħbija tiegħu hija aktar minn 180 kg, b'potenza attribwita ta' mill-inqas ta' 50 kW. Tolleranza ta' 5 kg taħt il-massa minima meħtieġa tista' tiġi aċċettata mill-Istat Membru.

Jekk il-mutur jaħdem b'magna ta' kombustjoni interna, il-kapaċità kubika tal-magna għandha tkun mill-inqas 600 cm³.

Jekk il-mutur jaħdem bl-elettriku, il-proporzjon ta' potenza/piż tal-vettura għandu jkun ta' mill-inqas 0,25 kW/kg.

(d) Kategorija B:

Vettura tal-kategorija B b'erba' roti b'kapaċità ta' veloċità ta' mill-anqas 100 km/h;

(e) Kategorija BE:

Kombinazzjoni magħmula minn vettura tat-test tal-kategorija B bi trejler li l-massa massima awtorizzata tiegħu tkun ta' mill-anqas 1 000 kg, li kapaċi ttella' veloċità ta' mill-anqas 100 km/h, li ma taqax taħt il-kategorija B; il-kompartiment tat-tagħbija tat-trejler għandu jikkonsisti minn body fil-forma ta' kaxxa magħluqa li tkun mill-inqas tal-istess wisa' u għoli daqs il-vettura bil-mutur; il-body fil-forma ta' kaxxa magħluqa jista' wkoll ikun ftit inqas wiesa' mill-vettura bil-mutur sakemm il-vista lejn wara tkun possibbli biss permezz tal-użu ta' mirja retrovizuri esterni tal-vettura bil-mutur; it-trejler għandu jiġi pprezentat b'massa totali reali minima ta' 800 kg;

(f) Kategorija B1:

(i) Kwadriċiklu bil-mutur li kapaċi jilhaq veloċità ta' mill-anqas 60 km/h; jew

(ii) jekk il-liċenzja tas-sewqan tawtorizza s-sewqan tal-vetturi msemmija fl-Artikolu 9(4), l-ewwel subparagrafu, il-punt (c), il-vettura użata fit-testijiet tal-hiliet u tal-imgħiba għandha tissodisfa l-kundizzjonijiet stipulati f'dak il-paragrafu.

(g) Kategorija C:

Vettura tal-kategorija C b'massa awtorizzata massima ta' mill-anqas 12 000 kg, tul ta' mill-anqas 8 m, wisa' ta' mill-anqas 2,40 m u li kapaċi ttella' veloċità ta' mill-anqas 80 km/h; li jkollha fiha brejkijiet anti-lock, li tkun mgħammra bl-apparat ta' registrazzjoni kif definit fir-Regolament (UE) Nru 165/2014; il-kompartiment tat-tagħbija għandu jkun magħmul minn body fil-forma ta' kaxxa magħluqa li tkun mill-anqas il-wisa' u l-għoli tal-kabina; il-vettura għandha tkun ipprezentata b'massa minima totali reali ta' 10 000 kg;

(h) Kategorija CE:

Vettura artikulata jew kombinazzjoni ta' vettura tat-test tal-kategorija C u trejler ta' mill-anqas 7,5 m tul; kemm il-vettura artikulata kif ukoll il-kombinazzjoni għandu jkollhom massa massima awtorizzata ta' mill-anqas 20 000 kg, tul ta' mill-anqas 14 m u wisa' ta' mill-anqas 2,40 m, għandhom ikunu kapaċi jtellgħu veloċità ta' mill-anqas 80 km/h, għandhom ikunu attrezzati bi brejkijiet anti-lock, mgħammra b'takografu kif definit fir-Regolament (UE) Nru 165/2014; il-kompartiment tat-tagħbija għandu jkun magħmul minn body fil-forma ta' kaxxa magħluqa li tkun mill-anqas il-wisa' u l-għoli tal-kabina; kemm il-vettura artikulata kif ukoll il-kombinazzjoni għandhom jiġu pprezentati b'massa minima totali reali ta' 15 000 kg;

(i) Kategorija C1:

Vettura tas-sottokategorija C1 b'massa awtorizzata massima ta' mill-anqas 4 000 kg, b'tul ta' mill-anqas 5 m u li kapaċi ttella' veloċità ta' mill-anqas 80 km/h; mgħammra bi brejkijiet anti-lock u armata b'takografu kif definit fir-Regolament (UE) Nru 165/2014; il-kompartiment tat-tagħbija għandu jkun magħmul minn body fil-forma ta' kaxxa magħluqa li tkun mill-anqas il-wisa' u l-għoli tal-kabina;

Meta l-persuna ma tkunx ser tiġi ttestjata għall-kapaċità tagħha li tuża apparat ta' registrazzjoni, il-vettura ma għandhiex għalfejn tkun mgħammra b'apparat ta' registrazzjoni.

(j) Kategorija C1E:

Kombinazzjoni magħmula minn vettura tat-test tas-sottokategorija C1 bi trejler b'massa awtorizzata massima ta' mill-anqas 1 250 kg; din il-kombinazzjoni għandha tkun mill-anqas 8 m fit-tul u b'kapaċità ta' veloċità ta' mill-anqas 80 km/h; il-kompartiment tat-tagħbija tat-trejler għandu jkun jikkonsisti minn body fil-forma ta' kaxxa magħluqa li tkun mill-anqas il-wisa' u l-għoli tal-kabina; il-body fil-forma ta' kaxxa magħluqa jista' wkoll ikun ftit inqas fil-wisa' mill-kabina diment li l-vista lejn wara tkun possibbli biss bl-użu tal-mirja retrovizuri esterni tal-vettura bil-mutur; it-trejler għandu jiġi pprezentat b'massa totali reali minima ta' 800 kg;

(k) Kategorija D:

Vettura tal-Kategorija D b'tul ta' mill-anqas 10 m, b'wisa' ta' mill-anqas 2,40 m u li kapaċi ttella' veloċità ta' mill-anqas 80 km/h; mgħammra bi brejkijiet anti-lock u armata b'takografu kif definit fir-Regolament (UE) Nru 165/2014;

(l) Kategorija DE:

Kombinazzjoni magħmula minn vettura tat-test tal-kategorija D u trejler b'massa massima awtorizzata ta' mill-anqas 1 250 kg, ta' wisa' ta' mill-anqas 2,40 m u li kapaċi ttella' veloċità ta' mill-anqas 80 km/h; il-kompartiment tat-tagħbija tat-trejler għandu jkun magħmul minn body fil-forma ta' kaxxa magħluqa li tkun wiesgħa mill-inqas 2 m u għolja 2 m; it-trejler għandu jiġi pprezentat b'massa totali reali minima ta' 800 kg;

(m) Kategorija D1:

Vettura tas-sottokategorija D1 b'massa awtorizzata massima ta' mill-anqas 4 000 kg, b'tul ta' mill-anqas 5 m u li kapaċi ttella' veloċità ta' mill-anqas 80 km/h; mgħammra bi brejkijiet anti-lock u armata b'takografu kif definit fir-Regolament (UE) Nru 165/2014;

(n) Kategorija D1E:

Kombinazzjoni magħmula minn vettura tat-test tas-sottokategorija D1 bi trejler ta' massa massima awtorizzata ta' mill-anqas 1 250 kg u li kapaċi ttella' veloċità ta' mill-anqas 80 km/h; il-kompartiment tat-tagħbija tat-trejler għandu jkun magħmul minn body fil-forma ta' kaxxa magħluqa li tkun wiesgħa mill-inqas 2 m u għolja 2 m; it-trejler għandu jiġi pprezentat b'massa totali reali minima ta' 800 kg;

6. **Hiliet u mgħiba li għandhom jiġu ttestjati għall-kategoriji A1, A2 u A**

(1) Il-preparazzjoni u l-kontroll tekniku tal-vettura li għandhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq

L-applikanti għandhom juru li huma kapaċi jippreparaw sabiex isuqu bla periklu billi jissodisfaw ir-rekwiżiti li ġejjin:

- (a) jaġġustaw l-ilbies protettiv, bħal ingwanti, bwietz, ilbies u l-elmu protettiv;
- (b) iwettqu [...] kontrolli għal għarrieda tal-kundizzjoni tat-tajers, tal-brejkijiet, tal-istering, tal-iswiċċ għall-waqfien ta' emergenza (jekk ikun applikabbli), tal-katina, tal-livelli taż-żejt, tad-dwal, tar-rifletturi, tal-indikaturi tad-direzzjoni u tal-apparat tat-twissija li jinstema'.

(2) Il-manuvri speċjali li għandhom jiġu ttestjati peress li għandhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq:

- (a) itellgħu u jnizzlu l-mutur fuq l-istand tiegħu u jmexxuh, mingħajr l-għajnuna tal-magna, billi jimxu maġenb il-vettura;
- (b) jipparkjaw il-mutur fuq l-istand tiegħu;

- (c) mill-inqas żewġ manuvri li jsiru b'veloċità baxxa, inkluż slalom; dan għandu jkun tali li jippermetti li tiġi valutata l-kompetenza fil-manigġ tal-aċċelleratur, il-brejk, il-bilanċ, id-direzzjoni tal-vista u l-pożizzjoni fuq il-mutur u l-pożizzjoni tas-saqajn fuq il-foot-rests; Jekk it-test isir fuq mutur bi trażmissjoni manwali, dan għandu jsir flimkien mal-manigġ tal-klaċċ.
- (d) mill-inqas żewġ manuvri li jsiru f'veloċità ogħla, waħda minnhom f'veloċità minima ta' 30 km/h u manuvra waħda li tevita ostaklu b'veloċità minima ta' 50 km/h; dan jippermetti li tiġi ttestjata l-kompetenza tal-pożizzjoni fuq il-mutur, id-direzzjoni tal-vista, il-bilanċ u t-teknika fuq l-istering. Jekk it-test isir fuq mutur bi trażmissjoni manwali, manuvra waħda trid isir fuq it-tieni jew it-tielet gear; dan jippermetti li tiġi ttestjata l-kompetenza fit-teknika tat-tibdil tal-gerijiet;
- (e) ibbrejkjar: għandhom isiru mill-inqas żewġ eżerċizzji tal-ibbrejkjar, inkluż l-ibbrejkjar ta' emerġenza b'veloċità minima ta' 50 km/h; dan jippermetti li tiġi ttestjata l-kompetenza fl-operat tal-brejkijiet ta' quddiem u ta' wara, id-direzzjoni tal-vista u l-pożizzjoni fuq il-mutur.

(3) L-imġiba fit-traffiku

L-applikanti għandhom iwettqu l-azzjonijiet kollha li ġejjin f'sitwazzjonijiet normali tat-traffiku, kompletament bla periklu u bil-prekawzzjonijiet neċessarji kollha meħuda:

- (a) il-ħruġ: wara l-ipparkjar, wara waqfa fit-traffiku; il-ħruġ minn trejqa privata;
- (b) is-sewqan f'toroq dritti; il-passaġġ minn ma' vetturi ġejjin bil-kontra, inkluż fi spazji dojoq;
- (c) is-sewqan madwar liwjiet;
- (d) salib it-toroq: l-avviċinament u l-qsim ta' salib it-toroq u junctions;
- (e) il-bdil tad-direzzjoni: id-dawran lejn ix-xellug u l-lemin; il-bdil tal-korsiji;
- (f) id-dhul u l-ħruġ minn awtostradi jew simili (jekk ikun hemm): id-dhul mill-korsija tal-aċċellerazzjoni; it-tluq lejn korsija tad-deċellerazzjoni;
- (g) is-sorpass/qluġh: is-sorpass ta' traffiku ieħor (jekk ikun possibbli); is-sewqan maġenb ostakli, pereżempju karożzi pparkjati; li tinqabeż minn traffiku ieħor (jekk ikun adatt);
- (h) karatteristiċi speċjali tat-toroq (jekk ikun hemm): roundabouts; il-qsim minn fuq linji ferrovjarji; il-waqfiet tat-tramm/tal-karożzi tal-linja; il-punti tal-qsim pedonali; is-sewqan għat-telgħa/ghan-niżla fuq għoljiet twal; mini;

- (i) ir-reazzjoni għal sitwazzjonijiet perikolużi u l-anticipazzjoni tagħhom; b'deroga mill-obbligu li jitwettqu l-azzjonijiet f'sitwazzjonijiet normali tat-traffiku, l-azzjonijiet għandhom jitwettqu biss meta s-sitwazzjoni perikoluża tinqala' b'mod aċċidentali; inkella, jistgħu jintużaw simulaturi għall-ittestjar ta' dawn il-ħiliet;
- (j) it-tehid ta' prekawzjonijiet neċessarji waqt l-inżul mill-vettura.

7. **Hiliet u mgħiba li għandhom jiġu ttestjati għall-kategoriji B, B1 u BE**

- (1) Il-preparazzjoni u l-kontroll tekniku tal-vettura li għandhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq

L-applikanti għandhom juru li huma kapaci jippreparaw sabiex isuqu bla periklu billi jissodisfaw ir-rekwiziti li ġejjin:

- (a) l-aġġustament tas-sit kif meħtieġ biex tinkiseb il-pożizzjoni bilqgħieda korretta;
- (b) l-aġġustament tal-mirja retrovizuri, taċ-ċinturin tas-sigurtà u tat-trażzin għar-ras jekk ikun hemm;
- (c) kontroll li l-bibien huma magħluqin;
- (d) kontrolli għal għarrieda tal-kundizzjoni tat-tajers, tal-istering, tal-brejkijiet, tal-fluwidi (pereżempju ż-żejt tal-magna, il-fluwidu berried, il-fluwidu li jintuża għall-ħasil tal-windscreen), tad-dwal, tar-rifletturi, tal-indikaturi tad-direzzjoni u tal-apparat tat-twissija li jinstema';
- (e) kontroll tal-fatturi tas-sigurtà relatati mat-tagħbija tal-vettura: l-istruttura, il-pjanċi, il-bibien tal-merkanzija, l-illokkjar tal-kabina, il-metodu tat-tagħbija, l-irbit tat-tagħbija (il-kategorija BE biss);
- (f) kontroll tal-mekkanizmu tal-akkoppjar u l-brejk u l-konnessjonijiet elettriċi (il-kategorija BE biss).

- (2) Il-kategoriji B u B1: manuvri speċjali li għandhom jiġu ttestjati għax għandhom effett fuq is-sigurtà fit-toroq

Għandhom isiru testijiet b'xi wħud mill-manuvri li ġejjin (mill-anqas żewġ manuvri għall-erba' punti, inkluż wahda bil-gear tar-rivers):

- (a) riversjar f'linja dritta jew riversjar lejn il-lemin jew lejn ix-xellug madwar kantuniera filwaqt li l-vettura tinzamm fil-korsija korretta tat-traffiku;
- (b) tidwir tal-vettura b'tali mod li tiġi tħares fid-direzzjoni opposta, billi jintużaw il-gerijiet 'il quddiem u tar-rivers;
- (c) ipparkjar tal-vettura u jithalla spazju ta' parkeġġ (parallel, obligwu, angolu ta' 90 grad, 'il quddiem jew fir-rivers, fuq post ċatt, għat-telgħa jew għan-niżla);
- (d) l-użu akkurat tal-brejkijiet sabiex issir waqfa; madankollu, it-twettiq ta' waqfa ta' emerġenza huwa fakultattiv.

- (3) Kategorija BE - manuvri speċjali b'effett fuq is-sikurezza fit-toroq, li għandhom jiġu ttestjati:
- (a) l-akkoppjar u d-dizakkoppjar, jew id-dizakkoppjar u l-akkoppjar mill-ġdid ta' trejler mill-vettura bil-mutur tiegħu; il-manuvra trid tinvolvi li l-vettura tal-irmonk tiġi pparkjata maġenb it-trejler (jiġifieri mhux f'linja dritta);
 - (b) riversjar matul liwja, li l-linja ta' din il-manuvra għandha tithalla fid-diskrezzjoni tal-Istati Membri;
 - (c) l-ipparkjar b'mod sikur għat-tagħbija/għall-ħatt.
- (4) L-imġiba fit-traffiku

L-applikanti għandhom iwettqu l-azzjonijiet kollha li ġejjin f'sitwazzjonijiet normali tat-traffiku, kompletament bla periklu u bil-prekawzjonijiet neċessarji kollha meħuda:

- (a) il-bidu tas-sewqan: minn pożizzjoni pparkjata, wara waqfa fit-traffiku; il-ħruġ minn trejqa privata;
- (b) is-sewqan f'toroq dritti; il-passaġġ minn ma' vetturi ġejjin bil-kontra, inkluz fi spazji dojoq;
- (c) is-sewqan madwar liwjiet;
- (d) salib it-toroq: l-avvicinament u l-qsim ta' salib it-toroq u junctions;
- (e) il-bdil tad-direzzjoni: id-dawran lejn ix-xellug u l-lemin; il-bdil tal-korsiji;
- (f) id-dhul u l-ħruġ minn awtostradi jew simili (jekk ikun hemm): id-dhul mill-korsija tal-aċċellerazzjoni; it-tluq lejn korsija tad-deċellerazzjoni;
- (g) is-sorpass/qluġħ: is-sorpass ta' traffiku ieħor (jekk ikun possibbli); is-sewqan maġenb ostakli, pereżempju karożzi pparkjati; li tinqabeż minn traffiku ieħor (jekk ikun adatt);
- (h) karatteristiċi speċjali tat-toroq (jekk ikun hemm): roundabouts; il-qsim minn fuq linji ferrovjarji; il-waqfiet tat-tramm/tal-karożzi tal-linja; il-punti tal-qsim pedonali; is-sewqan għat-telgħa/ghan-nizla fuq għoljiet twal; mini;
- (i) it-tehid tal-prekawzjonijiet neċessarji waqt l-inzul mill-vettura;
- (j) ir-reazzjoni għal sitwazzjonijiet perikolużi u l-anticipazzjoni tagħhom; b'deroga mill-obbligu li jitwettqu l-azzjonijiet f'sitwazzjonijiet normali tat-traffiku, l-azzjonijiet għandhom jitwettqu biss meta s-sitwazzjoni perikoluża tinqala' b'mod aċċidentali; inkella, jistgħu jintużaw simulaturi għall-ittestjar ta' dawn il-ħiliet.

8. **Hiliet u mgħiba li għandhom jiġu ttestjati għall-kategoriji C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 u D1E**

(1) Il-preparazzjoni u l-kontroll tekniku tal-vettura li għandhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq

L-applikanti għandhom juru li huma kapaċi jippreparaw sabiex isuqu bla periklu billi jissodisfaw ir-rekwiziti li ġejjin:

- (a) l-aġġustament tas-sit kif meħtieġ biex tinkiseb il-pożizzjoni bilqgħieda korretta;
- (b) l-aġġustament tal-mirja retrovizuri, taċ-ċinturin tas-sigurtà u tat-trażzin għar-ras jekk ikun hemm;
- (c) il-kontrolli għal għarrieda tal-kundizzjoni tat-tajers, tal-istering, tal-brejkijiet, tad-dwal, tar-rifletturi, tal-indikaturi tad-direzzjoni u tal-apparat ta' twissija li jinstema';
- (d) il-kontroll tas-sistemi tal-brejkijiet u tal-istering li jaħdmu bil-għajjnuna ta' magna; il-kontroll tal-kundizzjoni tar-roti, tal-iskorfini tar-roti, tal-mudguards, tal-windscreen, tat-twieqi u tal-wajpers, tal-fluwidi (pereżempju żejt tal-magna, fluwidu berried, fluwidu li jintuża għall-ħasil tal-windscreen); il-kontroll u l-użu tal-panil tal-istrumenti inkluż l-apparat ta' reġistrazzjoni kif definit fir-Regolament (UE) Nru 165/2014. Dan ir-rekwizit tal-aħħar ma japplikax għall-applikanti għal liċenzja tas-sewqan għal vettura tal-kategorija C1 jew C1E li ma taqax fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dak ir-Regolament;
- (e) kontroll tal-pressjoni tal-arja, tat-tankijiet tal-arja u tas-sospensjoni;
- (f) kontroll tal-fatturi tas-sigurtà relatati mat-tagħbija tal-vettura: l-istruttura, il-pjanċi, il-bibien mnejn tidhol it-tagħbija, il-mekkanizmu tat-tagħbija (jekk ikun hemm), l-illokkjar tal-kabina (jekk ikun hemm), il-metodu tat-tagħbija, l-irbit tat-tagħbija (il-kategoriji C, CE, C1, C1E biss);
- (g) kontroll tal-mekkanizmu tal-akkoppjar u tal-brejkijiet u tal-konnessjonijiet elettrici (il-kategoriji CE, C1E, DE, D1E biss);
- (h) li persuna tkun kapaċi tiegħu mizuri speċjali tas-sigurtà rigward il-vettura; kontroll tal-body, tal-bibien tas-servizz, tal-ħruġ tal-emergenza, tal-apparat tal-ewwel għajjnuna, tal-apparat tat-tifi tan-nar u ta' apparat ieħor ta' sigurtà (il-kategoriji D, DE, D1, D1E biss);
- (i) il-qari tal-mappa tat-triq, l-ippjanar tar-rotta, inkluż l-użu tas-sistemi elettronici tan-navigazzjoni (fakultattiv).

(1a) Sewqan tal-vettura tal-irmonk mingħajr trejler (C1E, CE, D1E u DE biss)

Jekk is-sewwieq ma jkunx diġà intitolat isuq il-vetturi fil-kategoriji C1, C, D1 u D, rispettivament, il-kompetenza għas-sewqan tal-vettura tal-irmonk trid tiġi żgurata qabel is-sewqan fit-traffiku bi trejler imqabbd.

- (2) Il-manuvri speċjali li għandhom jiġu ttestjati peress li għandhom effett fuq is-sikurezza fit-toroq:
- (a) l-akkoppjar u d-dizakkoppjar, jew id-dizakkoppjar u l-akkoppjar mill-ġdid ta' trejler mill-vettura bil-mutur tiegħu; il-manuvra għandha tinvolvi l-vettura tal-irmonk li tkun ipparkjata maġenb it-trejler (jiġifieri mhux wara xulxin) (il-kategoriji CE, C1E, DE, D1E biss);
 - (b) riversjar matul liwja, li l-linja ta' din il-manuvra għandha tithalla fid-diskrezzjoni tal-Istati Membri;
 - (c) l-ipparkjar b'mod sikur għat-tagħbija/ġhall-ħatt ma' rampa/pjattaforma tat-tagħbija jew ma' installazzjoni simili (il-kategoriji C, CE, C1, C1E biss);
 - (d) l-ipparkjar sabiex il-passiġġieri jithallew jitilgħu jew jinżlu min fuq karozza tal-linja bla periklu (il-kategoriji D, DE, D1, D1E biss).

(3) L-imġiba fit-traffiku

L-applikanti għandhom iwettqu l-azzjonijiet kollha li ġejjin f'sitwazzjonijiet normali tat-traffiku, kompletament bla periklu u bil-prekawzjonijiet neċessarji kollha meħuda:

- (a) il-bidu tas-sewqan: minn pożizzjoni pparkjata, wara waqfa fit-traffiku; il-ħruġ minn trejqa privata;
 - (b) is-sewqan f'toroq dritti; il-passaġġ minn ma' vetturi ġejjin bil-kontra, inkluż fi spazji dojoq;
 - (c) is-sewqan madwar liwjiet;
 - (d) salib it-toroq: l-avviċinament u l-qsim ta' salib it-toroq u junctions;
 - (e) il-bdil tad-direzzjoni: id-dawran lejn ix-xellug u l-lemin; il-bdil tal-korsiji;
 - (f) id-dħul u l-ħruġ minn awtostradi jew simili (jekk ikun hemm): id-dħul mill-korsija tal-aċċellerazzjoni; it-tluq lejn korsija tad-deċellerazzjoni;
 - (g) is-sorpass/qluġh: is-sorpass ta' traffiku ieħor (jekk ikun possibbli); is-sewqan maġenb ostakli, pereżempju karozzi pparkjati; li tinqabeż minn traffiku ieħor (jekk ikun adatt);
 - (h) karatteristiċi speċjali tat-toroq (jekk ikun hemm): roundabouts; il-qsim minn fuq linji ferrovjarji; il-waqfiet tat-tramm/tal-karozzi tal-linja; il-punti tal-qsim pedonali; is-sewqan għat-telgħa/ghan-nizla fuq għoljiet twal; mini;
 - (i) it-tehid tal-prekawzjonijiet neċessarji waqt l-inżul mill-vettura;
 - (j) ir-reazzjoni għal sitwazzjonijiet perikolużi u l-antiċipazzjoni tagħhom; b'deroga mill-obbligu li jitwettqu l-azzjonijiet f'sitwazzjonijiet normali tat-traffiku, l-azzjonijiet għandhom jitwettqu biss meta s-sitwazzjoni perikoluża tinqala' b'mod aċċidentali; inkella, jistgħu jintużaw simulaturi għall-ittestjar ta' dawn il-hiliet.
- (4) Sewqan b'mod sikur u effiċjenti fl-użu tal-enerġija:

Sewqan b'tali mod li tiġi żgurata s-sikurezza u jitnaqqsu kemm il-konsum tal-fjuwil/tal-enerġija kif ukoll l-emissjonijiet waqt l-aċċellerazzjoni, id-deċellerazzjoni, is-sewqan għat-telgħa u għan-nizla. [...]

9. L-ghoti tal-marki fit-test ta' hila u ta' mgiba

- (1) Għal kull sitwazzjoni ta' sewqan imsemmija hawn fuq fil-punti 6, 7 u 8, il-valutazzjoni għandha tirrifletti l-grad ta' faċilità li biha l-applikant jimmanigga l-kontrolli tal-vettura u l-hila murija tiegħu li jsuq fit-traffiku b'mod kompletament sikur. L-eżaminatur irid iħossu sikur matul it-test kollu. Żbalji fis-sewqan jew imgiba perikoluza li immedjatament jipperikolaw is-sigurtà tal-vettura tat-test, il-passiġġieri ta' ġewwa fiha jew lil dawk li jkunu qed jużaw it-triq għandhom jiġu ppenalizzati billi s-sewwieq ma jgħaddix mit-test, kemm jekk l-eżaminatur, jew l-akkumpanjatur, ikollu jinterveni kif ukoll jekk le. Madankollu, l-eżaminatur għandu jkun liberu li jiddeċiedi jekk it-test dwar il-ħiliet u dwar l-imgiba għandux jitlesta jew le.

L-eżaminaturi tas-sewqan għandhom ikunu mharrġa sabiex jivvalutaw b'mod korrett il-kapaċità tal-applikanti li jsuqu b'mod sikur. Ix-xogħol tal-eżaminaturi tas-sewqan għandu jiġi mmonitorjat u ssorveljat, minn korp awtorizzat minn Stat Membru, sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni korretta u konsistenti tal-valutazzjoni tan-nuqqasijiet f'konformità mal-istandards stabbiliti f'dan l-Anness.

- (2) Matul il-valutazzjoni tagħhom, l-eżaminaturi tas-sewqan għandhom jagħtu attenzjoni speċjali għal jekk l-applikant ikunx qiegħed juri mgiba difensiva u soċjali fis-sewqan. Dan għandu jirrifletti l-istil ġenerali tas-sewqan u l-eżaminatur tas-sewqan għandu jqis dan fl-impresjoni ġenerali dwar l-applikant. Dan għandu jinkludi sewqan adattat u determinat (sikur), filwaqt li jitqiesu l-kundizzjonijiet tat-triq u tat-temp, filwaqt li jitqies traffiku ieħor, filwaqt li jitqiesu l-interessi tal-utenti l-oħra tat-triq (partikolarment l-utenti tat-triq vulnerabbli) u l-anticipazzjoni.
- (3) L-eżaminatur tas-sewqan għandu, barra minn hekk, jivvaluta jekk l-applikant:
- (a) jikkontrollax il-vettura; b'kont meħud tal-użu xieraq taċ-ċinturini tas-sigurtà, il-mirja retrovizuri, l-ilqugħ protettiv tar-ras; is-sit; l-użu korrett tad-dwal u ta' apparat ieħor; l-użu korrett tal-klaċċ, tal-gearbox, tal-aċċelleratur, tas-sistemi tal-ibbrejkjar (inkluża t-tielet sistema tal-ibbrejkjar, jekk disponibbli), l-istering; il-kontroll tal-vettura taħt ċirkostanzi differneti, b'diversi veloċitajiet; l-istabbiltà fit-triq; il-piż u d-dimensjonijiet u l-karatteristiċi tal-vettura; il-piż u t-tip tat-tagħbija (il-kategoriji BE, C, CE, C1, C1E, DE, D1E biss); il-kumdità tal-passiġġieri (il-kategoriji D, DE, D1, D1E biss) (ebda aċċellerazzjoni f'salt, sewqan mingħajr skossi u ebda bbrejkjar f'salt);
 - (b) isuqx b'mod ekonomiku u sikur u b'mod effiċjenti fl-użu tal-enerġija, filwaqt li jqis ir-rotazzjonijiet kull minuta, il-bdil tal-gerijiet, l-ibbrejkjar u l-aċċellerazzjoni (il-kategoriji B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E biss);
 - (c) jikkonformax mar-regola tal-osservazzjoni: osservazzjoni mad-dawra kollha; l-użu korrett tal-mirja; il-vista għal distanza fil-bogħod, medjana, fil-qrib;
 - (d) jirrispettax il-prijorità/iċedix id-dritta; priyorità f'salib it-toroq, l-intersezzjonijiet u l-junctions; l-ghoti tad-dritta f'okkażjonijiet oħra (pereżempju l-bdil tad-direzzjoni, il-bdil tal-korsiji, manuvri speċjali);

- (e) għandux pożizzjoni korretta fit-triq: il-pożizzjoni kif suppost fit-triq, fil-korsiji, madwar roundabouts, madwar liwjiet, adatta għat-tip u l-karatteristiċi tal-vettura; it-teħid tal-pożizzjoni bil-quddiem;
- (f) iż-żamma tad-distanza: iż-żamma ta' distanza adegwata fuq quddiem u fuq il-ġenb; iż-żamma ta' distanza adegwata minn utenti oħra tat-triq b'mod partikolari utenti vulnerabbli tat-triq;
- (g) jirrispettax il-limiti u r-rakkomandazzjonijiet tal-veloċità: ma tinqabiżx il-veloċità massima permessa; l-adattament tal-veloċità skont il-kundizzjonijiet tat-temp/tat-traffiku u fejn ikun xieraq sal-limiti nazzjonali tal-veloċità; is-sewqan b'veloċità tali li l-waqfien sa distanza tat-triq li tkun viżibbli u bla ostakli jkun possibbli; l-adattament tal-veloċità għall-veloċità ġenerali tal-istess tip ta' utenti tat-triq;
- (h) jirrispettax id-dwal tat-traffiku, is-sinjali tat-toroq u indikazzjonijiet oħra: l-aġir korrett rigward id-dwal tat-traffiku; ubbidjenza tal-istruzzjonijiet mill-kontrolluri tat-traffiku; aġir korrett mas-sinjali tat-toroq (projbizzjonijiet jew ordnijiet); teħid ta' azzjoni xierqa skont il-marki tat-toroq;
- (i) jirrispettax is-senjalar: l-għoti ta' sinjali fejn ikun neċessarju, b'mod korrett u fil-ħin it-tajjeb; indikazzjonijiet tad-direzzjonijiet b'mod korrett; teħid ta' azzjoni xierqa fir-rigward tas-sinjali kollha li jsiru minn utenti oħra tat-triq;
- (j) jikkontrollax l-ibbrejkjar u l-waqfien: id-deċellerazzjoni fil-ħin, l-ibbrejkjar jew il-waqfien skont iċ-ċirkostanzi; l-antiċipazzjoni; l-użu tad-diversi sistemi tal-ibbrejkjar (għall-kategoriji C, CE, D, DE biss); l-użu ta' sistemi ta' tnaqqis tal-veloċità minbarra l-brejkijiet (għall-kategoriji C, CE, D, DE biss).

10. It-tul tat-test

It-tul tat-test u d-distanza vjaġġata għandhom ikunu biżżejjed sabiex jiġu eżaminati l-ħiliet u l-imġiba stabbiliti fit-titolu B ta' dan l-Anness. F'ebda ċirkostanza l-ħin mqatta' fis-sewqan fit-triq ma għandu jkun anqas minn 25 minuta għall-kategoriji A, A1, A2, B, B1 u BE u 45 minuta għall-kategoriji l-oħrajn. Dan ma għandux jinkludi l-ilqugħ tal-applikant, il-preparazzjoni tal-vettura, il-kontroll tekniku tal-vettura li għandu effett fuq is-sikurezza fit-triq, il-manuvri speċjali, l-iżgurar tal-kompetenza skont il-punt 8(1a) u t-tħabbir tar-riżultat tat-test prattiku.

11. Il-post tat-test

Il-parti tat-test li teżamina l-manuvri speċjali tista' ssir fuq art speċjali għat-testijiet. Fejn ikun prattikabbli, il-parti tat-test fejn tiġi eżaminata l-imġiba fit-traffiku għandha ssir f'toroq 'il barra mill-abitat, toroq express u awtostradi (jew toroq simili), kif ukoll fuq kwalunkwe tip ta' toroq urbani (żoni residenzjali, żoni ta' 30 u 50 km/h, toroq express urbani) li għandhom jirrapprezentaw id-diversi tipi ta' diffikultajiet li x'aktarx jiltaqa' magħhom is-sewwieq. Ikun tajjeb ukoll li t-test isir f'diversi kundizzjonijiet ta' densità tat-traffiku. Il-hin mqatta' fis-sewqan fit-triq għandu jintuża bl-aħjar mod sabiex l-applikant jiġi vvalutat fid-diversi żoni traffikużi li wiehed jista' jiltaqa' magħhom, b'enfasi speċjali fuq li ssir bidla minn post bħal dan għall-iehor.

II. L-GĦARFIEN, IL-HILA U L-IMĠIBA SABIEX WIEHED ISUQ VETTURA BIL-MAGNA

Is-sewwieqa tal-vetturi bil-magna kollha għandhom, f'kull hin, ikollhom l-għarfien, il-hiliet u l-imġiba deskritti fil-punti 1 sa 9, bil-għan li jkunu kapaċi:

- jirrikonoxxu u jantiċipaw perikli tat-traffiku u perikli oħrajn u jivvalutaw is-serjeta tagħhom;
- ikollhom ħakma suffiċjenti tal-vettura tagħhom biex ma joħolqux sitwazzjonijiet perikolużi u biex jirreaġixxu b'mod xieraq jekk isehhu sitwazzjonijiet bħal dawn;
- jikkonformaw mar-regolamenti tat-traffiku fit-toroq, u b'mod partikolari daww maħsuba biex jipprevjenu aċċidenti fit-toroq u biex iżommu t-traffiku għaddej;
- jindunaw b'xi difetti tekniċi maġġuri fil-vettura tagħhom, b'mod partikolari daww li jistgħu jkunu ta' perikolu għas-sigurtà, u jaraw li dawn jitrangaw kif suppost;
- iqisu l-fatturi kollha li jaffettwaw l-imġiba fis-sewqan (pereżempju l-alkoħol, l-għeja, vista hażina, eċċ.) biex iżommu l-użu sħiħ tal-fakultajiet meħtieġa għal sewqan sikur;
- jgħinu jiżguraw is-sigurtà tal-utenti kollha tat-triq, u b'mod partikolari tal-utenti tat-triq vulnerabbli, billi juru rispettt xieraq lejn l-oħrajn;
- ikollhom għarfien suffiċjenti tal-fatturi ta' riskju relatati mal-mezzi ta' mikromobilità;
- ikollhom għarfien suffiċjenti tas-sikurezza relatata mal-użu ta' vetturi li jaħdmu bi fjuwil alternattiv;
- ikollhom biżżejjed għarfien dwar l-użu ta' sistemi avvanzati ta' assistenza għas-sewwieq u ta' sistemi awtomatizzati oħra.

L-Istati Membri jistgħu jimplimentaw il-miżuri xierqa sabiex jiżguraw li s-sewwieqa li jkunu tilfu l-għarfien, il-ħiliet u l-imġiba kif deskritti skont il-punti 1 sa 9 ikunu jistgħu jiksbu dan l-għarfien u dawk il-ħiliet mill-ġdid u jkomplu juru l-imġiba meħtieġa sabiex isuqu vettura bil-magna.

ANNEX III

STANDARDS MINIMI TAS-SAĦĦA MENTALI U FIŻIKA GĦAS-SEWQAN TA' VETTURA BIL-MAGNA

DEFINIZZJONIJIET

1. Għall-iskop ta' dan l-Anness, is-sewwieqa għandhom jiġu kklassifikati f'żewġ gruppi:

(1) Grupp 1: is-sewwieqa tal-vetturi tal-kategoriji A, A1, A2, AM, B, B1 u BE;

(2) Grupp 2: is-sewwieqa tal-vetturi tal-kategoriji C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 u D1E.

Il-leġiżlazzjoni nazzjonali tista' tipprevedi li d-dispożizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Anness għas-sewwieqa tal-Grupp 2 japplikaw għas-sewwieqa tal-vetturi tal-kategorija B li jużaw il-liċenzja tas-sewqan tagħhom għal skopijiet professjonali (it-taxis, l-ambulanzi, eċċ.).

2. Bl-istess mod, l-applikanti għall-ewwel liċenzja tas-sewqan jew għat-tigdid tal-liċenzja tas-sewqan jiġu klassifikati fil-grupp li għalih ikunu jappartjenu ladarba tkun inħarġet jew iġġeddet il-liċenzja.

[...]

3. [...]

4. [...]

5. [...]

VISTA

6. L-applikanti kollha għal liċenzja tas-sewqan għandhom jgħaddu minn investigazzjoni xierqa biex jiġi żgurat li jkollhom akutezza viżiva adegwata għas-sewqan ta' vetturi bil-mutur, kif ukoll investigazzjoni indikattiva bl-għan li jiġi vvalutat jekk ikunx meħtieġ eżami ulterjuri tal-vista. Fejn ikun hemm raġuni ta' dubju dwar jekk il-vista tal-applikant hijiex adegwata, l-applikant għandu jiġi eżaminat minn awtorità medika kompetenti. F'dan l-eżami għandha tingħata attenzjoni, b'mod partikolari, għal dan li ġej: l-akutezza fil-vista, il-kamp viżiv, il-vista f'dawl newwiemi, is-sensittività għad-dija u l-kuntrast, id-diplopija u funzjonijiet oħra tal-vista li jistgħu jikkompromettu s-sewqan sikur.

Għas-sewwieqa tal-grupp 1, il-liċenzjar jista' jiġi kkunsidrat "f'każijiet individwali eċċezzjonali" fejn l-istandard tal-kamp viżiv jew l-istandard tal-akutezza viżiva ma jkunx jistgħu jiġu ssodisfati iżda jkun hemm raġunijiet biex wiehed jemmin li l-ħruġ ta' liċenzja tas-sewqan għall-applikant ma huwiex ser ifixkel is-sikurezza fit-toroq; f'każijiet bħal dawn, is-sewwieq jenħtieġ li jgħaddi minn eżami minn awtorità medika kompetenti biex juri li ma hemm l-ebda indeboliment ieħor fil-funzjoni viżiva, inkluż is-sensittività għad-dija u s-sensittività għall-kuntrast u l-vista waqt l-għabex. Is-sewwieq jew l-applikant jenħtieġ li jkun soġġett ukoll għal test Prattiku Pożittiv imwettaq minn awtorità kompetenti.

Grupp 1:

- (1) L-applikanti għal-liċenzja tas-sewqan jew għat-tiġdid ta' din il-liċenzja għandu jkollhom akutezza viżiva binokulari, bil-lentijiet korrettivi jekk ikun hemm bżonn, ta' mill-inqas 0,5 meta jintużaw iż-żewġ għajnejn flimkien.

Barra minn hekk, il-kamp viżiv orizzontali għandu jkun ta' mhux inqas minn 120 grad, l-estensjoni għandha tkun tal-inqas 50 grad xellug u lemin u 20 grad 'il fuq u 'l isfel. Ma għandux ikun hemm difetti fraġġ tal-20 grad ċentrali.

Meta tinstab jew tiġi ddikjarata marda progressiva tal-għajnejn, il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu bil-kundizzjoni li l-applikant isirli eżami regolari minn awtorità medika kompetenti.

- (2) L-applikanti għal-liċenzja tas-sewqan, jew għat-tiġdid ta' tali liċenzja, li jkollhom telf funzjonali totali tal-vista f'għajn waħda jew li jużaw għajn waħda biss (pereżempju fil-każ tad-diplopja) għandu jkollhom akutezza fil-vista ta' mill-inqas 0,5, bil-lentijiet korrettivi jekk meħtieġa. L-awtorità medika kompetenti għandha tiċċertifika li din il-kundizzjoni ta' vista monokulari kienet ilha teżisti biżżejjed hekk li tippermetti l-adattament u li l-kamp viżiv f'din l-għajn jissodisfa r-rekwiziti stabbiliti fil-punt 6.(1).
- (3) Wara kwalunkwe diplopja żviluppata reċentement jew wara t-telf tal-vista f'għajn waħda, għandu jkun hemm perjodu ta' adattament xieraq (pereżempju, 6 xhur), li matulu s-sewqan ma jkunx permess. Wara dan il-perjodu, is-sewqan għandu jkun permess biss wara opinjoni favorevoli minghand esperti tal-vista u tas-sewqan.

Grupp 2:

- (4) L-applikanti għal liċenzja tas-sewqan jew għat-tiġdid ta' tali liċenzja għandu jkollhom akutezza fil-vista, bil-lentijiet korrettivi jekk ikun hemm bżonn, ta' mill-inqas 0,8 fl-aħjar għajn u ta' mill-inqas 0,1 fl-aħjar għajn. Jekk jintużaw lentijiet korrettivi biex jintlaħqu l-valuri ta' 0,8 u 0,1, l-akutezza minima (0,8 u 0,1) għandha tintlaħaq jew b'korrezzjoni permezz ta' nuċċali b'qawwa ta' mhux aktar minn +8 dijopteri, jew bl-għajjnuna ta' lentijiet tal-kuntatt. Il-korrezzjoni trid tiġi ttollerata sew.

Barra minn hekk, il-kamp viżiv orizzontali biż-żewġ għajnejn għandu jkun ta' mhux inqas minn 160 grad, l-estensjoni għandha tkun mill-inqas 70 grad xellug u lemin u 30 grad 'il fuq u 'l isfel. Ma għandux ikun hemm difetti fragġ tat-30 grad ċentrali.

Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa b'sensittività għall-kuntrast imnaqqsa jew b'diplopja.

Wara telf sostanzjali fil-vista minn għajn waħda, għandu jkun hemm perjodu ta' adattament xieraq (pereżempju 6 xhur), li matulhom il-persuna ma tithallix issuq.

Wara dan il-perjodu, is-sewqan ikun permess biss wara opinjoni favorevoli minghand esperti tal-vista u tas-sewqan.

SMIGH

7. Liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu lill-applikanti jew lis-sewwieqa fil-grupp 2 soġġett għall-opinjoni tal-awtoritàjiet mediċi kompetenti; fl-eżamijiet mediċi għandu jitqies b'mod partikolari l-ambitu għall-kumpens.

PERSUNI B'DIŻABILITÀ FIŻIKA

8. Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa b'ilmenti jew b'indebolimenti fis-sistema lokomotriċi li jagħmluha perikoluż li jsuqu vettura bil-magna.

Grupp 1:

- (1) Il-liċenzji tas-sewqan, soġġett għal ċerti restrizzjonijiet, jistgħu jinħarġu lil applikanti jew lil sewwieqa b'diżabilità fiżika wara l-għoti ta' opinjoni minn awtorità medika kompetenti. Din l-opinjoni għandha tkun ibbażata fuq valutazzjoni medika tal-ilment jew tal-indebolimenti inkwistjoni u, fejn meħtieġ, fuq test Prattiku. Għandha tiġi indikata wkoll liema tip ta' modifika hi meħtieġa għall-vettura u jekk is-sewwieq għandux bżonn juża apparat ortopediku, sa fejn it-test tal-ħila u tal-imġiba juri li b'dan l-apparat, is-sewqan ma jkunx perikoluż.

- (2) Liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu għal kull applikant jew sewwieq b'ilment progressiv bil-kundizzjoni li l-persuna tiġi eżaminata b'mod regolari sabiex jiġi vverifikat li l-persuna tkun għadha kapaci ssuq il-vettura b'mod kompletament sikur.

Meta d-dizabilità fiżika tkun statika, liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu mingħajr ma l-applikant ikun soġġett għal eżami mediku regolari.

Grupp 2:

- (3) L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif xieraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti mid-definizzjoni għal dan il-grupp.

MARD KARDJOVASKULARI

9. Kundizzjonijiet jew mard kardjovaskulari jistgħu iwasslu għal indeboliment tal-funzjonijiet ċerebrali u dan jikkostitwixxi periklu għas-sikurezza fit-toroq. Dawk il-kundizzjonijiet jikkostitwixxu bażi biex jiġu stabbiliti restrizzjonijiet temporanji jew permanenti għas-sewqan.

(1) Għall-kundizzjonijiet kardjovaskulari li ġejjin, il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu għal applikanti jew sewwieqa fil-gruppi indikati, wara biss li din il-kundizzjoni tkun giet trattata b'mod effettiv u soġġett għal awtorizzazzjoni medika kompetenti u jekk xieraq, valutazzjoni medika regolari:

- (a) bradiaritmiji (marda tan-nodu tas-sinus u disturbi fil-konduttività) u takiaritmiji (aritmiji supraventrikulari u ventrikulari) bi storja ta' sinkope jew ta' episodji sinkopali minhabba kundizzjonijiet aritmiċi (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);
- (b) bradiaritmiji: marda tan-nodu tas-sinus u disturbi fil-konduttività b'imblukkar atrioventrikulari (AV) tat-tieni grad Mobitz II, imblukkar AV tat-tielet grad jew imblukkar tal-bundle branch li jalterna (applikabbli għall-grupp 2 biss);
- (c) takiaritmija (aritmiji supraventrikulari u ventrikulari) b'
 - mard tal-qalb strutturali u speċjalment takikardija ventrikolari (VT) sostnuta (applikabbli għall-gruppi 1 u 2), jew
 - VT polimorfika mhux sostnuta jew b'indikazzjoni għal defibrillatur (applikabbli għall-grupp 2 biss);
- (d) sintomatiċi ta' angina (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);
- (e) impjantazzjoni jew sostituzzjoni ta' pacemaker permanenti (applikabbli għall-grupp 2 biss);

- (f) impjantazzjoni jew sostituzzjoni ta' defibrillatur jew xokk b'defibrillatur xieraq jew mhux xieraq (applikabbli għall-grupp 1 biss);
- (g) sinkope (telfien mis-sensi temporanju u ton posturali, ikkaratterizzat minn feġġa mgħaġġla, durata qasira, u rkupru spontanju, minhabba ipoperfuzjoni ċerebrali globali, li toriġina minn rifless prezunt, minn kawża mhux magħrufa, mingħajr ebda evidenza ta' marda tal-qalb sottostanti)(applikabbli għall-gruppi 1 u 2);
- (h) sindromu koronarju akut (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);
- (i) anġina stabbli jekk is-sintomi ma jseħħux b'eżerċizzju ħafif (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);
- (j) intervent koronarju perkutanju (PCI) (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);
- (k) kirurgija ta' trapjant ta' bypass fl-arterja koronarja (CABG) (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);
- (l) puplesija/attakk iskemiku temporanju (TIA) (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);
- (m) stenozi sinifikanti tal-arterja karotide (applikabbli għall-grupp 2 biss);
- (n) dijametru massimu tal-aorta li jaqbeż il-5,5 cm (applikabbli għall-grupp 2 biss);
- (o) insuffiċjenza tal-qalb:
 - New York Heart Association (NYHA) I, II, III (applikabbli għall-grupp 1 biss);
 - NYHA I u II dment li l-frazzjoni ta' hrug mill-ventrikular tax-xellug tkun minn tal-inqas 35 % (applikabbli għall-grupp 2 biss);
- (p) trapjant tal-qalb (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);
- (q) apparat għall-assistenza kardijaka (applikabbli għall-grupp 1 biss);
- (r) kirurgija valvolari tal-qalb (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);
- (s) ipertensjoni malinna (żieda fil-pressjoni tad-demmm sistolika ≥ 180 mmHg jew pressjoni tad-demmm diastolika ≥ 110 mmHg assoċjata ma' hsara imminenti jew progressiva fl-organi) (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);
- (t) pressjoni tad-demmm tal-grad III (pressjoni tad-demmm diastolika ≥ 110 mmHg u/jew pressjoni tad-demmm sistolika ≥ 180 mmHg) (applikabbli għall-grupp 2 biss);
- (u) mard tal-qalb kongenitali (applikabbli għall-gruppi 1 u 2);
- (v) kardjomjopatiya ipertrofika jekk mingħajr sinkope (applikabbli għall-grupp 1 biss);
- (w) sindromu ta' QT twil b'sinkope, Torsade des Pointes jew QTc > 500 ms (applikabbli għall-grupp 1 biss).

- (2) Għall-kundizzjonijiet kardjovaskulari li ġejjin, il-liċenzji tas-sewqan ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu għall-applikanti jew għas-sewwieqa fil-gruppi indikati:
- (a) impjant ta' difibrillatur (applikabbli għall-grupp 2 biss);
 - (b) mard vaskulari periferali — aneurizma aortika toraċika u addominali meta d-dijametru aortiku massimu jkun tali li jippreddisponi għal riskju sinifikanti ta' tiċrita f'daqqa u b'hekk avveniment diżabilitanti f'salt (applikabbli għall-grupp 1 u 2);
 - (c) insuffiċjenza tal-qalb:
 - NYHA IV (applikabbli għall-grupp 1 biss);
 - NYHA III u IV (applikabbli għall-grupp 2 biss);
 - (d) apparat għall-assistenza kardijaka (applikabbli għall-grupp 2 biss);
 - (e) mard tal-qalb valvulari b'rifluss aortiku, stenozi aortika, rifluss mitrali jew stenozi mitrali jekk l-abbiltà funzjonanti tkun stmata li hi NYHA IV jew jekk kien hemm episodji sinkopali (applikabbli għall-grupp 1 biss);
 - (f) mard tal-qalb valvulari f'NYHA III jew IV jew bi frazzjoni ta' hrug (EF, ejection fraction) taħt il-35 %, stenozi mitrali u ipertensjoni pulmonari severa jew bi stenozi aortika ekokardjografika severa jew stenozi aortika li tikkawża sinkope; għajr għal stenozi aortika severa kompletament asintomatika jekk jiġu ssodisfati r-rekwiżiti tat-test tat-tolleranza tal-eżerċizzju (applikabbli għall-grupp 2);
 - (g) kardjomijopatiji strutturali u elettrici — kardjomijopatija ipertrofika b'passat ta' sinkope jew meta jkun preżenti żewġ kundizzjonijiet jew iktar minn dawn: il-ħxuna tal-ħajt tal-ventriku tax-xellug (LV) > 3 cm, takikardja ventrikulari mhux sostnuta, passat fil-familja ta' mewt zoptu, (f'qarib tal-ewwel grad), l-ebda zieda ta' pressjoni tad-demem bl-eżerċizzju (japplika għall-grupp 2 biss);
 - (h) sindromu ta' QT twila b'sinkope, Torsade des Pointes u QTc > 500 ms (applikabbli għall-grupp 2 biss);
 - (i) sindromu ta' Brugada b'sinkope jew b'mewta kardijaka f'daqqa abortita (applikabbli għall-grupp 1 u 2).

Il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu f'każijiet eċċezzjonali, diment li dan jiġi ġġustifikat b'opinjoni medika kompetenti u soġġett għal valutazzjoni medika regolari biex ikun żgurat li l-persuna tkun għadha kapaċi ssuq il-vettura b'mod sikur meta jitqiesu l-effetti tal-kundizzjoni medika.

(3) Kardjomijopatiji oħrajn

Ir-riskju ta' avvenimenti diżabilitanti f'daqqa għandu jiġi evalwat f'applikanti jew f'sewwieqa b'kardjomijopatiji deskritti sew (pereżempju kardjomijopatija aritmogenika fil-ventriku tal-lemin, kardjomijopatija mingħajr kompattazzjoni, takikardja ventrikulari polimorfika katekolaminerġika u sindromu ta' QT qasira) jew b'kardjomijopatiji ġodda li jistgħu jiġu skoperti. Hija meħtieġa evalwazzjoni bir-reqqa minn speċjalista. Għandhom jitqiesu l-karatteristiċi pronjoċi tal-kardjomijopatija partikolari.

(4) L-Istati Membri jistgħu jillimitaw il-ħruġ jew it-tiġdid ta' liċenzja tas-sewqan għal applikanti jew sewwieqa b'mard kardjovaskulari ieħor.

ID-DIABETES MELLITUS

10. Għall-finijiet tal-punti li ġejjin, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

"ipoglicemija severa" tfisser fejn tkun meħtieġa l-assistenza ta' persuna oħra;

"ipoglicemija rikorrenti" tfisser ipoglicemija severa għat-tieni darba matul perjodu ta' 12-il xahar.

Grupp 1:

- (1) Liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu lil applikanti jew lil sewwieqa li jbatu minn diabetes mellitus. Meta dawn ikunu qed jiġu kkurati b'medikazzjoni b'riskju baxx ta' ipoglicemija, għandhom ikunu soġġetti għal rieżami mediku regolari xieraq għal kull każ. Meta jkunu qed jiġu kkurati b'medikazzjoni b'riskju għoli ta' ipoglicemija li jista' jkollha konsegwenzi fuq il-kapaċità għas-sewqan, għandhom ikunu soġġetti għal opinjoni medika awtorizzata u għal rieżami mediku regolari xieraq għal kull każ, iżda l-intervall ma għandux ikun ta' iktar minn 10 snin.
- (2) Applikant jew sewwieq b'dijabete kkurata b'medikazzjoni li ġgħorr magħha riskju li tagħti bidu għal ipoglicemija għandu juri fehim tar-riskju tal-ipoglicemija u għandu juri wkoll kontroll xieraq tal-kundizzjoni.

Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew sewwieqa li għandhom għarfien mhux xieraq tal-ipoglicemija.

Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew sewwieqa li għandhom ipoglicemija severa rikorrenti, sakemm ma jkollhomx l-appoġġ ta' opinjoni medika kompetenti u valutazzjoni medika regolari. Ma

għandhiex tinħareġ jew tiġġedded liċenzja f'każ ta' ipoglicemiji severi rikorrenti waqt li l-persuna tkun imqajjma sa 3 xhur mill-aktar episodju reċenti.

Liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu f'każijiet eċċezzjonali, sakemm dan ikun iġġustifikat b'opinjoni medika kompetenti u soġġett għal valutazzjoni medika regolari biex ikun żgurat li l-persuna tkun għadha kapaċi ssuq il-vettura b'mod sikur meta jitqiesu l-effetti tal-kundizzjoni medika.

Grupp 2:

- (3) Tista' tingħata kunsiderazzjoni għall-ħruġ/tiġdid ta' liċenzji tal-grupp 2 għal sewwieqa b'diabetes mellitus. Meta jkunu qed jiġu kkurati b'medicina li għandha r-riskju li ġġib l-ipoglicemija (jiġifieri, bl-insulina u b'xi pilloli), għandhom japplikaw il-kriterji li ġejjin:
- (a) ma kien hemm l-ebda avveniment ta' ipoglicemija severa fl-aħħar 12-il xahar;
 - (b) is-sewwieq huwa totalment konxju mill-ipoglicemija;
 - (c) is-sewwieq irid ikun jista' jwettaq kontroll adegwat tal-livelli ta' glukożju fid-demmm permezz ta' kontrolli regolari, bl-użu ta' għajnuniet tekniċi, mill-inqas darbtejn kuljum u f'hinijiet rilevanti għas-sewqan;
 - (d) is-sewwieq irid juri fehim tar-riskji tal-ipoglicemija;
 - (e) ma hemm l-ebda kumplikazzjoni oħra tad-dijabete li tipprojbixxi s-sewqan.
- Barra minn hekk, f'dawk il-każijiet, tali liċenzji għandhom jinħarġu soġġetti għall-opinjoni ta' awtorità medika kompetenti u għal rieżami mediku regolari, li jsir f'intervalli ta' mhux iktar minn 3 snin.
- (4) Avveniment ta' ipoglicemija severa waqt li wiehed ikun imqajjem, anke jekk ma jkunx relatat mas-sewqan, jenħtieġ li jiġi rrapportat u jagħti lok għall-valutazzjoni mill-ġdid tal-istatus tal-liċenzja.

MARD NEWROLOĠIKU U S-SINDROMU TA' APNEA OSTRUTTIVA TAL-IRQAD

11. Ir-regoli li ġejjin japplikaw għal applikanti b'mard newroloġiku u bis-sindromu ta' apnea ostruttiva tal-irqad.

MARD NEWROLOĠIKU

- (1) Ma għandhomx jinħarġu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa b'mard newroloġiku serju, għajr jekk l-applikazzjoni tkun appoġġata b'opinjoni medika awtorizzata.

Disturbi newroloġiċi assoċjati ma' mard jew ma' interventi kirurġiċi li jaffettwaw is-sistema nervuża ċentrali jew periferali, li jwasslu għal indebolimenti konjittivi, sensorji jew motorili u li jaffettwaw il-bilanċ u l-koordinazzjoni, għandhom jitqiesu kif xieraq fejn ikollhom x'jaqsmu mal-effetti funzjonali tagħhom fuq is-sewqan u r-riskji ta' progressjoni. F'dawn il-kazijiet, il-ħruġ jew it-tiġdid tal-liċenzja jistgħu jkunu soġġetti għal valutazzjoni perjodika fil-każ ta' riskju ta' deterjorazzjoni.

SINDROMU TA' APNEA OSTRUTTIVA TAL-IRQAD

- (2) Għall-finijiet tal-punti li ġejjin:

"sindromu moderat ta' apnea ostruttiva tal-irqad" tfisser numru ta' apneas u ta' ipopnoeas fis-siegħa (Indiċi Apnea-Hypopnoea) ta' bejn 15 u 29;

"sindromu ta' apnea ostruttiva tal-irqad" tfisser Indiċi ta' Apnea-Hypopnoea ta' 30 jew aktar, it-tnejn assoċjati ma' ngħas eċċessiv matul il-jum.

- (3) Applikanti jew sewwieqa suspettati li għandhom sindromu moderat jew sever ta' apnea ostruttiva tal-irqad għandhom jingħataw parir mediku awtorizzat ulterjuri qabel ma' tinħareġ jew qabel ma tiġġedded liċenzja tas-sewqan. Dawn jistgħu jingħataw il-parir biex ma jsuqux qabel il-konferma tad-dijanjozi.
- (4) Liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu lil applikanti jew lil sewwieqa b'sindromu moderat jew sever ta' apnea ostruttiva tal-irqad li juru kontroll adegwat tal-kundizzjoni tagħhom u konformità ma' kura xierqa u titjib fin-ngħas, jekk ikun hemm, ikkonfermati b'opinjoni medika awtorizzata.
- (5) Applikanti jew sewwieqa b'sindromu moderat jew sever ta' apnea ostruttiva tal-irqad taħt kura għandhom ikunu soġġetti għal rieżami mediku perjodiku, f'intervalli li ma jaqbzux it-3 snin għal sewwieqa tal-grupp 1 u sena għal sewwieqa tal-grupp 2, bil-għan li jiġi stabbilit il-livell ta' konformità mal-kura, il-ħtieġa li l-kura titkompla u viġilanza tajba fuq bażi kontinwata.

Premessa Ġdida:

"(xx) Fid-dawl tal-istudji li qed isiru fuq diversi patoloġiji li jgħorru riskju ta' nġhas/hedla eċċessivi, jenħtieġ li l-Kummissjoni tibda rieżami tal-kapitolu tal-Anness III ddedikat għas-sindromu ta' apnea ostruttiva tal-irqad, ladarba jkun tlesta għadd adegwat ta' studji u dawn ikunu disponibbli għall-komunità xjentifika."

EPILESSIJA

12. Attakki epilettici jew disturbi oħra għal għarrieda għall-istat ta' kożjenza huma ta' periklu serju għas-sikurezza fit-toroq jekk isehhu meta persuna tkun qiegħda ssuq vettura li taħdem bil-mutur.

Għall-finijiet tal-punti li ġejjin:

"epilessija" tfisser kundizzjoni medika fejn il-persuna kkonċernata kellha żewġ attacchi epilettici jew aktar, anqas minn 5 snin 'il bogħod minn xulxin;

"attakk epilettiku pprovokat" tfisser attakk li ġie kkawżat minn fattur rikonoxxut li jista' jiġi evitat.

Persuna li kellha attakk inizjali jew iżolat jew telfien mis-sensi għandha tingħata l-parir li ma ssuqx. Huwa meħtieġ rapport ta' speċjalista, li fih għandu jstabbilixxi l-perjodu li matulu s-sewqan ser ikun ipprojbit u s-segwitu rikjest.

Huwa estremament importanti li jiġu identifikati s-sindromu speċifiku tal-epilessija tal-persuna u t-tip ta' attakk biex tkun tista' ssir evalwazzjoni xierqa tas-sikurezza tas-sewqan tal-persuna (inkluż ir-riskju ta' attacchi ulterjuri) u t-terapija xierqa li għandha tingħata. Dan għandu jsir minn newrologu.

Grupp 1:

- (1) Is-sewwieqa vvalutati taħt il-grupp 1 bl-epilessija għandu jkollhom il-liċenzja tagħhom rieżaminata sakemm ma jkun tahom l-ebda attakk għal mill-inqas 5 snin.

Jekk il-persuna jkollha l-epilessija u sakemm tkun ilha hielsa minn attacchi għal mill-inqas ħames snin, il-kriterji għal liċenzja mhux kundizzjonata ma għandhomx jitqiesu li ntlahqu. [...]

- (2) Attakk epilettiku pprovokat: l-applikant li jkun kellu tali kundizzjoni minhabba fattur provokattiv rikonoxxut li x'aktarx ma jergax iseħħ waqt is-sewqan jista' jiġi ddikjarat li jista' jsuq fuq bażi individwali, soġġett għal opinjoni newroloġika (il-valutazzjoni għandha tkun, jekk xieraq, f'konformità ma' taqsimiet rilevanti oħrajn tal-Anness III (pereżempju fil-każ tal-alkohol jew ta' komorbidità oħra)).
- (3) L-ewwel attakk jew attakk individwali mhux provokat: l-applikant li kellu l-ewwel attakk mhux provokat ta' epilessija jista' jiġi ddikjarat li jista' jsuq wara perjodu ta' sitt xhur mingħajr attakki, jekk kien hemm valutazzjoni medika xierqa. L-awtoritajiet nazzjonali jistgħu jippermettu lis-sewwieqa b'indikaturi pronjostiċi tajbin rikonoxxuti jsuqu qabel.
- (4) Telf ieħor ta' koxxjenza: it-telf ta' koxxjenza għandu jiġi vvalutat skont ir-riskju li dan jerga' jseħħ waqt is-sewqan.
- (5) Epilessija: sewwieqa jew applikanti jistgħu jiġu ddikjarati tajbin biex isuqu wara perjodu ta' sena mingħajr attakki ulterjuri.
- (6) Attakki esklużivament waqt l-irqad: applikant jew sewwieq li qatt ma jkun bata minn attakki hlief waqt l-irqad jista' jiġi ddikjarat tajjeb biex isuq sakemm dawn l-okkorrenzi jkunu ġew stabbiliti għal perjodu li ma għandux ikun inqas mill-perjodu ta' mingħajr attakki meħtieġ għall-epilessija. Jekk iseħħ attakk waqt li wieħed ikun imqajjem, ikun meħtieġ perjodu ta' sena mingħajr avveniment ieħor qabel ma tingħata l-liċenzja (ara "Epilessija", fil-punt 12.(5)).
- (7) Attakki fejn il-koxxjenza jew il-kapaċità li taġixxi ma jiġux affettwati: L-applikant jew is-sewwieq li qatt ma bata minn attakki hlief minn attakki fejn intwera esklużivament li la jaffettwaw il-koxxjenza u lanqas ma jikkawżaw xi tfixkil funzjonali jista' jiġi ddikjarat tajjeb biex isuq sakemm dan il-mudell ġie stabbilit għal perjodu li ma għandux ikun inqas mill-perjodu ta' mingħajr attakki meħtieġ għall-epilessija. Jekk iseħħ xi tip ta' attakk ieħor, ikun meħtieġ perjodu ta' sena mingħajr avveniment ieħor qabel ma tingħata l-liċenzja (ara "Epilessija" fil-punt 12(5)).
- (8) Attakki minhabba tibdil li sar min-naħa tat-tabib jew tnaqqis tat-terapija kontra l-epilessija: Il-pazjent jista' jingħata l-parir biex ma jsuqx mill-bidu tal-perjodu tal-irtirar 'il quddiem għal perjodu ta' sitt xhur wara li jitwaqqaflu t-trattament. Attakki li jseħħu waqt tibdil jew irtirar ta' medikazzjoni b'istruzzjonijiet ta' tabib jeħtieġu 3 xhur mingħajr sewqan jekk terġa' tinbeda l-kura li kienet effettiva qabel.
- (9) Wara operazzjoni ta' kura għall-epilessija: ara "Epilessija" fil-punt 12.(5).

Grupp 2:

- (10) L-applikant għandu jkun mingħajr mediċina kontra l-epilessija għall-perjodu meħtieġ mingħajr attackki. Għandu jkun twettaq segwitu mediku xieraq. Investigazzjoni newroloġika estensiva għandha tkun uriet li la hemm patoloġija ċerebrali rilevanti u lanqas xi attività epilettika fuq l-elettroenċefalogramma (EEG). Wara l-episodju akut, għandhom isiru EEG u valutazzjoni newroloġika xierqa.
- (11) Fil-każ ta' attackk epilettiku pprovokat, minhabba kawża identifikabbli, irid jiġi pprovdut rapport newroloġiku favorevoli, li jiċċertifika perjodu hieles minn attackki ta' mill-inqas sena u li jinkludi valutazzjoni elettroenċefalografika. It-taqsimiet l-oħra ta' dan l-Anness irid jittiehed kont tagħhom. F'każ ta' leżjonijiet strutturali fil-moħħ b'riskju akbar ta' bidu ta' attackki epilettici, id-daqs tagħhom għandu jiġi vvalutat permezz ta' rapport newroloġiku.
- (12) L-ewwel attackk jew attackk individwali mhux provokat: l-applikant li kellu l-ewwel attackk ta' epilessija mhux provokat jista' jiġi ddikjarat li jista' jsuq meta jgħaddu hames snin mingħajr attackki ulterjuri mingħajr l-għajnuna ta' drogi kontra l-epilessija, jekk kien hemm valutazzjoni newroloġika xierqa. L-awtoritajiet nazzjonali jistgħu jippermettu lis-sewwieqa b'indikaturi pronjostiċi tajbin rikonoxxuti jsuqu qabel.
- (13) Telf ieħor ta' koxxjenza: it-telf ta' koxxjenza għandu jiġi vvalutat skont ir-riskju li dan jerga' jsehħ waqt is-sewqan. [...]
- (14) Epilessija: Għandhom jgħaddu 10 snin mingħajr attackki ulterjuri mingħajr l-għajnuna ta' mediċini kontra l-epilessija. L-awtoritajiet nazzjonali jistgħu jippermettu lis-sewwieqa b'indikaturi pronjostiċi tajbin rikonoxxuti jsuqu qabel. Dan għandu japplika wkoll f'każ ta' "epilessija guvenili".

Ċerti disturbi (pereżempju malformazzjoni arterjovenuża jew emorraġija intracerebrali) joħolqu riskju akbar ta' attackki, anke jekk l-attackki jkunu għandhom ma sehħux. F'sitwazzjoni bħal din, għandha titwettaq valutazzjoni minn awtorità medika kompetenti. [...]

DIŻABILITÀ MENTALI

13. Ir-regoli li ġejjin japplikaw għal applikanti jew sewwieqa b'diżabilità mentali jew intellettuali.

Grupp 1:

- (1) Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa bi:
 - (a) diżabilità mentali serja, kemm jekk kongenitali jew minhabba mard, trawma jew operazzjonijiet newrokirurġiċi;

- (b) indeboliment intellettuali gravi;
- (c) problemi severi fl-imġiba, problemi ta' mġiba marbuta mal-anzjanità; jew diżabilitajiet fil-personalitá li jwasslu għal indeboliment serju fil-ġudizzju, fl-imġiba jew fl-adattabbiltá,

għajr jekk l-applikazzjoni tagħhom tkun appoġġjata mill-opinjoni medika awtorizzata u, fejn meħtieġ, minn ispezzjonijiet mediċi regolari. Għandu jiġi osservat perjodu preċedenti ta' remissjoni.

Grupp 2:

- (2) L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif xieraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti mid-definizzjoni għal dan il-grupp.

ALKOHOLO

- 14. Il-konsum tal-alkoħol jikkostitwixxi perikolu maġġuri għas-sikurezza fit-toroq. Minhabba d-daqs tal-problema, il-professjoni medika trid tkun vigílanti ħafna.

Grupp 1:

- (1) Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew sewwieqa li huma dipendenti fuq l-alkoħol jew li mhux kapaċi iżommu lura milli jixorbu u jsuqu.

Wara perjodu ppruvat ta' astinenza, il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu jekk l-applikant jew is-sewwieqa jkun soġġetti għal opinjoni medika awtorizzata u perjodu ta' verifiki mediċi regolari.

- (1a) Il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu lil, jew jiġġeddu għal, applikanti jew sewwieqa li huma dipendenti fuq l-alkoħol jew li ma jistgħux iżommu lura milli jixorbu u jsuqu dment li jintużaw teknoloġiji li jippermettu li tiġi kkompensata d-dipendenza (pereżempju, permezz tal-użu obbligatorju ta' interlock tal-alkoħol) u li s-sewwieq ikun soġġett għal riežami perjodiku ta' trattament ulterjuri biex tiġi indirizzata d-dipendenza jew in-nuqqas ta' dissoċjazzjoni tax-xorb mis-sewqan. Jekk ikun ippruvat perjodu ta' astinenza, il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu mingħajr l-użu ta' tali teknoloġiji jekk is-sewwieq ikun soġġett għal opinjoni medika awtorizzata u perjodu ta' verifiki mediċi regolari. L-eżamijiet mediċi regolari jistgħu jitwettqu matul jew wara l-użu ta' tali teknoloġiji, jew it-tnejn li huma.

Grupp 2:

- (2) L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif xieraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti mid-definizzjoni għal dan il-grupp.

DROGI U PRODOTTI MEDICINALI

15. Ir-regoli li ġejjin japplikaw għad-drogi u għall-prodotti mediċi.

Abbuż:

- (1) Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa li huma dipendenti fuq sustanzi psikotropiċi jew li ma humiex dipendenti fuq dawn is-sustanzi iżda ma jridux jew mhumiex kapaci jiddissoċjaw il-konsum mis-sewqan, tkun xi tkun il-kategorija tal-liċenzja mitluba.

Użu regolari:

Grupp 1:

- (2) Ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa li jużaw regolarment sustanzi psikotropiċi, tkun xi tkun l-għamla tagħhom, li jistgħu jfixklu l-kapaċità tagħhom li jsuqu b'mod sikur meta l-kwantitajiet assorbiti jkunu tali li jkollhom effett avvers fuq is-sewqan. Dan għandu japplika għall-prodotti mediċinali l-oħrajn kollha jew għal kombinazzjonijiet ta' prodotti mediċinali li jfixklu l-kapaċità mentali jew fiżika meħtieġa għas-sewqan.

Grupp 2:

- (3) L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif xieraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti mid-definizzjoni għal dan il-grupp.

DISTURBI FIL-KLIEWI

16. Ir-regoli li ġejjin japplikaw għall-applikanti b'disturbi fil-kliewi.

Grupp 1:

- (1) Jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa b'indeboliment sever tal-kliewi u li jirriżulta flimitazzjoni sinifikanti tal-kapaċità fiżika soġġett għal opinjoni medika awtorizzata u verifiki mediċi regolari.

Grupp 2:

- (2) Għajr f'kazijiet eċċezzjonali ġġustifikati kif xieraq b'opinjonijiet medika awtorizzata, u soġġett għal spezzjonijiet mediċi regolari, ma jistgħux jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa b'defiċjenza renali serja u irriversibbli.

DISPOŻIZZJONIJIET MIXXELLANJI

17. Id-dispożizzjonijiet li ġejjin jitqiesu bħala mixxellanji.

Grupp 1:

- (1) Soġġett għal opinjonijiet medika awtorizzata u, jekk meħtieġa, spezzjonijiet mediċi regolari, jistgħu jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew lil sewwieqa li kellhom trapjant ta' organu jew trapjant artifiċjali li jaffettwa l-kapaċità fis-sewqan.

Grupp 2:

- (2) L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif xieraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti mid-definizzjoni għal dan il-grupp.

Bħala regola ġenerali, meta l-applikanti jew is-sewwieqa jkollhom xi disturb li ma huwiex imsemmi fil-punti ta' dan l-Anness iżda x'aktarx li jkun jew jirriżulta f'inkapaċità funzjonali li taffettwa s-sigurtà fis-sewqan, ma għandhomx jinħarġu jew jiġġeddu liċenzji tas-sewqan għajr jekk l-applikazzjoni tkun appoġġata b'opinjonijiet medika awtorizzata u, jekk meħtieġ, tkun soġġetta għal spezzjonijiet mediċi regolari.

ANNEX IV

STANDARDS MINIMI GĦAL PERSUNI LI JWETTQU TESTIJET PRATTIĊI TAL-LIĊENZJI TAS-SEWQAN

1. **Kwalifiki meħtieġa għall-eżaminaturi tas-sewqan**
 - (1) Persuna awtorizzata twettaq valutazzjonijiet prattiċi f'vettura bil-magna tal-prestazzjoni tas-sewqan ta' kandidat għandu jkollha għarfien, ħiliet u fehim relatati mas-suġġetti elenkati fil-punti 1.(2) sa 1.(6).
 - (2) Il-kompetenzi ta' eżaminatur għandhom ikunu rilevanti għall-valutazzjoni tal-prestazzjoni ta' kandidat li jkun qed ifittex li jikseb liċenzja tas-sewqan li għaliha jkun qiegħed qed isir it-test tas-sewqan.
 - (3) Għarfien u fehim tas-sewqan u l-valutazzjoni:
 - (a) teorija tal-imġiba fis-sewqan;
 - (b) rikonixxment tal-periklu u l-evitar ta' aċċidenti;
 - (c) is-sillabu li jirfed l-istandards tat-test tas-sewqan;
 - (d) ir-rekwiżiti tat-test tas-sewqan;
 - (e) il-leġiżlazzjoni rilevanti dwar it-toroq u t-traffiku, inklużi l-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni u nazzjonali u l-linji gwida interpretattivi;
 - (f) valutazzjoni tat-teorija u tat-tekniki;
 - (g) sewqan difensiv.
 - (4) Valutazzjoni tal-ħiliet:
 - (a) kapacià li josserva, jimmonitorja u jevalwa b'mod akkurat il-prestazzjoni ġenerali tal-kandidat, fir-rigward b'mod partikolari ta':
 - (b) rikonoxximent korrett u sħiħ ta' sitwazzjonijiet ta' periklu;
 - (c) identifikazzjoni akkurata tal-kawżi u tal-konsegwenzi probabbli ta' tali sitwazzjonijiet;
 - (d) kisba ta' kompetenza u rikonoxximent ta' żbalji;
 - (e) uniformità u konsistenza fil-valutazzjoni;
 - (f) kapacià li jassorbi informazzjoni malajr u li jislet punti ewlenin;
 - (g) kapacià li jħares 'il quddiem, jidentifika problemi potenzjali u jiżviluppa strateġiji sabiex jindirizzahom;
 - (h) jipprovdi feedback f'waqtu u kostruttiv.

- (5) **Ħiliet personali tas-sewqan:**
- Persuna awtorizzata twettaq test prattiku għal kategorija ta' liċenzja tas-sewqan għandha tkun kapaċi ssuq bi standard għoli b'mod konsistenti dik it-tip ta' vettura bil-mutur.
- (6) **Kwalità tas-servizz:**
- (a) stabbiliment u komunikazzjoni ta' x'inhu mistenni mill-kandidat matul it-test;
 - (b) komunikazzjoni ċara, b'kontenut, stil u lingwa adatti għall-udjenza u għall-kuntest u indirizzar ta' mistoqsijiet mill-kandidati;
 - (c) jiġi pprovdut feedback ċar dwar ir-riżultati tat-test;
 - (d) trattament tal-kandidati kollha b'mod rispettuż u mingħajr diskriminazzjoni.
- (7) **Għarfien dwar it-teknika u l-fizika tal-vetturi:**
- (a) għarfien dwar it-teknika tal-vetturi bħall-istering, it-tajers, il-brejkijiet, id-dwal, speċjalment għal muturi u vetturi tqal;
 - (b) sikurezza waqt it-tagħbija;
 - (c) għarfien dwar il-fizika tal-vetturi bħall-velocità, il-frizzjoni, id-dinamika, l-enerġija.
- (8) Sewqan b'mod effiċjenti fl-użu tal-fjuwil/enerġija u favur l-ambjent.

2. **Kundizzjonijiet ġenerali**

- (1) **Eżaminatur tas-sewqan tal-kategorija B:**
- (a) għandu jkollu liċenzja tal-kategorija B għal mill-inqas 3 snin;
 - (b) għandu jkollu mill-inqas 23 sena;
 - (c) għandu jkun temm b'suċċess il-kwalifika inizjali prevista fil-punt 3 ta' dan l-Anness u sussegwentement segwa l-assigurazzjoni tal-kwalità u l-arrangamenti ta' taħriġ perjodiku kif previst fil-punt 4 ta' dan l-Anness;
 - (d) għandu jkun temm edukazzjoni vokazzjonali li twassal mill-inqas għat-tlestija tal-livell 3 kif stabbilit fil-Klassifikazzjoni Standard Internazzjonali tal-Edukazzjoni (ISCED)¹⁸;
 - (e) ma għandux ikun impjegat fl-istess żmien bħala għalliem tas-sewqan kummerċjali fi skola tas-sewqan.

¹⁸ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_\(ISCED\)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29)

- (2) Eżaminatur tas-sewqan għall-kategoriji l-oħrajn:
- (a) għandu jkollu liċenzja tas-sewqan fil-kategorija konċernata jew ikollu għarfien ekwivalenti permezz ta' kwalifika professjonali adegwata;
 - (b) għandu jkun temm b'suċċess il-kwalifika inizjali prevista fil-punt 3 ta' dan l-Anness u sussegwentement segwa l-assigurazzjoni tal-kwalità u l-arranġamenti ta' taħriġ perjodiku kif previst fil-punt 4 ta' dan l-Anness;
 - (c) għandu jkun eżaminatur tas-sewqan kwalifikat tal-kategorija B għal mill-inqas 3 snin; dan il-perjodu jista' jiġi rrinunzjat sakemm l-eżaminatur inkwistjoni jkun jista' jipprova evidenza ta':
 - (i) mill-inqas 5 snin ta' sewqan fil-kategorija kkonċernata, jew
 - (ii) valutazzjoni teoretika u prattika tal-ħila tas-sewqan ta' standard oġġla minn dak meħtieġ biex tinkiseb liċenzja tas-sewqan u b'hekk dan ir-rekwizit ma jkunx meħtieġ,
 - (d) għandu jkun temm edukazzjoni vokazzjonali li twassal mill-inqas għat-tlestija tal-livell 3 kif stabbilit fil-Klassifikazzjoni Standard Internazzjonali tal-Edukazzjoni (ISCED);
 - (e) ma għandux ikun impjegat fl-istess żmien bħala għalliem tas-sewqan kummerċjali fi skola tas-sewqan.
- (3) Ekwivalenzi
- (a) L-Istati Membri jistgħu jawtorizzaw eżaminatur biex iwettaq testijiet tas-sewqan għall-kategoriji AM, A1, A2 u A meta jgħaddi mill-kwalifika inizjali preskritta fil-punt 3 għal waħda minn dawk il-kategoriji.
 - (b) L-Istati Membri jistgħu jawtorizzaw eżaminatur biex iwettaq testijiet tas-sewqan għall-kategoriji C1, C, D1 u D meta jgħaddi mill-kwalifika inizjali preskritta fil-punt 3 għal waħda minn dawk il-kategoriji.
 - (c) L-Istati Membri jistgħu jawtorizzaw eżaminatur biex iwettaq testijiet tas-sewqan għall-kategoriji BE, C1E, CE, D1E u DE meta jgħaddi mill-kwalifika inizjali preskritta fil-punt 3 għal waħda minn dawk il-kategoriji.

3. **Kwalifika inizjali**

(1) Tahriġ inizjali

- (a) Qabel ma persuna tkun awtorizzata twettaq testijiet tas-sewqan, dik il-persuna għandha tlesti b'mod sodisfaċenti tali programm ta' tahriġ kif Stat Membru jista' jispeċifika sabiex ikollha l-kompetenzi stabbiliti fil-punt 1.
- (b) L-Istati Membri għandhom jiddeterminaw jekk il-kontenut ta' kwalunkwe programm ta' tahriġ partikolari huwiex relatat ma' awtorizzazzjoni għat-twettiq ta' testijiet tas-sewqan għal kategorija waħda ta' liċenzja tas-sewqan, jew għal aktar minn waħda.

(2) Eżamijiet

- (a) Qabel ma persuna tkun awtorizzata twettaq testijiet tas-sewqan, dik il-persuna għandha turi standard sodisfaċenti ta' għarfien, fehim, ħiliet u kapacità fir-rigward tas-sugġetti elenkati fil-punt 1.
- (b) L-Istati Membri għandhom joperaw proċess ta' eżami li jivvaluta, b'mod pedagogikament xieraq, il-kompetenzi tal-persuna kif definiti taħt il-punt 1, b'mod partikolari l-punt 1.(4). Il-proċess ta' eżami għandu jkun aċċessibbli¹⁹ u għandu jinkludi kemm element teoretiku kif ukoll element Prattiku. Fejn xieraq, tista' tintuża valutazzjoni bbażata fuq il-kompjuter. Id-dettalji dwar in-natura u t-tul ta' kwalunkwe test u valutazzjoni fl-eżami għandhom ikunu fid-diskrezzjoni tal-Istati Membri individwali.
- (c) L-Istati Membri għandhom jiddeterminaw jekk il-kontenut ta' kwalunkwe eżami partikolari huwiex relatat ma' awtorizzazzjoni għat-twettiq ta' testijiet tas-sewqan għal kategorija waħda ta' liċenzja tas-sewqan, jew għal aktar minn waħda.

4. **Assigurazzjoni tal-kwalità u tahriġ perjodiku**

(1) Assigurazzjoni tal-kwalità

- (a) L-Istati Membri għandu jkollhom fis-seħh arrangamenti ta' assicurazzjoni tal-kwalità biex jiżguraw iż-żamma tal-istandards tal-eżaminaturi tas-sewqan.
- (b) L-arrangamenti għall-assigurazzjoni tal-kwalità għandhom jinvolvu s-supervizjoni tal-eżaminaturi fuq ix-xogħol, it-tahriġ ulterjuri u l-akkreditazzjoni mill-ġdid tagħhom, l-iżvilupp professjonali kontinwat tagħhom, u permezz ta' rieżami perjodiku tar-riżultati tat-testijiet tas-sewqan li jkunu wettqu.

¹⁹ F'konformità mar-rekwiżiti ta' aċċessibbiltà stabbiliti fl-Att Ewropew dwar l-Aċċessibbiltà, id-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar ir-rekwiżiti ta' aċċessibbiltà għall-prodotti u għas-servizzi.

- (c) L-Istati Membri għandhom jipprevedu li kull eżaminatur ikun soġġett għal supervizjoni annwali fejn irid isir użu mill-arrangamenti ta' assigurazzjoni tal-kwalità elenkati fil-punt 4.(1).(b). Barra minn hekk, l-Istati Membri għandhom jipprevedu li kull eżaminatur jiġi osservat iwettaq it-testijiet darba kull 5 snin, għal perjodu minimu kumulattiv ta' mill-inqas nofs jum, fejn tkun tista' ssir l-osservazzjoni ta' bosta testijiet. Meta jiġu identifikati kwistjonijiet, għandha tiġi implimentata azzjoni korrettiva. Għal dan il-għan, il-persuna li twettaq is-supervizjoni għandha tkun awtorizzata mill-Istat Membru kkonċernat.
- (d) L-Istati Membri jistgħu jipprevedu li fejn eżaminatur ikun awtorizzat li jwettaq testijiet tas-sewqan f'aktar minn kategorija waħda, jekk jissodisfa r-rekwiżit ta' supervizjoni fir-rigward ta' testijiet għal kategorija waħda dan jimplika li jissodisfa r-rekwiżit għal aktar minn kategorija waħda.
- (e) Ix-xogħol tal-eżami tas-sewqan għandu jiġi mmonitorjat u ssorveljat minn korp awtorizzat mill-Istat Membru, biex tiġi żgurata l-applikazzjoni korretta u konsistenti tal-valutazzjoni.

(2) Tahriġ per iodiku

- (a) L-Istati Membri għandhom jipprevedu li, sabiex jibqgħu awtorizzati, l-eżaminaturi tas-sewqan, irrispettivament min-numru ta' kategoriji li għalihom huma akkreditati, jimpenjaw ruħhom li:
 - (i) jieħdu tahriġ per iodiku regolari minimu ta' erbat ijiem b'kollox, għal kull perjodu ta' sentejn sabiex:
 - iżommu u jgeddu l-għarfien meħtieġ u l-ħiliet ta' eżaminatur meħtieġa;
 - [...]jizviluppaw kompetenzi godda li jkunu saru essenzjali sabiex jeżerċitaw il-professjoni tagħhom;
 - jizguraw li huma jkomplu jwettqu t-testijiet għal standard ġust u uniformi;
 - (ii) jieħdu tahriġ per iodiku minimu ta' mill-inqas ħamest ijiem b'kollox għal kull perjodu ta' ħames snin sabiex jiġu żviluppanti u jinżammu l-ħiliet prattiċi tas-sewqan meħtieġa.
- (b) L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri xierqa biex jizguraw li jingħata tahriġ speċifiku fil-pront lil dawk l-eżaminaturi li nstabu li kienu qed jaħdmu ħazin hafna mis-sistema ta' assigurazzjoni tal-kwalità fis-seħħ.
- (c) In-natura tat-tahriġ per iodiku tista' tiegħu l-forma ta' għoti ta' informazzjoni, tahriġ fil-klassi, apprendiment konvenzjonali jew elettroniku, u tista' ssir fuq bażi individwali jew fi grupp. Din tista' tinkludi tali akkreditazzjoni mill-ġdid tal-istandards skont kif l-Istati Membri jqisu xieraq.

- (d) L-Istati Membri jistgħu jipprevedu li fejn eżaminatur ikun awtorizzat li jwettaq testijiet tas-sewqan f'aktar minn kategorija waħda, jekk jissodisfa r-rekwiżit ta' taħriġ perjodiku fir-rigward ta' testijiet għal kategorija waħda, dan jimplika li jissodisfa r-rekwiżit għal aktar minn kategorija waħda, diment li l-kundizzjoni stabbilita fil-punt 4.(2) il-punt (e) tkun issodisfata.
- (e) Meta eżaminatur ma jkunx wettaq testijiet għal kategorija f'perjodu ta' 24 xahar, l-eżaminatur għandu jagħmel valutazzjoni mill-ġdid xierqa qabel ma jithalla jwettaq testijiet tas-sewqan relatati ma' dik il-kategorija. Dik il-valutazzjoni mill-ġdid tista' ssir bhala parti mir-rekwiżit stabbilit fil-punt 4.(2) punt (a).

5. **Drittijiet miksuba**

- (1) L-Istati Membri jistgħu jippermettu lil persuni awtorizzati jwettqu testijiet tas-sewqan immedjatament qabel id-19 ta' Jannar 2013 biex ikomplu jagħmlu testijiet tas-sewqan, minkejja li ma kinux awtorizzati f'konformità mal-kundizzjonijiet generali fil-punt 2 jew il-proċess tal-kwalifika inizjali stabbilit fil-punt 3.
- (2) Dawn l-eżaminaturi għandhom, madankollu, ikunu soġġetti għal supervizjoni regolari u għal arrangamenti ta' assigurazzjoni tal-kwalità stabbiliti fil-punt 4.

ANNEX V

REKWIŻITI MINIMI GĦAT-TAĦRIĠ U L-ITTESTJAR GĦAL KOMBINAZZJONIJIET, KARAVANS BIL-MUTUR U AMBULANZI TQAL KIF DEFINITI FL-ARTIKOLU 6(1), PUNT (C), IT-TIENI INĊIŻ, IT-TIENI SUBPARAGRAFU

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-mizuri meħtieġa sabiex:
 - (a) japprovaw u jissorveljaw it-taħriġ previst fil-punt (d) tal-Artikolu 10(1); jew,
 - (b) jorganizzaw it-test tal-ħila u tal-imġiba previst fil-punt (d) tal-Artikolu 10(1).

A. Kombinazzjonijiet

1. It-tul tat-taħriġ għas-sewwieqa għandu jkun mill-inqas 7 sigħat.
2. Il-kontenut tat-taħriġ tas-sewwieqa

It-taħriġ tas-sewwieqa għandu jkopri l-għarfien, il-ħiliet u l-imġiba kif deskritt fil-punti 2 u 7 tal-Anness II. Għandha tingħata attenzjoni partikolari għad-dinamika tal-moviment tal-vettura, għall-kriterji tas-sikurezza, għall-vettura tat-trattur u t-trejler (mekkanizmu tal-akkoppjar), għat-tagħbija korretta u għall-fittings tas-sikurezza.

Għandu jkun inkluz komponent Prattiku li għandu jinkludi l-eżerċizzji li ġejjin: aċċellerazzjoni, deċellerazzjoni, treggigħ lura, ibbrejkjar, distanza tal-waqfien, bdil tal-korsija, bbrejkjar/azzjoni evażiva, moviment tal-karru, sgancjar u gganċjar ta' karru minn u mal-vettura tiegħu, ipparkjar.

Kull partecipant fit-taħriġ għandu jwettaq il-komponent Prattiku u għandu juri l-ħiliet u l-imġiba tiegħu fit-toroq pubbliċi.

Il-kombinazzjonijiet ta' vetturi użati għat-taħriġ għandhom jaqgħu fil-kategorija tal-partecipanti tal-liċenzja tas-sewqan li jkunu applikaw għaliha.

3. It-tul u l-kontenut tat-test tal-ħila u tal-imġiba

It-tul tat-test u d-distanza vjaġġgata għandhom ikunu biżżejjed biex jiġu vvalutati l-ħila u l-imġiba stipulati fil-punt 2.

B. Karavans bil-mutur u ambulanzi tqal

1. It-tul tat-taħriġ tas-sewwieq għandu jkun ta' mill-inqas 7 sigħat u jista' jiġi organizzat fit-toroq pubbliċi jew f'ċirkwit magħluq.
2. Il-kontenut tat-taħriġ tas-sewwieqa

It-taħriġ tas-sewwieqa għandu jkopri l-għarfien, il-hiliet u l-imġiba kif deskritt fil-punt 2 u, sa fejn japplika għall-kategorija C1, il-punt 8 tal-Anness II. Għandha tingħata attenzjoni partikolari għad-dinamika tal-moviment tal-vettura, għall-kriterji tas-sikurezza, għat-tagħbija korretta u għall-fittings tas-sikurezza.

Għandu jkun inkluz komponent prattiku li għandu jinkludi l-eżercizzji li ġejjin: aċċellerazzjoni, deċellerazzjoni, treġġiġh lura, ibbrejkjar, distanza tal-waqfien, bdil tal-korsija, ibbrejkjar/azzjoni evażiva, ipparkjar.

Il-vetturi użati għat-taħriġ għandhom jaqgħu fil-kategorija tal-partecipanti tal-liċenzja tas-sewqan li jkunu applikaw għaliha.

3. It-tul u l-kontenut tat-test tal-hila u tal-imġiba

It-tul tat-test u d-distanza vjaġġata għandhom ikunu biżżejjed biex jiġu vvalutati l-hila u l-imġiba stipulati fil-punt 2.

ANNEX VI

REKWIŻITI MINIMI GĦAT-TAĦRIĠ U L-ITTESTJAR GĦAL MUTURI FIL-KATEGORIJA A (AĊĊESS PROGRESSIV)

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-mizuri meħtieġa sabiex:
 - (a) japprovaw u jissorveljaw it-taħriġ previst fl-Artikolu 10(1), il-punt (c); jew,
 - (b) jorganizzaw it-test tal-ħila u tal-imġiba previst fl-Artikolu 10(1), il-punt (c).

2. It-tul tat-taħriġ għas-sewwieqa għandu jkun mill-inqas 7 sigħat.

3. Il-kontenut tat-taħriġ tas-sewwieqa

It-taħriġ ta' sewwieq għandu jinkludi l-aspetti kollha koperti fil-punt 6 tal-Anness II.

Kull parteċipant għandu jwettaq il-komponenti prattiċi tat-taħriġ u għandu juri l-ħiliet u l-imġiba tiegħu fit-toroq pubbliċi.

Il-muturi użati għat-taħriġ għandhom jaqgħu fil-kategorija tal-parteeipanti tal-liċenzja tas-sewqan li jkunu applikaw għaliha.

4. It-tul u l-kontenut tat-test tal-ħila u tal-imġiba

It-tul tat-test u d-distanza vjaġġata għandhom ikunu suffiċjenti sabiex jiġu valutati l-ħiliet u l-komportament stabbiliti fil-punt 3 ta' dan l-Anness.